

Silta unohduksen virran yli
Menneiden elämien parantamiskäsitykset ja -käytännöt uushenkisyydessä

Uskontotieteen pro gradu -tutkielma
Humanistinen tiedekunta
Tiina Remes
17.3.2017

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Helsingin yliopisto, Humanistinen tiedekunta		Laitos – Institution – Department Maailman kulttuurien laitos	
Tekijä – Författare – Author Tiina Sinikka Remes			
Työn nimi – Arbetets titel – Title Silta unohduksen virran yli. Menneiden elämien parantamiskäsitykset ja -käytännöt uushenkisyydessä			
Oppiaine – Läroämne – Subject Uskontotiede			
Työn laji – Arbetets art – Level Pro gradu -tutkielma	Aika – Datum – Month and year Maaliskuu 2017	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 94 s. (+Liitteet 3 s.)	
Tiivistelmä – Referat – Abstract <p>Tutkimuskysymykset rakentuvat ja aineistoa analysoidaan taustateoriana uushenkisyyteen ja vaihtoehtohoitoihin liittyvät teoriat. Tutkielman tarkoituksena on selvittää, millaisia reinkarnaatioon liittyviä parantamiskäsityksiä ja -käytäntöjä löytyy uushenkisistä vaihtoehtohoidoista. Kysymys jakautuu Meredith McGuiren mallin mukaisesti osakysymyksiin terveysihanteista, sairaus- ja parantamiskäsityksistä, sairauden syistä, diagnostiikasta, parantamis- ja terveystäytännöistä sekä terapeuttisesta menestyksestä ja epäonnistumisesta. Tutkielman tavoitteena on myös selvittää millaisia käsityksiä tutkimukseen osallistuneilla on reinkarnaatiosta, ihmisestä, elämästä ja kuolemasta ja miten ne resonoivat uushenkisyyden kanssa.</p> <p>Aineistonhankinnan menetelminä käytetään puolistrukturoitua teemahaastattelua ja kirjoituspyyntöä. Aineisto koostuu kirjoituspyynnön sekä haastattelun keinoin saadusta tekstiaineistosta, jonka yhteenlaskettu laajuus on 203 sivua. Aineiston analyysimenetelmäksi on valittu sisällönanalyysi, joka toteutuu kahdessa osassa: Ensin käsitellään tutkittavien käsityksiä ihmisyydestä, elämästä ja kuolemasta, minkä jälkeen käsittelyyn nousevat reinkarnaatioon liittyvät parantamiskäsitykset ja -käytännöt.</p> <p>Tutkielma avaa näköalan nykyisiin reinkarnaatiokäsityksiin uushenkisyyden piirissä Suomessa. Käsitykset jälleensyntymästä vaihtelevat jossain määrin. Esiin tulleet käsitykset resonoivat vahvasti populaarissa uushenkisyyskirjallisuudessa sekä uushenkisyyden tutkimuksessa esitettyjen käsitysten kanssa. Yksi keskeisimpiä esiin tulevia käsityksiä on henkinen kehitys ja siihen liittyvä sielunsuunnitelman käsite. Sielunsuunnitelma -käsitteessä korostuvat oppiminen, vastuu ja ihmissuhteiden merkitys.</p> <p>Tutkielma tuo esiin erilaisia reinkarnaatioon liittyviä parantamiskäsityksiä ja -käytäntöjä. Kaksi pääasiallista reinkarnaatioon liittyvää sairaudenselitystä ovat 1. käsitykset menneen elämän traumatisoitumisesta sekä 2. sielunsuunnitelma -käsite. Menneiden elämien parantamiskäytännöissä yhdistyvät pyrkimykset vapautua ongelmista ja samalla kehittyä henkisesti. Tutkielmassa huomioidaan uushenkisten parantamiskäytäntöjen sukupuolittuneisuus: 15/16 tutkimukseen osallistuneista on naisia. Aineiston perusteella ihmiset nykyisessä uushenkisyydessä etsivät menneitä elämiään eri tavoin esim. menneiden elämien regressioterapiassa, selvänäkijän vastaanotolla tai erilaisissa energiahoidoissa.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords Reinkarnaatio, jälleensyntyminen, uushenkisyys, henkinen kehitys, vaihtoehtohoidot, parantaminen			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Helsingin yliopiston kirjasto			

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	5
1.1 Tutkimuksen aihe, tausta ja merkitys	5
1.2 Aiempi tutkimus ja teoreettinen viitekehys	6
1.3 Tutkimuskysymykset ja työn kulku	8
2. REINKARNAATIOKÄSITYSTEN JA NIIHIN LIITTYVIEN KÄYTÄNTÖJEN HISTORIAA	9
2.1 Varhaisia reinkarnaatiokäsityksiä	10
2.2 Reinkarnaatio 1800-luvun metafyyysisissä liikkeissä	12
2.3 1900-luku ja menneiden elämien terapioiden uudet innovaatiot	14
2.4 Reinkarnaatio uushenkisyydessä	15
3. AINEISTON KERUUN JA KÄSITTELYN MENETELMÄT	17
3.1 Kirjoituspyyntö ja teemahaastattelu aineistonhankinnan menetelminä	18
3.2 Aineiston kuvaus ja osallistujien tausta	20
3.3 Aineiston käsittelyn menetelmät	21
4. TUTKITTAVIEN KÄSITYKSET IHMISYYDESTÄ, ELÄMÄSTÄ JA KUOLEMASTA	22
4.1 Kontekstina uushenkisyys	22
4.2 Kiinnostuksen herääminen henkisyyttä ja menneitä elämiä kohtaan	24
4.3 Ihminen	25
4.4 Kuolema ja tuonpuoleinen	27
4.5 Sielunsuunnitelma ja henkinen kehitys	28
4.6 Muita jälleensyntymiskäsityksiä	32
4.7 Valaistuminen, Jumala ja suhde kristinuskoon	33
4.8 Uusi aika	36
5. REINKARNAATIOON LIITTYVÄT PARANTAMISKÄSITYKSET JA –KÄYTÄNNÖT	37
5.1 Hieman taustoitusta vaihtoehtohoidoista	37
5.2 Parantajista ja asiakkaista	41
5.2.1 Tie parantajaksi ja toiminta parantajana	41
5.2.2 Tie asiakkaaksi	42
5.3 Terveys- ja hyvinvointi-ihanteet	43
5.4 Mitä sairaus on?	44
5.5 Sairauden syyt	45
5.5.1 Menneet elämät sairauden syynä	46
5.5.2 Kielteinen ajattelu sairauden syynä	49
5.5.3 Sielunsuunnitelma ja elämän vastoinkäymiset	51
5.5.4 Karma, kärsimys, pahuus ja kuolema	52
5.6 Parantumiskäsitykset	54
5.6.1 Parantaminen / parantuminen	54
5.6.2 Menneiden elämien puhdistaminen	56
5.6.3 Parantava tieto	58
5.6.4 Anteeksianto ja irtipäästäminen	58
5.6.5 Henkinen transformaatio	59

5.7 Menneiden elämien parantamiskäytännöt	61
5.7.1 Parantaja, asiakas ja muut toimijat	62
5.7.2 Diagnosointi	65
5.7.3 Menneiden elämien regressioterapia	64
5.7.3.1 Alku	66
5.7.3.2 Matka	66
5.7.3.3 Loppuvaihe	70
5.7.4 Selvänäköisyys ja muut menneiden elämien kokemukset	71
5.7.5 Preventio ja itsehoito	72
5.8 Terapeuttinen menestys ja epäonnistuminen	74
5.8.1 Terapeuttinen epäonnistuminen	75
5.8.2 Terapeuttinen onnistuminen	76
5.9 Suhtautuminen länsimaiseen lääketieteeseen	78
6. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	79
7. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS	84
7.1. Lähteet	84
7.1.1. Teemahaastattelut	84
7.1.2. Vastaukset kirjoituspyyntöön	84
7.2 Audiovisuaalinen ja internetaineisto	85
7.3 Kirjallisuus	86
8. LIITTEET	95
8.1 LIITE 1. Kirjoituspyyntö	95
8.2 LIITE 2. Tutkimustiedote	96
8.3 LIITE 3. Haastatteluteemat	97

1. JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen aihe, tausta ja merkitys

Se ensimmäinen, mitä mä näin oli semmonen kaljaasi tai joku ikivanha purjelaiva, jossa on semmoinen kaljuunakuva, semmonen tyttö siinä keulassa ja se lähti halkomaan meriä ja mä oivalsin, et mä oon mukana matkassa. Kuinka ollakaan, niin tajusin, et me tultiin Etelä-Amerikan rannikolle ja tää oli tommosta 1500-lukua, 1500-1600-luvun taitetta. Mä olinkin naisena mukana matkassa. Siinä oli konkistadorit, jotka ylitti meren ja meni sinne valloittamaan ja sit me rämmittiin siellä viidakossa, niissä soissa. Oli ihan hirveetä ja ihmisiä kuoli, kuoli tauteihin ja malariaan ja minä sitten niissä pitkissä helmoissa siellä myöskin rämmin. Mä muistan, kun mä ajattelin, että mä haluan kuolla, et tätä mä en kestä. Kattia kanssa. Niin kun me tultiin sinne, ennen kun me rantauduttiin, niin siellä oli väkeä rannalla vastaanottamassa ja ne lähti karkuun. Ne ei ollu koskaan nähny hevosia. Me tuotiin hevosia mukanamme. Ne todennäköisesti pelästy niitä hevosia, mut myöhemminhän me saatiin ne sitten kimppuun ja siellä tapahtu aika kamalia asioita. Mutkin raahattiin sitten semmosta temppeleä ylös sinne temppelein laelle, huipulle ja siellä, tai huippu ja huippu, mä en muista. Mut siellä sitten uhrattiin, kuristamalla. (H1.)

Näin haastatteluun osallistunut Helena kuvaa kokemustaan menneiden elämien terapiassa eräässä Intian henkisessä keskuksessa. Tämä tutkielma käsittelee erilaisia jälleensyntymiseen liittyviä parantamiskäytäntöjä, joihin ihmiset osallistuvat saavuttaakseen terveyttä, onnellisuutta, tietoa, henkistä kasvua tai muuta arvokasta elämäänsä. Menneiden elämien parantamiskäytäntöjen keskiössä on käsitys, että sairauden tai ongelman syy saattaa olla menneessä elämässä. Valitsin tämän tutkimusaiheen, koska koin sen kiehtovana ja riittävän tuntemattomana itselleni. Koska se samalla avaisi näköalan uushenkisyyteen, se olisi erittäin kiinnostava tutkimuskohde uskontotieteellisesti. Tutkimukseni fokus onkin uushenkisessä parantamisessa ja vaihtoehtohoitojen tutkimuksessa.

Menneiden elämien parantamiskäsityksiä ja -käytäntöjä ei ole tutkittu Suomessa tieteellisesti juuri lainkaan. Kuitenkin kyseessä on suhteellisen suosittu ilmiö uushenkisissä piireissä. Jälleensyntymään uskoo Suomessa ja länsimaissa prosentuaalisesti suuri joukko ihmisiä (Palmu, Salomäki, Ketola & Niemelä 2012, 46). Useat julkisuuden henkilöt ovat tuoneet esiin oman kiinnostuksensa menneitä elämiä kohtaan, ja aihetta on käsitelty paljon mediassa ja populaarikulttuurissa (Gustafsberg & Piekkola 2016, 26-36; Juurikkala 2011; Häkkinen 2015; Bergman 2014; Wachowski & Wachowski & Tykwer 2012; Ramstedt & Utriainen 2017, 219; Karjalainen 2013). Vaihtoehtohoitojen tutkimustakin voi pitää ajankohtaisena ja yhteiskunnallisesti merkittävänä juuri nyt: erilaisten hoitomuotojen asema on viime vuosina politisoitunut Suomessa. Kysymys liittyy myös diskurssien taisteluun: saavatko toisenlaiset terveyttä koskevat epistemologiat,

ontologiat ja käytännöt olla olemassa (Viander 2010; Joutsijärvi 2014; Ramstedt & Utriainen 2017, 217)?

1.2 Aiempi tutkimus ja teoreettinen viitekehys

Vaihtoehtohoidot liittyvät aina johonkin laajempaan uskomusjärjestelmään, jonka avaaminen on tärkeää (McGuire 1988, 5-6). Useimmat jälleensyntymään liittyvät parantamiskäytännöt tapahtuvat Suomessa uushenkisyyden kontekstissa. Rakennankin tutkimuskysymyksiäni ja analysoin aineistoani taustateorian uushenkisyys ja vaihtoehtohoitoihin liittyvät teoriat.¹ Tavoitteeni on ymmärtää tutkittavien reinkarnaatioon liittyviä käsityksiä ja käytäntöjä laadullisen tutkimuksen keinoin ja löytää niille mielekäs teoreettinen tulkinta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85). Yleistämisen sijaan voin tutkia, millaiset kokemukselliset merkitysrakenteet yhdistävät tutkimiani ihmisiä. Merkitykset ovat usein intersubjektiveja eli jaettuja tietyn yhteisön tai ihmisryhmän sisällä. (Laine 2015, 31, 47.) Omien henkilökohtaisten sitoumusten aukikirjoittaminen nähdään nykyään tutkimuksessa tarpeelliseksi (Fingerroos 2003). Sijoitan itseni vaihtoehtohoitojen tutkimuksen kentällä *Bothsideriksi*: vaihtoehtohoitojen tutkijaksi, joka itsekin harjoittaa parantamista² (MacPherson 2008, 8-9). Koin sisäisen näkökulman olleen tutkimuksessa etu, koska minulla oli valmiiksi tietämystä vaihtoehtohoitojen kentältä. Tutkimuksen tarkoituksena on etsiä uusia näkökulmia ja selvittää ja ymmärtää vähän tunnettua kulttuuri-ilmiötä. Tiedonintressini on siis hermeneuttinen. (Niiniluoto 1984, 71.)

Käyn keskustelua tässä tutkimuksessa useiden reinkarnaatiota, uushenkisyyttä tai vaihtoehtohoitoja käsitelleiden tutkijoiden kanssa. Menneiden elämien parantamiskäytäntöjä uushenkisyydessä ei ole tutkittu paljoakaan. Tärkein tutkimus on Courtney Benderin etnografinen kenttätyö Cambridgessä, USA:ssa, uushenkisten ihmisten parissa. Hän tutki uskonnollista kokemusta sekä sitä, millaisia erilaisia käytäntöjä jälleensyntymiskäsityksiin liittyy. Hän on julkaissut tutkimustuloksiaan kirjassaan *The New Metaphysicals. Spirituality and the American Religious*

¹ Työni sivuaa lääketieteellistä antropologiaa. Antropologian tavoitteena on ollut inhimillisen kulttuurin ymmärtäminen ja yhteisön kuvaaminen heidän omasta näkökulmastaan (Rautiainen 2003, 10; Metsämuuronen 2006, 217). Lääketieteellinen antropologia on antropologian osa-alue, joka on keskittynyt sairauden ja parantamisen kysymyksiin. Lääketieteellisessä antropologiassa on tutkittu eri kulttuurien terveydenhoitojärjestelmiä ja pohdittu, miten terveyteen liittyvät uskomukset ja käytännöt muodostuvat ja mitä sairaus on ja miten se koetaan. Nämä erilaiset järjestelmät on nähty kulttuurisina tuotteina eli sosiaalisesti konstruoituneina. (Singer & Baer 2007, 11-12.)

² Olen itse valmistunut perinteisen kiinalaisen lääketieteen terapeutiksi.

Imagination (2010) sekä artikkelissaan *American Reincarnations: What the Many Lives of Past Lives Tell us about Contemporary Spiritual Practise* (2007). Hän havaitsi, että ihmiset etsivät menneitä elämiään eri tavoin: jotkut kävivät regressioterapiassa, osa koki menneisyyksiä tuntemuksien ja déjà vu -kokemusten kautta, toiset taas kokivat energiahoidoissa väläyksiä menneistä elämistä. Menneiden elämien käytännöt täydensivät henkilön tavallista historiaa mystisillä historioilla. Benderin tutkimat reinkarnaatioharjoittajat elivät monissa menneisyyksissä ja moninaisissa ymmärryksissä nykyisyydestä. (Bender 2007, 599-604; 2010, 138-139.)

Useimmat Benderin tutkimukseen osallistuneet olivat erityisen kiinnostuneita hahmottamaan, miten heidän nykyiset ystävänsä ja perheenjäsenensä kuuluivat heidän sielunkumppaniensa ja sieluryhmiensä verkostoihin. Sielunyhteyden löytäminen salli molemmille läheisemmän suhteen kuin tavallisten tuttavien kanssa. Uudet yhteydet laajensivat perhevelvollisuuksia biologisten perheiden ylitse, mutta harvoin syrjäyttivät biologisia suhteita. Benderin mukaan nämä ihmiset eivät etsineet todellisuuspakoa, vaan aktiivisesti ja luovasti punnitsivat paikkaansa maailmassa ja sosiaalisissa suhteissa. Menneitä elämiä käytettiin vahvistamaan ystävyyttä ja omia elämäntalintoja osana laajaa kosmista suunnitelmaa. Menneiden elämien käytännöt ja narratiivit laajensivat tehokkaasti yksilön ja ryhmän näköaloja. (Bender 2007, 601-609; 2010, 121, 138-148.)

Ehkä tärkein vaihtoehtohoitotutkimuksen klassikko on Meredith McGuiren laaja sosiologinen tutkimus: *Ritual Healing in Suburban America* (1988). Hän tutki erilaisissa vaihtoehtohoidoissa tapahtuvaa rituaalista parantamista osallistuvan havainnoinnin ja haastattelujen keinoin. Hän huomasi, että vaihtoehtohoitoja käyttivät enimmäkseen taloudellisesti hyvin toimeentulevat, korkeasti koulutetut, keski-ikäiset naiset. Lähes kaikki tutkimukseen osallistuneet käyttivät vaihtoehtohoitoja ja länsimaista lääketiedettä samanaikaisesti. Vaihtoehtoiset parantamiskäytännöt otettiin osaksi jokapäiväisiä rutiineja, niin ettei niitä välttämättä enää nähty tietoisesti parantamisena. (McGuire 1988, 10-12, 184-186.) Tutkimus auttoi ymmärtämään useita eri puolia vaihtoehtohoidoissa ja valotti laajasti uskomuksia erilaisten hoitokäytäntöjen taustalla. Erityisen kiinnostava oli McGuiren huomio symbolien ja rituaalien tärkeydestä ja keskeisyydestä parantamisessa. Tämä näkyi erityisesti kielenkäytössä, konkreettisten symbolisten objektien käytössä sekä visualisoinnissa ja mielikuvituksen symboliikassa. (McGuire 1988, 213.)

Toinen merkittävä tutkimus vaihtoehtohoidoista on Judith MacPhersonin *Women and Reiki. Energetic/Holistic Healing in Practise. Gender, Theology and Spirituality* vuodelta 2008. MacPherson tutki Skotlannissa etnografian menetelmin parantamista naisten uushenkisissä yhteisöissä pyrkimyksensä kirjoittaa naiset takaisin heidän omiin parantumiskertomuksiinsa.

Tutkimuksen näkökulma oli feministinen. Hän havaitsi, että naiset kehittivät parantamistoiminnassa uusia identiteettejä, pääsivät sisälle uusiin sosiaalisiin piireihin ja olivat aktiivisia toimijoita parantamisessa. Parantumiseen liittyi henkilökohtaisen voimaantumisen kokemuksia, kun ihminen saattoi ymmärtää sairautensa syyt ja ohjata itse omaa terveyttään. Parantuminen oli myös vapautumista sosiaalisista rajoituksista. (MacPherson 2008, 1-2, 22, 92, 221.)

1.3 Tutkimuskysymykset ja työn kulku

Tutkielmani keskiössä ovat uushenkiset reinkarnaatioon liittyvät parantamiskäsitykset ja -käytännöt. Olen myös kiinnostunut, miten ne sijoittuvat uushenkisyyden kontekstiin. Koska aihepiiriä ei ole tutkittu Suomessa uskontotieteellisesti aiemmin, valitsin tutkimuskysymyksen, jonka avulla voi saada laajasti vastauksia ja tietoa tutkimusaiheesta. Tutkielman ensisijaisena tutkimuskysymyksenä onkin: 1. Millaisia reinkarnaatioon liittyviä parantamiskäsityksiä ja -käytäntöjä löytyy uushenkisistä vaihtoehtohoidoista? Jaottelin tämän kysymyksen Meredith McGuiren mallin mukaisesti osakysymyksiin terveysihanteista, sairaus- ja parantamiskäsityksistä, sairauden syistä, diagnostiikasta, parantamis- ja terveyskäytännöistä sekä terapeuttisesta menestyksestä ja epäonnistumisesta. (McGuire 1988, 15.)

Pääasialliseen tutkimuskysymykseen vastatakseni minun tuli lisäksi selvittää tutkimukseen osallistuneiden käsityksiä reinkarnaatiosta, ihmisestä, elämästä ja kuolemasta, jotta erilaisia parantamiskäsityksiä ja -käytäntöjä pystyisi ymmärtämään. Toinen tutkimuskysymykseni on: 2. Millaisia käsityksiä tutkimukseen osallistuneilla on reinkarnaatiosta, ihmisestä, elämästä ja kuolemasta ja miten ne resonovat uushenkisyyden kanssa? Aineistonhankintamethodena käytin puolistrukturoitua teemahaastattelua ja kirjoituspyyntöä ja analyysimenetelmänä sisällönanalyysiä.

Taustoitan luvussa kaksi tutkimukseni tärkeintä käsitettä reinkarnaatiota ja sen historiaa. Esittelen erilaisia reinkarnaatiokäsityksiä ja niihin liittyviä käytäntöjä ja aiempaa tutkimusta aihepiiriin liittyen. Luvussa kolme käyn läpi tutkimuksen kulkua sekä kerron käyttämäni aineistonhankinta- ja analyysimenetelmistä sekä esittelen aineistoni. Olen jakanut aineiston analyysin kahteen osaan: Luvussa neljä käsittelen uushenkisyyttä sekä tutkimukseen osallistuneiden ihmiskuvaa ja käsityksiä reinkarnaatiosta. Luvussa viisi pääsen parantamiseen: taustoitan uskonnon, uushenkisyyden ja parantamisen välisiä suhteita ja esittelen aiempaa tutkimusta vaihtoehtohoidoista sekä analysoin reinkarnaatioon liittyviä terveys-, sairaus- ja parantamiskäsityksiä.

2. REINKARNAATIOKÄSITYSTEN JA NIIHIN LIITTYVIEN KÄYTÄNTÖJEN HISTORIAA

Taustoitin tässä luvussa tutkimukseni tärkeintä käsitettä: reinkarnaatiota ja sen historiaa. Esittelen erilaisia reinkarnaatiokäsityksiä ja -käytäntöjä ja aiempaa tutkimusta aihepiiriin liittyen. Reinkarnaatio-oppi ei kuulu länsimaiden kahden tärkeimmän uskomusjärjestelmän, kristinuskon tai sekulaarin tieteen käsityksiin, mikä tekee siitä uskontososiologien Tony Walterin ja Helen Waterhousen mukaan kiinnostavan tutkimuskohteen uskonnontutkijoille: se on poikkeava uskomus, jota länsimaisilla ihmisillä ei pitäisi olla (Walter & Waterhouse 1999, 187). Kuitenkin reinkarnaatiousko on yleistynyt Euroopassa. Pohjoismaissa keskimäärin 22,6% väestöstä uskoi reinkarnaatioon vuosituhaten vaihteessa (Haraldsson 2006). Suomessa reinkarnaatioon uskoo n. 10% väestöstä (Palmu, Salomäki, Ketola & Niemelä 2012, 46).³ Courtney Benderin mukaan kasvava huomio Aasian filosofioita ja uskontoja kohtaan on ollut suurin sysäys reinkarnaatioon liittyvään lisääntyneeseen kiinnostukseen länsimaissa (Bender 2010, 133). Wouter Hanegraaff huomauttaa, että itämaiset ideat ja käsitykset on otettu käyttöön vain, jos ne on voitu sulauttaa jo olemassa olevaan läntiseen kehukseen. Tässä prosessissa reinkarnaatioon liittyvät merkitykset ovatkin muuttuneet (Hanegraaff 1996, 517).

Jälleensyntymällä eli reinkarnaatiolla tarkoitetaan yksilön syntymistä uudelleen ihmiskehoon. Asiasta on käytetty eri käsitteitä eri aikoina ja eri perinteissä. Uskonnonfilosofi Leo Näreahon mukaan sielunvaellustermi on reinkarnaatiota laajempi merkitykseltään ja sisältää mahdollisuuden, että ihminen voisi syntyä myös eläimeksi seuraavassa elämässään. Reinkarnaatiouskomuksia tavataan ympäri maailmaa. Useimmiten se nykyisin yhdistetään itäisiin uskontoihin: hindulaisuuteen, buddhalaisuuteen ja jainalaisuuteen, mutta myös eskimoilla, intiaaneilla, pohjoiseuraasialaisilla kansoilla, aboriginaaleilla, afrikkalaisilla, kelteillä ja germaaneilla on ollut reinkarnaatiokäsityksiä. (Näreaho 1995, 6-22.)

Merkitykset, joita reinkarnaatiolle annetaan, ovat kulttuurispesifejä (Walter 2001, 36). Usein reinkarnaatiouskoon liittyy käsitys kuolemattomasta sielusta, joka voi kantaa muistoja mukanaan

³ Reinkarnaatiousko Euroopassa on yleistynyt vähitellen 1950-luvulta lähtien (Heino 1994, 28). Vuonna 1950 briteistä ainoastaan 5% uskoi reinkarnaatioon, vuonna 1990 jo 24% (Walter & Waterhouse 1999, 188). Pohjoismaissa keskimäärin 22,6% väestöstä uskoi reinkarnaatioon vuosituhaten vaihteessa. Erityisen suosittu uskomus on Islannissa, jossa kannatus oli 41%. (Haraldsson 2006.) Suomessa vuonna 1951 reinkarnaation kannatus oli vain 3%, kun taas vuosina 1980-1990 kannatus on ollut jopa 28%. Heino mielestä kyseessä on voinut olla käsitteiden tuntemattomuudesta johtuneet väärät vastaukset (Heino 1994, 17-20). Toisaalta reinkarnaatiouskon kannatus näyttäisi olevan laskussa Suomessa: reinkarnaatioon uskoi vuonna 1990 13% väestöstä, 1999 14% ja 2011 vain 10% (Palmu, Salomäki, Ketola & Niemelä 2012, 46; Heino 1994, 18-19). Tutkimustuloksiin vaikuttaa paljon se, missä sanamuodossa asiaa on kysytty.

elämästä toiseen. Voidaan uskoa, että sielu on kuolematon ja on ollut olemassa aina tai että sielu on syntynyt tietyllä hetkellä. Usein päämääränä on jälleensyntyminen lakkaaminen ja siirtyminen toiseen olomuotoon, mutta reinkarnaatioiden ketjua voi myös pitää loputtomana. Joissakin käsityksissä ajatellaan korkeampien olentojen kontrolloivan reinkarnaatiota, ja sitä pidetään rangaistuksena tai palkintona. Toisinaan taas reinkarnaatio nähdään automaattisena prosessina. (Kelly 1990, 384.) Alkuperäiskansojen reinkarnaatiokäsityksiin ei tiettävästi ole liittynyt ajatusta moraalista hyvityksestä tai kehityksestä. Vainajan on uskottu ja toivottu syntyvän samaan sukuun tai klaaniin, ja näin reinkarnaatiokomus on vahvistanut yhteisön kiinteyttä. (Näreaho 1995, 26.)

Reinkarnaatiokäsityksiä ovat tutkineet mm. sosiologit Courtney Bender, jonka etnografista tutkimusta uushenkisten ihmisten parissa olen esitellyt jo johdantoluvussa, sekä Tony Walter ja Helen Waterhouse ja uskonnonfilosofi Leo Näreaho. Tony Walter ja Helen Waterhouse ovat kirjoittaneet useita artikkeleita jälleensyntymiskäsityksistä sosiologisesta näkökulmasta (Walter 2001; Waterhouse 1999; Walter & Waterhouse 1999, 2001). Leo Näreaho on kirjoittanut kirjan reinkarnaatiokäsitysten historiasta: *Jälleensyntyminen –näkemystä ja kokemuksia* (1995) sekä reinkarnaatiokäsityksistä itäisissä uskonnoissa: *Rebirth and Personal Identity. A Philosophical Study on Indian Themes* (2002). Reinkarnaatiota ovat sivunneet myös useat uushenkisyydestä ja länsimaisesta esoteriasta kiinnostuneet tutkijat kuten Wouter Hanegraaff. Erityisesti hänen uushenkisyyden klassikotutkimuksessaan *New Age Religion and Western Culture. Esotericism in the Mirror of Secular Thought* käsitellään laajasti reinkarnaatiokäsityksiä länsimaissa sekä niiden historiallista taustaa (Hanegraaff 1996).

2.1 Varhaisia reinkarnaatiokäsityksiä

Hindulaisuudessa ja buddhalaisuudessa jälleensyntymiskäsityksiin kuuluu oleellisesti karma-oppi⁴. Käsitys reinkarnaatiosta ja karmasta esitetään ensimmäisen kerran *Brhadaranyaka-Upanishadissa*, joka on peräisin n. 800-600eKr. Reinkarnaatio toimii hindulaisuudessa kuin luonnonlaki: ihmisen jälleensyntyminen ja elämän olosuhteet johtuvat edellisten elämien teoista. Oleellista hindulaisuudessa on, että jälleensyntymien kiertokulusta eli samsarasta pyritään vapautumaan. Hindulaisuudesta löytyykin useita teitä ja välineitä pelastukseen.

⁴ Karma perustuu sanskriitin sanaan karman, joka tarkoittaa tekoa, toimintaa (Näreaho 1995, 32).

Uushindulaisuudessa maailma nähdään evoluutioprosessina, jossa ihminen jälleensyntymien kautta vähitellen löytää itsensä. Buddhalaisiin reinkarnaatiokäsityksiin taas liittyy keskeisenä minuuttomuusoppi: minän muodostavat elementit syntyvät uudelleen, ei minä itsessään, koska sitä ei tämän käsityksen mukaan ole edes olemassa. Tavoitteena on nirvana eli valaistuminen, jossa väärä minätietoisuus on tuhoutunut. (Näreaho 1995, 29-79.)

Euroopan alueelta reinkarnaatioukomuksia löytyy esim. Edda-runoudesta ja antiikin Kreikasta (Haraldsson 2006). Varhaisista kreikkalaista kirjoituksista löytyy usko kolmiosaiseen ihmiskuvaan: ihmisen ajateltiin koostuvan ruumiista, sielusta ja hengestä. Kuolemassa sielu-henki siirtyi tuonpuoleiseen: Elysian niityille tai Tartarokselle ennen uutta jälleensyntymää (Kelly 1990, 385). Ainakin Pythagoraan, Empedokleen ja Platonin filosofioista löytyy reinkarnaatioukomuksia (Keller 2006, 981). Platon esitti käsityksen reinkarnaatiosta eli metempsykoosista dialogeissaan *Faidon*, *Faidros*, *Timaios* ja *Valtio* (Faidon 81c-82b; Faidros 248c-249b; Timaios 90c-92c; Valtio 617d-620e). Platon näki henki-sielun kodin sijaitsevan ideoiden maailmassa, jumalten alueen takana ja käsitti maanpäällisen elämän rangaistuksena. Erityisesti naiseksi tai eläimeksi syntymisen hän näki rangaistuksena ihmisen pahuudesta (Platon, Timaios 42b-c). Platonin käsityksessä päämääränä oli vapautua kokonaan jälleensyntymien kiertokulusta. (Kelly 1990, 385.)

Perinteiset ajatukset reinkarnaatiosta marginalisoituivat Euroopassa vähitellen Rooman kaaduttua ja kristinuskon tultua valtaan (Zander 2006, 984). Pohdintaa ja keskustelua on herättänyt alkukristittyjen ja gnostilaisten mahdollinen usko jälleensyntymään. Alkukristityillä ei ollut yhtenäistä oppijärjestelmää, ja he olivat yhteydessä hellenistisen sivilisaation kanssa (Keller 2006, 982). Carl Kellerin mukaan jotkut gnosista etsivät kristityt uskoivat varmasti reinkarnaatioon, mutta on väittelyn aihe, sisältääkö Nag Hammadin kirjasto tai muut gnostilaiset tekstit viitteitä siihen (Keller 2006, 982-983). Näreahon mukaan gnostilaiset paulikiaanit 400-luvulla, bogomiilit 900-luvun Bulgariassa sekä kataarit 1000-1200-luvun Etelä-Ranskassa ovat tunnustaneet jälleensyntymisoppia (Näreaho 1995, 96).

Renessanssin aikana oppineisto tutustui reinkarnaatioon platonisten ja uusplatonisten tekstien kautta (Zander 2006, 984). 1600-luvulla reinkarnaatio yhdistettiin ihmisen kehityksen ideaan (Zander 2006, 985) ja mm. alkemisti Paracelsus sekä filosofi Giordiano Bruno kannattivat jälleensyntymisoppia (Näreaho 1995, 92). 1700-luvulla siitä tuli vaihtoehtoinen uskonnollinen uskomus ja salaista traditiota esim. vapaamuurariipiireissä (Zander 2006, 985). Myös juutalaisuudessa on esiintynyt käsityksiä reinkarnaatiosta: Isaac Luria, nykyaikaisen kabbalan

perustaja uskoi reinkarnaatioon (Zander 2006, 984). 1700-luvulla syntynyt hasidismijuutalaisuuskin omaksui reinkarnaatioajatuksen (Näreaho 1995, 96-97; Gershom 1992).

2.2 Reinkarnaatio 1800-luvun metafysisissä liikkeissä

Reinkarnaatio alkoi saada lisää näkyvyyttä länsimaissa, kun 1800-luvulla heräsi uudelleen kiinnostusta vanhoihin esoteerisiin oppeihin (Sohlberg 2017, 128). Reinkarnaatiosta kirjoittivat New Thought -liike, spiritualistit ja teosofit (Bender 2010, 132). Mesmerismi ja hypnotismikin lisäsivät kiinnostusta jälleensyntymään (Kelly 1990, 387). Kasvava mielenkiinto aasialaisia uskonnollisia ja filosofisia kirjoituksia kohtaan lisäsi jälleensyntymään liittyvää keskustelua. Useat itämaisistä teksteistä kiinnostuneet kirjoittajat näkivät reinkarnaatiossa edistyvän ja tieteellisen periaatteen, jossa sielut kulkivat kohti täydellistymistä ja yhdistymistä Jumalaan. Reinkarnaation edistysellisyyttä ja tieteellisyyttä painotettiin. Käsitystä, että ihminen voisi syntyä eläimeksi, kritisoitiin usein, eikä omaksuttu Euroopassa, koska se ei sopinut eurooppalaiseen kehitysideaan (Bender 2007, 594. Bender 2010, 134). Kielikuvat ja teologiat tältä aikakaudelta jatkavat yhä resonoimista nykyisissä menneiden elämien käsityksissä. Tällaisia ovat usko henkiseen kehitykseen, tieteellisen todistamisen tarve sekä toive sielunkumppanin löytämisestä. (Bender 2007, 592-596.)

Spiritualistien ja spiritisti Allen Kardekin vaikutus 1800-luvulla oli mittava (Kelly 1990, 387). Spiritualismi jakautui kahtia reinkarnaatiokomuksen mukaan. Allen Kardek keksi reinkarnaatiotermin, joka syrjäytti muut käytössä olleet samaa tarkoittavat sanat 1900-luvulla⁵. Kardec näki itsensä kristittynä teologina. (Zander 2006, 985.) Monet reinkarnaation kannattajat painottivat käsityksen paikkaa edistyksellisessä kristillisyydessä, ja kristillisiä tekstejä ja oppeja tulkittiin uudelleen reinkarnaatiokäsitysten valossa (Bender 2007, 593-595).

Yhtenä merkittävimmistä reinkarnaatiokäsitysten levittäjistä ja popularisooijista länsimaissa voi pitää teosofiaa (Zander 2006, 985-986). Suomeen teosofia saapui 1890-luvulla ja Teosofinen seura perustettiin Helsingissä 1907 (Sohlberg 2017, 129). Teosofialle oli tyypillistä naisten vahva osallistuminen –asia, joka on jatkunut myös uushenkisyydessä ja löytyy myös omasta aineistostani. (Näreaho 1995, 105-106.) Helena Petrovna Blavatsky oli yksi teosofisen seuran (1875) perustajista. Blavatskyn käsitykseen reinkarnaatiosta vaikuttivat spiritualistien ja

⁵ Esim. metempsykoosin ja transmigraation, ks. Kelly 1990, 388.

mesmeristien ajatukset itämaisten uskontojen ohella. Hän hyväksyi reinkarnaatiouskon vuonna 1879 (Zander 2006, 985) ja teki reinkarnaation ja karman käsitteistä tunnettuja länsimaissa (Kelly 1990, 388). Blavatskyn kirjoitukset vaikuttivat lukuisiin New Thought -ajattelijoihin, spiritualisteihin, ruusuristoläisiin, esoteerisiin kristittyihin, Rudolf Steinerin perustamaan antroposofiaan ja myöhemmin uushenkisyyteen (Bender 2007, 592; Näreaho 1995, 119).

Wouter Hanegraaffin mukaan Blavatskyn perustama uskomusjärjestelmä oli romantiikan evolutionismin okkulttinen versio, jossa hän sulautti karmateorian jo olemassa olevaan länsimaiseen kehukseen henkisestä kehityksestä (Hanegraaff 1996, 471-472). Blavatsky näki jälleensyntymän mahdollisuutena kehittyä kohti täydellisyyttä ja palata pyhiinvaeltajan polkua jumaluuden luokse lopulliseen lepoon. Karman hän käsitti oikeudenmukaisena, puolueettomana, palkitsevana tai rankaisevana lakina, joka määräsi jälleensyntymisen. Ihmisen henkilökohtainen ympäristö ja elämänolosuhteet olivat näin karman määräämiä seurauksia edellisten elämien ajatuksista ja teoista. Hän käytti elämästä teatterimetaforaa verraten minuutta näyttelijään ja maanpäällisiä elämiä näyttelijän esittämiin rooleihin (Näreaho 1995, 112). Blavatsky vastusti usein voimakkaasti kristinuskon perustavanlaatuisia oppeja, kuten syntien sovitusoppia kirjoituksissaan:

Viittaan siihen vaaralliseen oppiin, johon te uskotte ja joka opettaa, että vaikka rikoksemme Jumalan ja ihmisten lakeja vastaan olisivat kuinka hirvittäviä tahansa, ei meidän tarvitse muuta kuin uskoa Jeesuksen uhrautumiseen ihmiskunnan pelastumiseksi, jolloin hänen verensä pesee pois jokaisen tahrn. Olen nyt 20 vuotta saarnannut tätä vastustamaani kristinuskon opetusta vastaan --- (Blavatsky 2012 [1889], 35.)

Käsitykset reinkarnaatiosta ja karmasta Blavatskyn mukaan kannustivat ihmistä hyväksymään nykyiset olosuhteet ja elämään eettisemmin, jotta seuraava jälleensyntymä olisi parempi. (Blavatsky 2012 [1889], 8, 13, 25-28, 35.)

Varhaiset reinkarnaatiokirjoittajat etsivät jo omia kokemuksiaan menneistä elämistä esim. itsejohdetun transsin ja meditaation avulla. 1800-luvulla alkoi kehittyä enemmän erilaisia käytäntöjä, joiden tarkoituksena oli todistaa reinkarnaation olemassaolo. Henkilökohtaisia havaintoja ja kokemuksia kuten unia, déjà vu -kokemuksia, selittämättömiä pelkoja ja kiinnostusta tuntematonta ihmistä kohtaan pidettiin todisteina menneistä elämistä. Usein ajateltiin, että vain henkisesti edistyneimmät sielut pystyivät muistamaan yksityiskohtia menneisyydestään ja joillekin ihmisille menneiden elämien tuntemisesta tuli väline henkisen kyvykkyyden osoittamiseen. (Bender 2010, 136; 2007, 595-597.)

2.3 1900-luku ja menneiden elämien terapioiden uudet innovaatiot

1900-luvulla reinkarnaatiokäsitykset jatkoivat leviämistään edellä mainittujen liikkeiden ja itämaisten opettajien kautta. Useita hinduopettajia vieraili USA:ssa 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa (Diem & Lewis 1992, 48-49). 1900-luvulla menneiden elämien käytäntöjä kehittivät useat henkilöt. 1940-luvulla kristitty transsikanavoija ja parantaja Edgar Cayce auttoi asiakkaitaan psykologisissa ja terveydellisissä ongelmissa kanavoimalla tietoa heidän menneistä elämästään selvänäköisesti. Caycen visioissa tärkeät menneet elämät sijoittuivat usein Atlantiksen myyttiselle mantereelle tai muualle kauas menneisyyteen. Cayce ajatteli, että menneiden elämien karmisten yksityiskohtien tietäminen johtaisi hyvään elämään nykyisyydessä. Hänen mukaansa vain henkisesti kehittyneillä oli mahdollisuus muistaa entisiä elämiään transsin tai meditaation avulla. (Bender 2007, 597.)

Menneiden elämien terapiat on usein nähty osana transpersoonallista psykologiaa⁶ (Lightbourn 2006, 7; Christopher 2000, 13). Tsekkiläinen psykiatri ja yksi transpersoonallisen psykologian kehittäjistä, Stanislav Grof, esitteli idean menneiden elämien muistoista 50-luvulla. Hän käytti apuna LSD:tä sekä myöhemmin, kun aine kiellettiin, hengitystekniikkoja menneiden elämien muistamiseen. Grofin lähestymistapa reinkarnaatioon oli psykoterapeuttinen. Skientologian perustaja L. Ron Hubbard kehitti dianetiikan ja auditointi-menetelmän parantamaan ja edistämään henkistä kehitystä. Tässäkin menetelmässä pyrittiin menneiden elämien traumaattisten tapahtumien muistamiseen ja kohtaamiseen. (Lightbourn 2006, 8-9.)

1900-luvun uuden tekniikan, hypnoosin avulla alettiin myös etsiä menneiden elämien muistoja. Hypnoosia käytettiin psykologisena välineenä parantamaan neurooseja, mutta vähitellen jotkut tutkijat ja harrastelijat alkoivat uskoa, että ihminen voitaisiin regressoida hypnoosin avulla myös menneisiin elämiin. Psykologit kehittivät menneiden elämien terapioiden, joiden ideana oli parantaa menneiden elämien traumoja. (Bender 2007, 597-598.) 1950-luvun lopulla kehittyikin uusi reinkarnaatioon liittyvä innovaatio: menneiden elämien regressioterapia (Zander 2006, 986).

⁶ Humanistisen psykologian perustaja Abraham Maslow antoi sysäyksen transpersoonallisen psykologian synnylle (Hanegraaff 1996, 50). Transpersoonallinen psykologia näkee William Jamesin ja Jungin edeltäjinään ja olettaa, että kattava näkemys psyykestä on mahdollinen vain huomioimalla myös transpersoonallisten eli persoonan ylittävien kokemusten kentän. Nämä sisältävät mystiset kokemukset, paranormaalit havainnot ja muuntuneet tietoisuudentilat. Tämä psykologian osa-alue pyrkii synteisiin länsimaisen psykologian ja itäisten henkisten perinteiden välillä. Transpersoonallisen psykologian empiirinen haara on keskittynyt muuntuneiden tietoisuudentilojen tutkimukseen ja on erottanut tietyt käytännöt kuten meditaation ja joogan uskonnollisesta kontekstista. (Melton 1990, xxvii; Hanegraaff 1996, 51; 2007, 34-35.) Transpersoonallinen ja humanistinen psykologia ovat vaikuttaneet uushenkisten ideoiden ja käytäntöjen kehittymiseen USA:ssa ja Euroopassa erityisesti 70- ja 80-luvuilla (Rose 2005, 64-65).

Menneiden elämien regressiota käytettiin sekä todistamaan reinkarnaation olemassaolo että parantamaan ihmisten henkilökohtaisia ongelmia. Courtney Bender huomauttaa, että hypnoosi demokratisoi menneiden elämien käytäntöjä: nyt jokainen pystyi löytämään menneet elämänsä. (Bender 2010, 138; 2007, 597-598.)

Leo Näreahon mukaan psykologi William McDougall oli ensimmäisiä, joka 1900-luvun alkupuolella raportoi hypnoosissa ilmenneistä aikaisempien elämien muistoista (Näreaho 1995, 177). Tunnettuja menneiden elämien terapiaa kehittäneitä henkilöitä ovat Helen Wambach, Roger Woolger, Denys Kelsey, Marcia Moore, Edith Fiore, Morris Netherton ja Thorwald Dethelfson. (Lightbourn 2006, 10; Woolger, 1987; Wambach, 1980.)⁷ Ehkä tämän hetken tunnetuin menneiden elämien terapeutti on amerikkalainen psykiatri Brian L. Weiss. Hän kirjoitti 1988 bestsellerin *Many Lives Many Masters*, jossa hän kuvasi omaa kehitystään menneiden elämien terapeutiksi: Uransa alussa Weiss ei uskonut lainkaan reinkarnaatioon, kunnes yksi hänen potilaistaan meni hypnoosissa yllättäen menneeseen elämään ja parantui ongelmistaan. Tämä sai Weissin laajentamaan terapeutista kehystään ja henkilökohtaisia käsityksiään. (Bender 2007, 598-599; Christopher 2000, 19-20.)

2.4 Reinkarnaatio uushenkisyydessä

Useat tutkijat ovat nähneet yhteyden reinkarnaatiouuskon ja uushenkisyyden⁸ välillä (Hanegraaff 1996; Melton 1990, xvi; Lewis 1992, 4; Sutcliffe 2003, 178; Rose 2005, 33; Ramstedt & Utriainen 2017, 214; Hulkkonen 2016, 47). Käytän tässä tutkimuksessa sanaa uushenkisyys englanninkielisessä tutkimuskirjallisuudessa usein käytetyn new age -käsitteen sijaan ja synonyyminä. Pauliina Mikkonen on perustellut uushenkisyystermin käyttöä sen neutraaliudella ja toimivuudella (Mikkonen 2001, 180).

Uushenkisyystutkimuksen pioneeri Gordon Melton näkee uushenkisyyden juuret läntisissä metafysisissä liikkeissä kuten swedenborgilaisuudessa, mesmerismissä, spiritualismissa, Christian Science ja New Thought -liikkeissä sekä teosofiassa ja sen perillisissä, eli juuri niissä liikkeissä, joissa aiemminkin on esiintynyt kiinnostusta reinkarnaatiota kohtaan. (Melton 1990, xxii-xxv.)

⁷ Kiinnostava detalji suomalaisessa psykiatriassa on Reima Kampmanin tutkimus sivupersonailmiöstä. Hän antoi koehenkilölle hypnoosissa suggestion mennä ajassa taaksepäin ennen syntymää, jolloin jotkut ihmiset alkoivat kertoa eläneensä aiemmin eri ihmisenä. (Kampman 1975; 1992, 172-173.)

⁸ Tarkempi uushenkisyyden määritelmä ks. s. 22-24.

Wouter Hanegraaffkin painottaa historiallista jatkumoa läntisen esoterian ja uushenkisyyden välillä ja määrittää uushenkisyyden sekularisoituneeksi esoteriaksi, mutta mainitsee, että vaikutteita on saatu myös itäisistä uskonnoista (Hanegraaff 2007, 49). Hinduismista saatuja vaikutteita ovat esim. jooga, meditaatiotekniikat sekä tietyt avainkäsitteet kuten chakrat ja karma. Nämä vaikutteet tulivat osittain teosofian kautta sekä lännessä vierailleiden hinduopettajien mukana. (Diem & Lewis 1992, 48-49.) Itämaisista ideoista, kuten käsitys reinkarnaatiosta, on Hanegraaffin mukaan otettu käyttöön vain, jos ne on voitu sulauttaa ja sopeuttaa jo olemassa olevaan läntiseen moderniin kehykseen. Itä on esoterian ja uushenkisyyden suhteen toiminut todellisen henkisyyden symbolina ja eksoottisen terminologian lähteenä. Tässä prosessissa käsitteiden merkitykset ovat muuttuneet. (Hanegraaff 1996, 517.)

Uushenkisyyden keskeisiä kiinnostuksen kohteita ovat pyrkimys transformaatioon⁹ ja henkiseen kasvuun. Transformaation voi laajentaa yhteiskunnalliseksi ja globaaliksi muutokseksi, toiveeksi uudesta ajasta, josta termi new age on peräisin. Henkistä kasvua ja parantumista tavoitellaan lukuisten tekniikoiden ja hoitomuotojen avulla. (Melton 1990, xiii-xv.) Vaihtoehtoinen henkisyys on muuttunut vuosikymmenten kuluessa: 60-luvulla painottuivat enemmän vastakulttuuri, psykedelia ja poliittisuus (Hanegraaff 1996, 11). 70- ja 80-luvuilla olivat vallitsevina Human Potential -liike ja naisten aktivismi, 90-luvulla taas korostuivat parantaminen ja transpersoonallinen henkisyys (Rose 2005, 43).

Suomessa uushenkisyys alkoi näkyä jo 70-luvulla (Ketola & Sohlberg 2008, 220; Ramstedt & Utriainen 2017, 214). Uushenkisyydellä ei ole keskusorganisaatiota vaan useita pienyrityksiä ja yhdistyksiä, verkostoja, kurssikeskuksia, lehtiä, messuja ja kirjallista toimintaa (Ramstedt & Utriainen 2017, 213). Pyrkimys henkiseen kasvuun, parantamiseen ja hyvinvointiin ovat usein irronneet alkuperäisestä vastakulttuurisesta sijainnistaan ja suodattuneet myös valtakulttuurin instituutioihin kuten kristilliseen kirkkoon, kouluihin, terveydenhoito-järjestelmään ja viihdeteollisuuteen (Sutcliffe, Gilhus & Ingvild 2013, 5).

Yksi suosituista suomennetuista uushenkisistä jälleensyntymää käsittelevistä kirjoista on *Viestejä Michaelilta* vuodelta 1979. Se sisältää käsityksen sielujen kehityksestä jälleensyntymän ja erilaisten ihmisyyteen liittyvien kokemusten kautta vastasyntyneestä sielusta vanhaksi sieluksi, joka on jo valmis irtautumaan jälleensyntymien kierrosta (Yarbro 1979). Michael Newton kirjassaan *Sielujen matka. Elämää elämien välillä* esittelee käsityksen sieluryhmistä, eli sieluista,

⁹ Transformaation voi määritellä syvälliseksi muutokseksi.

jotka syntyvät usein sukulaisiksi, ystäviksi tai muuten läheisiksi maan päälle. Hän kuvaa kirjassaan tarkasti myös haastatteluissani esiin tullutta sielunsuunnitelman käsitettä: Uskotaan, että tuleva elämä maan päällä suunnitellaan tuonpuoleisessa huolellisesti etukäteen, niin että se edistäisi mahdollisimman paljon sielun henkistä kehitystä. (Newton 2012.) Robert Schwartzin 2000-luvulla ilmestynyt *Rohkeat sielut. Suunnittelemmeko elämämme haasteet ennen syntymäämme?* jatkaa sielunsuunnitelman pohdintaa ja esittää, että sairauksiakin käytetään toisinaan sielun oppituntien välineenä (Schwartz 2009). 2012 suomeksi ilmestynyt Lisa Williamsin *Sielun ikuinen elämä* kuvaa myös sielunsopimusta, sieluperheitä ja kuolemanjälkeistä elämää (Williams 2012). Tutkimukseen osallistuneet saivat vaikutteita kansainvälisestä uushenkisyydestä ja jälleensyntymiskäsityksistä suoraan vieraillemalla henkisissä keskuksissa ja opiskelemalla ulkomailla. Internet tietysti mahdollisti nopean globaalin tiedonvälittymisen. Suosittu, tutkimuksessa esiin tullut tiedonvälityskanava oli Pirjo Laineen *Adonai-blogi*, jonne Laine suomensi henkisiä blogitekstejä (Laine 2017).

Judith MacPherson on huomionut, että vaikka naiset hallitsevat uushenkisyydessä ruohonjuuritasolla, miehet ottavat usein johtavan roolin, kun kirjoitetaan ylös käytäntöjä ja teologiaa (MacPherson 2008, 1). Tämä ei pidä paikkaansa suomalaisessa uushenkisyydessä, vaan hyvin monet uushenkisyyden merkkihenkilöt, kirjailijat ja kouluttajat ovat naisia. Suomessa reinkarnaatiosta uushenkisessä kontekstissa ovat kirjoittaneet esim. Rauni-Leena Luukanen-Kilde (1982), Anu Wyskiel (2013) ja Heli Sarre (1999). Heli Sarre on kirjoittanut kirjan *Kuka olit ennen?*, jossa hän käsittelee menneiden elämien regressioterapiaa ratkaisukeskeisenä lyhytterapiana (Sarre 1999, 42). Anu Wyskiel kirjassaan *Näin luot Taivaan maan päälle* kertoo, ettei näe jälleensyntymistä rangaistuksena, vaan keinona, jonka avulla voimme löytää jälleen itsemme syvällisimmin ja muistaa, keitä todella olemme (Wyskiel 2013, 74).

3. AINEISTON KERUUN JA KÄSITTELYN MENETELMÄT

Tässä luvussa avaan tutkimusprosessin kulkua sekä kerron käyttämästäni aineistonhankinta- ja analyysimetodeista sekä esittelen aineistoni. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen luotettavuutta lisää tarkka kuvaus tutkimuksen toteuttamisesta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 232). Pyrin kuvaamaan selkeästi ja totuudenmukaisesti aineiston tuottamisen olosuhteita ja sitä seuraavia vaiheita tutkimuksessa. Olen pitänyt koko tutkimuksen ajan tutkimuspäiväkirjaa, johon kirjasin ajatuksia ja havaintoja tutkimuksen kaikissa vaiheissa.

3.1 Kirjoituspyyntö ja teemahaastattelu aineistonhankinnan menetelminä

Kun olin valinnut tutkimuskohteeksi menneiden elämien parantamiskäytännöt, aloin kartoittaa kenttää ja tutustuin teoreettiseen kirjallisuuteen. Luin runsaasti uushenkistä kirjallisuutta ja reinkarnaatiota käsitteleviä artikkeleja. Pikaisella internetin hakutoiminnolla löysin Suomesta n. 40 vaihtoehdohoitajaa, jotka ilmoittivat tekevänsä jonkinlaista menneiden elämien terapiaa. Varmistuin, että kyseessä oli suhteellisen yleinen ilmiö, jota kannattaa tutkia.

Päätin ensin kerätä aineistoa kirjoituspyynnöllä. Ajatuksenani oli, että jos saisin riittävästi vastauksia, voisin käyttää niitä pääasiallisena aineistonani. Julkaisin kirjoituspyynnön Ultra-lehdessä, internetin Reiki- ja Astro-foorumeilla sekä kiinalaisen lääketieteen sähköpostilistalla syksyllä 2013. Pyysin ihmisiä kirjoittamaan vapaamuotoisesti kokemuksistaan menneiden elämien terapiassa sekä käsityksistään jälleensyntymään liittyen. Pyysin vastaajia ilmoittamaan myös mahdollisesta kiinnostuksestaan osallistua myöhempään haastatteluun. (Liite1.) Sain kirjoituspyyntöön yhdeksän vastausta, jotka olivat keskimäärin sivun mittaisia. Koska aineistoa tuli niin vähän, päätin tehdä lisäksi haastatteluja.

Haastattelu on erinomainen metodi käsitysten ja merkitysten rakentumisen selvittämiseen. Tässä menetelmässä ihminen nähdään tutkimustilanteessa subjektina ja hän voi tuoda käsityksiään esiin aktiivisesti ja vapaasti, laajemmin kuin tutkija itse pystyisi ennakoimaan. Haastattelu sopi erittäin hyvin tähän tutkimukseen, koska tutkimuskohde oli suhteellisen vähän kartoitettu, tuntematon alue. Valitsin menetelmäksi puolistrukturoidun teemahaastattelun, jossa haastattelun etukäteen valitut teemat ovat tiedossa, mutta kysymysten järjestys ja muoto vaihtelevat. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 205-208.) Tässä haastattelumenetelmässä oli runsaasti tilaa syventää keskustelua tarvittaessa myös teema-alueiden ulkopuolelle (Hirsjärvi & Hurme 2011, 67).

Haastateltavia valitessani pyrin siihen, että saisin mahdollisimman erityyppisiä haastateltavia. Halusin haastateltaviksi sekä parantajia että asiakkaita, jotta saisin mahdollisimman kattavan kuvan tutkimukseni aihepiiristä. Valitsin ihmisiä haastatteluun eri tavoin: Kirjoituspyyntöön vastanneista kuusi ilmaisi halukkuutensa haastatteluun. Yksi näistä, asiakas, suositteli terapeuttiaan haastatteluun. Kahteen haastatteluun osallistuneeseen tutustuin tutkimukseni yhteydessä eri tilaisuuksissa. Kahteen ihmiseen otin itse yhteyttä ennakkotietojeni perusteella. Yksi ihminen tuli ystävänä kautta ja yksi lumipallomenetelmällä: haastateltu suositteli häntä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 86).

Haastattelun luotettavuutta aineistonhankintamenetelmänä heikentää hieman se, että ihmisillä on taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia, eivätkä he aina kerro, miten asiat todella tapahtuvat (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 206). Siinä mielessä aineistoni ja tutkimukseni luotettavuutta olisi lisännyt parantamisrituaalin havainnointi. Toisaalta tutkijan läsnäolo näin herkässä tilanteessa olisi voinut muuttaa parantajan ja asiakkaan toimintaa. Syventääkseni tietämystäni tutkimusaiheestani osallistuin useille aihetta käsitteleville luennoille, kokeilin Brian Weissin menneiden elämien meditaatioäänitettä (Weiss 2008) ja kävin kolme kertaa erilaisissa menneiden elämien terapioidissa. Osallistuin myös kahteen ryhmäregressioon. En käyttänyt näitä tapahtumia aineistona, mutta jos omat kokemukseni olisivat olleet ristiriidassa haastatteluaineiston kanssa, olisin varmasti muuttanut tutkimussuunnitelmaani. Kokemukseni menneiden elämien terapioidissa syvensivät oleellisesti tietämystäni aiheesta ja saatoin hyödyntää tätä haastatteluja tehdessäni. Yhden parantajan kanssa tein lisähaastattelun, jossa tein tarkentavia kysymyksiä hoitorituaalista, johon olin osallistunut.

Teemahaastattelun avulla pyrin saamaan tietoa ihmisten kokemuksista ja merkityksistä liittyen menneiden elämien parantamiskäytäntöihin. Parantamiseen liittyvät haastatteluteemat valitsin Meredith McGuiren *Ritual Healing in Suburban America* -kirjassa esitettyjen teemojen perusteella. Ne olivat terveys- ja hyvinvointi-ihanteet, sairauskäsitykset ja sairauden syyt, parantamiskäsitykset, parantamis- ja terveyskäytännöt sekä terapeuttinen menestyminen ja epäonnistuminen. (McGuire 1988, 32-36.) Lisäksi selvitin laajasti erilaisia reinkarnaatioon liittyviä teemoja: käsityksiä jälleensyntymisestä, ajasta, ihmisestä, elämän tarkoituksesta, kuolemasta ja uskonnosta. (Liite 3.)

Haastattelua suunnitellessani ja toteuttaessani otin huomioon aineistonhankinnan juridiset ja eettiset kysymykset. Lähtökohtanani oli tutkittavien itsemääräämisoikeus eli tutkittavan oikeus päättää siitä, missä tarkoituksessa hän valottaa omaa elämäänsä ja käsityksiään. Informoin tutkimukseen osallistujia kaavakkeella, jossa mainittiin yhteystietoni, tutkimuksen tavoite, osallistumisen vapaaehtoisuus ja mahdollisuus vetäytyä tutkimuksesta kesken tutkimuksen (Liite 2). Ilmoitin nauhoittavani haastattelun ja raportoivani tutkimusjulkaisussa esille tulleista asioista tavalla, jossa tutkittavia tai muita haastattelussa mainittuja yksityishenkilöitä ei voisi tunnistaa. Kerroin myös hävittäväni äänitallenteen tutkimuksen valmistuttua. (Kuula 2011, 80, 102-121.)

Tein yhteensä 13 haastattelua, joiden kesto oli 23 minuutista 103 minuuttiin. Keskimääräinen nauhoitetun haastattelun pituus oli hieman yli tunti. Kun haastatellaan niin monta ihmistä, ettei enää saada uutta tietoa, kutsutaan tätä saturaatiopisteeksi (Hirsjärvi & Hurme 2011, 60).

Mielestäni jokaisella haastattelulla oli ainutlaatuista kerrottavaa ja omanlaisensa näkökulma aiheeseen, mutta tietyt teemat alkoivat toistua jo haastattelujen alkuvaiheessa. Tein haastatteluja helmikuusta heinäkuuhun 2014. Suurin osa haastatteluista toteutui pääkaupunkiseudulla, mutta vierailin useita kertoja myös muilla paikkakunnilla. Haastattelut tapahtuivat useimmiten haastatellun kotona tai hoitotilassa.

Pidin jokaisesta haastattelutilanteesta kenttäpäiväkirjaa, johon kirjasin omat havaintoni sekä tunnelmat haastattelusta. Pystyin mielestäni luomaan tilanteista niin luottamuksellisia, että informantit pystyivät avoimesti kertomaan kokemuksistaan ja käsityksistään. Teemahaastattelu menetelmänä mahdollisti tällöin haastattelun syvenemisen tarkentavien kysymysten avulla pintakäsitysten taakse. Aina se ei ollut niin helppoa, ja koin toisinaan ihmisten pysyvän etäämpänä. Sain haastatteluun osallistuneilta lainaksi kirjoja sekä tietoa kiinnostavista internetsivuista. Nauhoitin haastattelut sanelimella. Kahdessa haastattelussa haastateltu pyysi minua hetkeksi keskeyttämään äänityksen, jolloin hän kertoi jotain, jonka ei halunnut päätyvän tutkimukseen. Teemahaastattelulla tuotettu aineisto oli huomattavasti rikkaampaa ja monitasoisempaa kirjoituspyynnöllä saatuun aineistoon verrattuna.

3.2 Aineiston kuvaus ja osallistujien tausta

Aineistoni koostuu kirjoituspyynnön sekä haastattelun keinoin saaduista tekstiaineistoista, jotka olen yhdistänyt. Aineisto on yhteensä 203 sivua, joista 18 sivua on kirjoituspyyntöön vastanneiden kirjoittamaa ja 185 sivua teemahaastatteluista litteroimaani aineistoa. Annoin jokaiselle informantille numeron (1-16) sekä keksityn etunimen. Lisäksi tunnukset K ja H viittaavat kirjoituspyyntöön tai haastatteluun. Osallistujien taustatiedot voivat olla tärkeitä aineiston ymmärtämiseksi. Anonymiteetin suojaamiseksi en kuitenkaan yksilöinyt faktoja.

Tutkimukseen osallistuneista 30-40-vuotiaita oli kaksi, 41-50-vuotiaita kolme, 51-60-vuotiaita kahdeksan, 61-70-vuotiaita kaksi ja yksi osallistujista oli 71-80-vuotias. Osallistujista 15 oli naisia ja miehiä yksi. Koska naisten osallistuminen oli näin vallitsevaa, oli sukupuolittuneisuuteen syytä kiinnittää erityistä huomiota tutkimuksessa. Evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuului seitsemän osallistujaa. Kahdeksan osallistujaa ei kuulunut mihinkään uskontokuntaan. Useat heistä olivat eronneet kirkosta jossain vaiheessa elämäänsä. Yksi osallistuja ei ilmoittanut tietoa uskonnostaan. Ilmoitetuista ammateista yleisin oli vaihtoehotohooja (5 kpl). Neljä osallistujaa oli toiminut

johtavissa tehtävissä eri aloilla. Opettajia oli kaksi, terveydenhuollon ammattilaisia kaksi, ja yksi oli työskennellyt kulttuurialan työssä.

Tutkimukseen osallistujat voi karkeasti jaotella parantajiin ja asiakkaisiin. Kahdeksan henkilöä toimi tai oli toiminut parantajana ammatillisesti ja kuusi heistä oli toiminut myös kouluttajana tällä alueella. Nämä kahdeksan käyttivät tai olivat käyttäneet menneiden elämien käytäntöjä parantamistyössään. Toinen puoli tutkimukseen osallistuneista oli tutustunut menneiden elämien parantamiskäytäntöihin lähinnä asiakkaan roolissa. Ehdotonta erottelua parantajiin ja asiakkaisiin ei kuitenkaan voinut tehdä. Jako oli pikemminkin liukuva ja asteittainen. Tämä näkyi myös Soinnun & Woodheadin tutkimuksessa: hoitajan ja hoidettavan roolit olivat joustavia (Woodhead & Sointu 2008, 266). Vaihtoehtohoitojen opiskelua ja parantamista ystävien tai perheen piirissä oli harjoittanut suurin osa eli 14 vastaajaa.

Tyypillisesti henkilö oli kiinnostunut henkisyystä jossain elämänsä vaiheessa ja alkanut vähitellen pohtia myös jälleensyntymiskäsityksiä. Erilaisten vaihtoehtohoitokokemusten innoittamana hän oli ehkä itse osallistunut parantamiskurssille ja joillekin osallistujille tästä oli syntynyt ammatti. Useimmille kurssien anniksi riitti uusi tietämys ja parantaminen lähipiirissä. Asiakkailta ja parantajilta oli yhtä laaja näkemys jälleensyntymisestä ja henkisistä käsityksistä, mutta parantajien käsitykset sairauteen ja paranemiseen liittyvistä asioista olivat kattavampia ja selkeämpiä.

3.3 Aineiston käsittelyn menetelmät

Haastattelut kirjoitin tekstitiedostoksi eli litteroin tekstin sanasta sanaan. Poistin useimmat turhat pikkusanat: niinku, tota, mutta säilytin tauot ja naurahdukset. Anonymisoin aineiston eli muutin osallistujien ja haastattelussa muiden esiin tulleiden henkilöiden, organisaatioiden ja paikkakuntien nimet peitenimiksi, jotta yksittäisiä tutkittavia ei voisi tunnistaa aineistosta. (Kuula 2011, 112, 130.) Anonymisoinnin lähtökohtana on suojella tutkimukseen osallistuneita mahdollisilta negatiivisilta seurauksilta, joita heidän tunnistamisensa tutkimusjulkaisussa voisi aiheuttaa (Kuula 2011, 201). On kuitenkin mahdollista, että osallistuneiden läheiset tuttavat voivat tunnistaa henkilön.

Valitsin analyysimenetelmäksi sisällönanalyysin, joka sopii erityisesti merkitysten etsimiseen. Analyysin tarkoituksena oli järjestää aineisto tiiviisti ja selkeästi kadottamatta sen alkuperäistä

sanomaa sekä luoda selkeä sanallinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Sisällönanalyysi toimi ikään kuin haravana, jonka avulla kävin aineiston läpi ja erottelin valitsemani tutkimuskysymyksen kannalta olennaiset teemat aineistosta. Olin käyttänyt haastatteluissa teemahaastattelun menetelmää ja oli järkevää käyttää näitä samoja teemoja aineiston ryhmittämiseksi. Osa teemoista pohjautui Meredith McGuiren *Ritual Healing in Suburban America* -kirjassa esittämään sabluunaan ja osa oli aiheeseen perehtymisen ja kirjoituspyynnön vastausten pohjalta luotuja. Analyysini oli siis pääosin teorialähtöistä sisällönanalyysia, koska luokittelu perustui aikaisempaan teoreettiseen viitekehykseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 104, 108, 113.)

Jatkoin teemojen osiin pilkkomista, eivätkä pienemmät teemat aina perustuneet aiempaan teoriaan, vaan nousivat aineistosta useissa haastatteluissa toistuvina piirteinä. Usein toistuvia käsityksiä löytyi paljon, mutta pyrin kuuntelemaan aineistoa tarkasti ja ottamaan kaavasta poikkeavatkin tapaukset huomioon. Suhtauduin eroihin ihmisten käsityksissä johtolankoina, jotka auttoivat lisäämään ymmärrystäni aiheen moninaisuudesta. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 176.) Jaoin tutkimusanalyysin kahteen laajaan osaan. Toisessa osassa käsittelin tutkimukseen osallistuneiden käsityksiä ihmisyydestä, maailmasta ja jälleensyntymisestä ja toisessa keskityin käsityksiin ja kokemuksiin parantamiseen liittyen. Pyrin tulkinnoissa eettisyyteen ja itsekritiikkiin ja pyrin olemaan sekoittamatta omia uskomuksiani tai arvostuksiani tutkimukseen. Olen käyttänyt tekstissä runsaasti suoria sitaatteja, koska halusin näin tuoda tutkittavien oman äänen kuuluviin (Alasuutari 2011, 106). Haastatteluotteet toimivat tutkimuksessa myös tulkinnan todisteina. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 233; Metsämuuronen 2006, 271.)

4. TUTKITTAVIEN KÄSITYKSET IHMISYYDESTÄ, ELÄMÄSTÄ JA KUOLEMASTA

4.1 Kontekstina uushenkisyys

Uushenkisyyttä¹⁰ voi pitää tutkimukseni kontekstina, jossa menneiden elämien parantamiskäytännöt tapahtuvat. Meredith McGuire painottaa, että parantamiskäytäntöjen tutkimuksessa on tärkeää huomioida siihen liittyvä kokonaisvaltainen uskomusjärjestelmä (McGuire 1988, 6). Siksi tarkastelenkin tässä luvussa tutkimukseeni osallistuneiden ihmiskuvaa ja käsityksiä reinkarnaatiosta. Tutkin, miten käsitykset resonovat aiempien uushenkisyystutkimusten ja uushenkisen kirjallisuuden kanssa.

¹⁰ Käytän uushenkisyyttä tässä tutkimuksessa tieteensisäisenä etic-terminä.

Uushenkisyys on aiemmin nähty uskonnollisena liikkeenä, nykyisin taas enemmän väljärajaisena verkostona, joka koostuu erilaisista uskomuksista ja käytännöistä, jotka tapahtuvat seminaareissa, workshoppeissa, kursseilla, meditaatioissa ja sovituissa tapaamisissa (Utriainen, Hovi & Broo 2012, 189; Ramstedt & Utriainen 2017, 213). Terhi Utriainen näkee uushenkisyyden rajattomana, demokraattisena ja ei-institutionalisoituneena, kirjavana, käytännöllisenä ja elettyinä uskonnollisuuden muotona (Utriainen 2013, 243).

90-luvulla uushenkisyyttä tutkineista voi mainita Gordon Meltonin, Paul Heelasin ja Wouter Hanegraaffin. Melton painotti uushenkisyydessä transformaation kokemusta (1992, 1990). Hanegraaff näki uushenkisyyden länsimaisen esoterian sekularisaationa (1996). Paul Heelas taas käsitti uushenkisyyden itsehenkisytenä, jolla hän tarkoitti käsitystä, että jokainen voi saada yhteyden omaan sisäiseen jumaluuteensa (1996). Myöhemmin Heelas on korostanut itse elämän tärkeyttä uushenkisyydessä ja on käyttänyt itsehenkisyyden sijaan termejä ”inner-life spirituality”, ”spiritualities of life” ja ”New Age spiritualities of life” (Heelas 2008, 26). Judith MacPherson on kritisoinut useiden uushenkisyysteoreetikkojen mieskeskeistä asennetta, sukupuolisokeutta ja sitä, että useissa tutkimuksissa naisista on tehty näkymättömiä, vaikka esim. Skotlannin uushenkisistä piireistä 70% on naisia (MacPherson 2008, 18). Etenkin Heelasin ja Hanegraaffin tutkimuksista hänen mukaansa puuttuvat parantajanaiset sekä muut tärkeät naishahmot (MacPherson 2008, 2, 29, 38).

2000-luvulla uushenkisyyttä ovat tutkineet Marion Bowman ja Steven Sutcliffe (Sutcliffe & Bowman 2000; Sutcliffe 2003), Christopher Partridge (2004, 2007), Dominick Corrywright (2003), Linda Woodhead (2005), Stuart Rose (2005), Gordon Lynch (2007), Ingvild J. Gilhus sekä Suomessa Terhi Utriainen (2012, 2013, 2014, 2015), Pauliina Mikkonen (2001), Kimmo Ketola ja Jussi Sohlberg (2008, 2015, 2017), Tommy Ramstedt (2015, 2017) ja Katriina Hulkkonen (2016). Uushenkisyys on nähty useimmiten modernina ilmiönä, koska sen metanarratiivi nousee modernista kehityskosta (Partridge 2007, 231-236). Progressiivista henkisyttä uushenkisyyden synonyyminä käyttävä Gordon Lynch on nähnyt sen esimerkkinä uskonnon sopeutumisesta modernismiin sekä aktiivisena yrityksenä vastustaa modernia sekularisaation painetta (Lynch 2007, 126).

Uskonnot on usein nähty epätasa-arvon legitimoijina ja niiden on ajateltu edustavan taantumuksellisuutta, jossa naiset ovat olleet vain vallankäytön kohteita (Ahonen & Vuola 2015, 7-9). Johanna Ahosen ja Elina Vuolan mukaan uskonnoilla voi kuitenkin olla myönteinen merkitys

ihmisten identiteettien rakentamisessa ja yhteiskunnallisten uudistusten edistämässä (Ahonen & Vuola 2015, 10). Terhi Utriainen huomauttaa, että erityisesti käytännöllisen ja kansanomaisen uskonnollisuuden tasolla naisilla on ollut enemmän toimi- ja vaikutusvaltaa kuin virallisen uskonnon piirissä (Utriainen 2015, 65). Uushenkisyys näyttäytyykin erityisen naisvaltaisena uskonnollisuutena (Ramstedt & Utriainen 2017, 220; Sutcliffe, Gilhus & Ingvild 2013, 5; Rose 2005, 82; MacPherson 2008, 18). Erityisesti parantamisen kentillä naisilla on ollut vahva johtoasema (Rose 2005, 66; Heelas & Woodhead 2005, 94-95, McGuire 1988, 12). Tähän tutkimukseen osallistuneista 94% oli naisia, vaikka en pyrkinyt millään tavoin tällaiseen sukupuolijakaumaan. MacPhersonin mukaan nykyisen henkisyiden kentät tarjoavat naisille uusia ihanteita ja vaihtoehtoja perinteisille sukupuolirooleille (MacPherson 2008, 11). Lynchkin ajattelee, että progressiivisesta henkisyydestä kiinnostuneet ihmiset nimenomaan haluavat hylätä patriarkaaliset uskonnon muodot ja etsivät sellaisia uskonnon muotoja, jotka ovat autenttisia ja vapauttavia naisille (Lynch 2007, 10).

4.2 Kiinnostuksen herääminen henkisyyttä ja menneitä elämiä kohtaan

Useimmat tutkimukseen osallistuneet olivat kiinnostuneet menneistä elämistä kirjojen ja kurssien kautta vähitellen. Säde kertoi, ettei hänellä aiemmin ollut selkeää kantaa jälleensyntymiseen, mutta vaihtoehtohoidoissa asia oli avautunut hänelle kokemuksellisesti. Markku kuvasi henkisyiden opintopolkuaan näin:

Mä olin nyt jostain kaksikymppisestä lukenu Dänikenin kirjoja ja myöhemmin Kampmannin kirjoja ja Rauni-Leena Luukasen kirjoja. Mä oon pienestä pitäen uskonut, että tää maailma on paljon enemmän kuin se, mitä me nähdään ja mitä se virallinen totuus on. Mä ajattelen sillä lailla, että tiede tietää sen asian, mitä se tietää, mutta mun maailmankäsitys ei rajoitu siihen, mitä tiede pystyy todistamaan. (H3.)

Viisi tutkimukseen osallistunutta kertoi kiinnostuksen henkisyyttä kohtaan heränneen jo lapsena.

Heli kertoi lapsena muistaneensa edellisen elämänsä vanhemmat: ¹¹

K: Miten sä löysit nää menneet elämät, voitsä kertoa siitä?

V: Oikeestaan mä en erityisesti löytänyt niitä, että mä oon neljävuotiaana vielä muistanu mun edellisen elämän vanhemmat. Eli neljävuotiaana olin äidilleni ja isälleni kertonut sitä, että te ette oo mun vanhempia. En mä voi täällä teiän kanssa asua. Ja mä olin tarkkaan kuvaillu,

¹¹ Lapsia, jotka ovat kertoneet muistavansa edellisiä elämiään, ovat tutkineet mm. Ian Stevenson ja Jim B. Tucker (Näreaho 1995, 213; Tucker 2015).

minkä näköset mun vanhemmat edellisestä elemästä oli. Eli en mä varsinaisesti oo löytäny niitä. Mä oon vaan eläny tietoisena siitä, että elämä jatkuu tai on jatkumo. (H11.)

4.3 Ihminen

Usein reinkarnaatiouskoon liittyy käsitys kuolemattomasta sielusta, joka kantaa persoonallisuutta ja muistoja mukanaan elämästä toiseen. Tutkimukseen osallistuneet ajattelivat ihmiseen kuuluvan sekä näkyvä ja että näkymätön olemuspuoli. Tämän ei-silmin havaittavan ajateltiin olevan fyysistä ruumista suurempi ja maanpäällistä rajoittunutta persoonaa laajempi. Tätä kuvattiin käsitteillä henki ja sielu, joita käytettiin toisinaan synonyymeinä. Sielu ja henki nähtiin androgyyneinä tai sukupuolettomina. Käsitukset sielusta tai hengestä eivät aina olleet kovin selkeitä tai jäsentyneitä.

Osa haastatelluista käsitti ihmisen jakautuvan kolmeen osaan: henkeen, sieluun ja ruumiiseen. Toisinaan vain ihmisruumis nähtiin ihmisyyteen liittyvänä. Sitä kuvattiin sielun ja/tai hengen avaruuspuvuksi, sielun kuoreksi tai kulkuneuvoksi. Tällöin ihminen tarkoitti vain maapallolla asustavaa homo sapiens -yksilöä, jonka sielu ja/tai henki oli pukeutut päälleen. Johanna kiteytti asian näin:

Ihminen on keho, jossa ilmentyy henki ja sielu. Et täähän on meidän kulkuneuvo, meidän ilmentymisen väline. Mehän voitais olla täällä pelkkänä energianakin. Mutta me ollaan valittu tänne maaplaneetalle, että meillä on tällöinen keho näin. (H12.)

Sielu kuvattiin tässä trikotomiassa henkeä alempana osana, joka inkarnoitui fyysiseen kehoon lukemattomia kertoja eri elämissä:

Sielu on sellanen, joka tietää tarkkaan, kuka sä oot, mitä sä teet ja se ymmärtää hyvin liittyen menneisiin elämiin, mitä sulla on käsittelemättömiä asioita ja kohdattavia. Se on tavallaan lähimpänä sun kehoa, tätä sun pientä laatikkoo, loogista mieltä, mikä meillä on. Täähän on tää meidän aivot. Ne on tosi pienet, tulitikkulaatikko verrattuna tähän meidän laajempaan tietoisuuteen (H12.)

Hengen taas ajateltiin liittyvän ihmisen jumalalliseen puoleen, jolla tarkoitettiin ihmisen olemuksessa olevaa jumalallista rakkautta¹². Tämä osa kuvattiin valtavan laajaksi energiaksi, jota kutsuttiin myös yliminäksi tai korkeammaksi minäksi, jonka tulisi ohjata ihmisen toimintaa. Tämä käsitys lähenee Heelasin itsehenkisyyttä: Ihmiseen kuului jumalallinen osa, joka nähtiin elinvoiman,

¹² Toisessa merkityksessä henkisanaa käytettiin kuvaamaan henkimaailmaan eli tuonpuoleiseen kuuluvia olentoja, jotka saattoivat olla henkioppaita tai edesmenneitä ihmisiä.

rakkauden, viisauden, voiman ja auktoriteetin lähteenä (Heelas 1996, 2, 19). Henki käsitettiin puhtaana ja muuttumattomana:

Sitten henki on sun se korkein minä. Se, joka tietää ihan kaiken, joka voidaan just sanoa on siellä verhon toisella puolella, joka on siellä ykseydessä koko aika, joka kattelee tätä ihmisen pientä taplaamista, kun se näitä erillisyyden elementtejä ja näitä kaikkia täällä kokee. Se koko aika sen näkee sen laajan kuvan. (H12.)

*Ihmeiden oppikurssin*¹³ käsitteitä käyttävät haastatellut, erityisesti Maarit ja Meri, jakoivat ihmisen mielen henkeen ja ego-mieleen, joka vastasi osittain edellistä jaottelua henkeen ja sieluun. Ego-mielen nähtiin liittyvän sielutasoon ja inkarnoituvan, kun taas hengen ajateltiin olevan pysyvästi taivastietoisuudessa. Lynch taas kirjoittaa progressiivisen henkisyyden harjoittajien viittaavaan usein egoon pinnallisena tai vääränä itsenä, joka peittää autenttisen itsen, jota usein kutsutaan sieluksi (Lynch 2007, 58). Egomieltä kuvattiinkin muuttuvana, uskomuksiin ja tapoihin kangistuneena ja sielun aiempien elämien egojen summana. Henki taas nähtiin pysyvänä, puhtaana, suurempana voimana, jota mikään ei voi uhata. *Ihmeiden oppikurssin* tavoitteena oli henkeen samaistuminen, jolloin sielutason asiat hahmotettiin valheellisena egon unena. Tästä näkökulmasta tulevaisuus ja menneisyys, menneet elämät mukaan lukien, nähtiin vain harhana. Maarit kertoi, ettei oikein uskonut menneisiin elämiin, vaan näki ne unen kaltaisena kuten muunkin menneisyyden. Samoin hän suhtautui muihinkin usein esiin tulleisiin reinkarnaatioon liittyviin käsitteisiin kuten sielun suunnitelmaan.

Uushenkisyydessä yleistä energian käsitettä käytettiin ahkerasti (Esim. Mikaelsson 2013; Rose 2005, 145; Ryyppö 2004, 93). Kuten Lisbet Mikaelssoninkin tutkimuksessa, kaiken, ihminen mukaan luettuna, ajateltiin koostuvan energiasta. Energiat määrittivät, oliko ihminen terve ja onnellinen. Kun perinteisissä uskonnoissa jumalallinen voima on usein sijoitettu pyhälle alueelle, jota vain papit ja muut asiantuntijat voivat käsitellä, niin tässä mielessä uushenkisyys näyttäytyi demokraattisena: energia oli kaikkien saatavilla ja käytettävissä. (Mikaelsson 2013, 169-170.)

Tavallisen fysiologian ja anatomian lisäksi ihmiseen ajateltiin kuuluvan auran, energeettisen kehon, jossa oli useita eri osia ja tasoja. Chakrat kuvattiin energiapyöriksi, joiden avulla energiakehot olivat kiinni toisissaan ja joilla oli lukuisia tehtäviä ihmisen näkymättömässä fysiologiassa. Päächakroja oli seitsemän ja ne asettuivat ihmisen kehon keskilinjalle vertikaalisesti. Jokaisen chakran ajateltiin hallitsevan tiettyä aluetta ihmisen kehossa ja tunne-elämässä.

¹³ *Ihmeiden oppikurssi* on Helen Schucmanin kanavoima 1200-sivuinen kirja, jota pidetään uushenkisyyden klassikkona (Bradby, Ruth 2006).

Chakrojen tehtäviä olivat mm. energiankulun ohjaaminen kehossa sekä negatiivisten ajatusten ja tunteiden suodattaminen (Ks. Hammer 2006, 856-857; Hanegraaff 2007, 34; McGlenn 2008, 75-85; Gustafberg & Piekkola 2016, 141-142).

4.4 Kuolema ja tuonpuoleinen

Kuolemaa ei nähty vain kielteisenä uhkana, koska ihmisen näkymättömän olemuspuolen uskottiin jatkavan matkaansa tuonpuoleiseen. Kuoleman ajateltiin koskevan vain fyysistä ruumista ja ihmisen sielun säilyttävän tietoisuutensa ruumiin kuolemasta huolimatta. Kuolemaa luonnehdittiin siirtymänä, jatkumona, muuttumisena toiseen olomuotoon, matkustamisena toiseen paikkaan ja vapautumisena. Sielun ajateltiin matkaavan tuonpuoleiseen, taivaaseen, taivastasoille, henkimaailmaan, valon maailmoihin, neljänteen tai viidenteen ulottuvuuteen tai ykseyden tilaan. Kaksi haastateltua mainitsi vanhat ystävät, uskonnolliset hahmot tai valon, jotka tulivat kuoleman hetkellä opastamaan lähtevää.

liris oli nähnyt läheltä miehensä kuoleman, ja kertoi sen olevan samankaltaista kuin *Ghost*-elokuvassa. Säteelle omien vanhempien kuolema oli ollut merkittävä kokemus ja herätti pohtimaan kysymystä kuoleman jälkeisestä elämästä:

Mä luulen, että aika monille ihmisille nimenomaan vanhemmat on usein se ensimmäinen läheinen, joka siirtyy rajan taakse. Se on ihmisessä jotenkin myötäsytynäinen tuntu, ettei se nyt päättynyt tähän. Ettei se ollutkaan kuin oli ennen kuviteltu, et ruumisarkku kun häviää silmistä, niin sit on vaan tyhjää ja mustaa ja sitä ihmistä ei oo missään. Se läsnäolon tunne oli niin voimakas. Mulle tuli niin voimakas ajatus silloin, että eihän se olekaan tämänpuolinen ja tuonpuoleinen. Niin että ei ne oo mitkään erilliset, vaan ne on näin sisäkkäin ne maailmat. Siitä käsityksestä mä en oon päässyt mitenkään eroon. (H10.)

Se, ettei kuoleman lopullisuuteen uskottu, ei välttämättä helpottanut surua ja irtipäästämistä. Edesmenneisiin pystyi kuitenkin pitämään yhteyttä kuoleman jälkeenkin. Osa tutkimukseen osallistuneista kertoi olleensa yhteydessä kuolleeseen lähimmäiseen, useimmiten vanhempaan tai isovanhempaan. Heli kertoi ambivalentista suhtautumisestaan kuolemaan:

Mulla on läheisiä, ketkä on siirtynyt pois esimerkiksi mun isoäiti, kuka käy mua ihan säännöllisesti tervehtimässä. Mutta mä suren sitä, että se aika, mikä meillä oli niin se loppui. Koska vaikka hän kulkeekin mukana, niin mä tykkäsin hänestä ihan hirveesti semmosena kun hän oli täällä. Koska seuraavassa elämässä hän on varmaan ihan erilainen. Mä tykkäsin hänen habituksestaan ja siitä, minkälainen hän oli. Niin se että kun puhutaan siitä, että kuolemaa ei ole, no okei, eihän sitä ole, kun sielu jatkaa, mut kyllä mun mielestä meillä on oikeus surra sitä oikeesti, että teatteriesitys loppuu joskus ja esirippu sulkeutuu ja sit esitys jatkuu uudella kokoonpanolla. Mut ainahan se on haikeaa olo, kun joku päättyy. (H11.)

Käsitykset siitä, mitä tuonpuoleisessa tapahtui, vaihtelivat hieman. Kaikilla haastatelluilla ei ollut tästä selkeää näkemystä. Kirjoituspyyntöön vastanneet kommentoivat asiaa korkeintaan lyhyesti. Irjan mukaan sielu tuonpuoleisessa ensin lepäsi tai kävi heti sieluneuvoston kanssa elämänsä vaiheet läpi:

Ja mulla on käsitys, että on olemassa joku sieluneuvosto, jonka eteen mennään sitten ensin kuoleman jälkeen riippuen siitä missä kunnossa sielu on. Jos se on kokenu, ollu pitkäaikainen kova sairaus tai jotain muuta traagisuutta, niin sielulle annetaan hoitoa ja lepoa ja sen jälkeen kun se on kunnossa, se joutuu sen sieluneuvoston eteen. Joka ei oo mikään semmonen kamala paikka niin kuin jossakin tietyissä kirjoissa ehkä sanotaan, että tulisilla hiilillä poltetaan jotakin. Vaan se on semmonen ystävällinen paikka --- Se on semmosta rakentavaa keskustelua. Käydään läpi se elämä, mitä me on eletty ja sen jälkeen sitten lähdetään taas eteenpäin olemaan taivastasoilla, niillä tasoilla, joilla meidän kuuluu olla. (H6.)

Tuonpuoleinen nähtiin myönteisenä paikkana. Elämä siellä muistutti kahden haastatellun mukaan tavallista elämää, jossa kaikki asiat luotiin välittömästi ajatuksen voimalla. Sieluilla ajateltiin olevan paljon vapautta sen suhteen, mitä he halusivat tehdä. Kolme haastateltua mainitsi tuonpuoleisen tärkeäksi aktiviteetiksi opiskelun, joka tulee vahvasti esiin myös esim. Michael Newtonin kuvauksesta tuonpuoleisesta (Newton 2012). Oleiltuaan jonkin aikaa henkimaailmassa sielun ajateltiin alkavan suunnitella takaisinpaluuta maan päälle ihmiseksi tai jonnekin muualle maailmankaikkeuteen. Paulan mukaan sielu vietti henkimaailmassa niin kauan kuin tunsu tarvetta ja valitsi takaisinpaluun ajankohdan itse. Yhdessäkään vastauksessa ei tässä kohtaa nähty minkäänlaista pakkoa.

4.5 Sielunsuunnitelma ja henkinen kehitys

Yksi kiinnostavimmista käsitteistä, joka haastatteluissa ja kirjoituspyynnöissä tuli esiin, oli sielunsuunnitelma ja sen laatiminen tuonpuoleisessa ennen seuraavaa elämää. Tästä käsityksestä ovat kirjoittaneet useat uushenkiset kirjailijat (Esim. Newton 2012; Schwartz 2009; Yarbro 1979; Gustafsberg & Piekkola 2016, 26-36). Sielunsuunnitelma -käsityksessä korostui oppiminen, henkinen kehitys sekä ihmissuhteiden merkitys. Sielunsuunnitelmaan uskoi suurin osa tutkimukseen osallistuneista. Se liittyi henkiseen kehitykseen: sielun ajateltiin suunnittelevan seuraavan elämänsä siten, että se kehittyisi mahdollisimman paljon henkisesti. Hanegraaff kuvasi tätä niin, että olemme täällä oppimassa oppitunteja ja kun olemme oppineet ne, olemme vapaita jättämään tämän koulun ja siirtymään korkeammille kehitystasoille (Hanegraaff 1996, 117). Käsitys, että ihminen itse valitsee omat koettelemuksensa henkisen kehityksen tähden tuli esiin myös Utraisen ja Vehkakosken tutkimuksissa (Utrainen 2014, 244; Vehkakoski 2014, 51-52).

Sielunsuunnitelma tarkoitti aineistossani t\u00e4nnetulosuunnitelmaa, tarkkaa suunnitelmaa seuraavasta el\u00e4m\u00e4st\u00e4, joka laadittiin tuonpuoleisessa. Helin mukaan sielunsopimukseen kirjattiin vanhemmat, aviopuolisot, lapset, opiskelu- ja asuinpaikat, vastoink\u00e4ymiset ja muut el\u00e4m\u00e4n t\u00e4rke\u00e4t asiat. Sielun ajateltiin valitsevan sukupuolensa mieltymyksen tai tarpeen mukaan. Sielunsopimuksella taas tarkoitettiin sopimusta tiettyjen tulevassa el\u00e4m\u00e4ss\u00e4 kohdattavien sielujen v\u00e4lill\u00e4. Sielunsuunnitelmaa laadittaessa uskottiin olevan l\u00e4sn\u00e4 itsen lis\u00e4ksi auttajia ja henkioppaita sek\u00e4 muita sieluja, jotka olisivat mukana sielun tulevassa el\u00e4m\u00e4ss\u00e4. Markku ja Karita kuvailivat sielunsopimuksen laatimista:

M\u00e4 oon lukenu niit\u00e4 Michael Newtonin kirjoja (Sielujen matka ja Sielujen kohtalo). M\u00e4 uskon siihen. Samoin Susan Hedmanin Paratiisi ja Lisa Williamsin kirja (Sielun ikuinen el\u00e4m\u00e4). Me suunnitellaan se etuk\u00e4teen. Me tehd\u00e4\u00e4n sielunsopimus tiettyjen ihmisten kanssa. Meille n\u00e4ytet\u00e4\u00e4n tavallaan filmein\u00e4, ett\u00e4 tuolla olis tuollainen perhe ja siin ois t\u00e4mm\u00f6si\u00e4 j\u00e4seni\u00e4. Me ollaan sieluperheit\u00e4 ja me sovitaan roolit, kuka on is\u00e4, kuka \u00e4iti, kuka lapset, kuka syntyy pojaksi, kuka tyt\u00f6ksi. Et periaatteessa me ollaan n\u00e4\u00e4 el\u00e4m\u00e4n kaikki taitekohdat suunniteltu etuk\u00e4teen. Jos jotain ihmettelee, niin voi aina aatella, ett\u00e4 no itep\u00e4 oon t\u00e4n suunnitellut. (H3.)

Ja sitten siell\u00e4 alkaa hirvee homma, kun kaikki j\u00e4rjestet\u00e4\u00e4n, tulee oikeeseen aikaan oikeeseen t\u00e4htienasentoon, oikeeseen paikkaan, oikeeseen maahan, oikeet vanhemmat, oikeet ryhm\u00e4t. (H7.)

Heli n\u00e4ki sielunsuunnitelman taustalla viel\u00e4 laajemman kokonaisoppisuunnitelman, josta tuli ilmi viel\u00e4 suuremmat opintolinjat. Joidenkin el\u00e4mien tarkoituksena oli opettaa sielulle vain jokin yksi asia tai antaa tietty kokemus:

Eli mullakin on paljon semmosia v\u00e4liel\u00e4mi\u00e4 ollut, miss\u00e4 on tarkoituksena saada joku kokemus ja n\u00e4\u00e4 mun v\u00e4liel\u00e4m\u00e4t on ollu lyhk\u00e4sempi\u00e4. M\u00e4 hyvin harvoin oon el\u00e4ny viitt\u00e4toista vuotta pidemm\u00e4lle. Ehk\u00e4 m\u00e4 oon saanut niiss\u00e4 olosuhteissa tietyn kokemuksen, mik\u00e4 tekee sen ett\u00e4 se tukee tavallaan koko t\u00e4t\u00e4 mun kasvuprosessia. Se on v\u00e4h\u00e4n niinku joku t\u00e4mm\u00f6nen opintosuunnitelma, ett\u00e4 se on meid\u00e4n koko teht\u00e4v\u00e4, mik\u00e4 meill\u00e4 on, niin kulkee siin\u00e4 mukana, mut se on pilkottu pienempiin osiin. Ja jokaisessa el\u00e4m\u00e4ss\u00e4 on joku tietty juttu, mik\u00e4 vie mua eteenp\u00e4in. Siin\u00e4 on isot opintolinjat ja ihmisyiden oppia my\u00f6skin. (H11.)

Sielunsuunnitelman tarkoituksena oli henkinen kehittyminen. Sielujen ajateltiin k\u00e4ytt\u00e4v\u00e4n ihmisel\u00e4mi\u00e4 v\u00e4lineen\u00e4 tietoisuuden muutokseen ja henkiseen etenemiseen ja avartumiseen. Henkinen kehittyminen tuli esille l\u00e4hes kaikilla tutkimukseen osallistuneilla. Sielunsuunnitelma uskottiin laadittavan niin, ett\u00e4 sielu kehittyisi parhaiten asioissa, joissa sill\u00e4 oli viel\u00e4 oppimista. Aineistosta l\u00f6ytyykin paljon opiskeluun liittyvi\u00e4 metaforia: maapallo n\u00e4htiin kouluna, puhuttiin el\u00e4m\u00e4n oppikursseista ja oppil\u00e4ksyist\u00e4 ja ekaluokkalaisella viitattiin henkil\u00f6\u00f6n, jonka henkinen kehitys oli vasta alussa. Heli n\u00e4ki Maaplaneetan erityislaatuisena paikkana ja mahdollistavan

sielun erityisen nopean kasvun. Kanervan mukaan Maa oli rankin koulu, mitä universumissa on. Irja kuvasi Maata kehitysplaneetaksi:

Siis kun katselee ympärilleen ja lukee sanomalehtiä ja lukee historiaa, niin ei voi ajatella, että tämä tämmönen planeetta, jossa ihmiset koko ajan sotivat keskenään, on mitenkään täydellinen planeetta tai ihmiset on täydellisen hyviä tai kaikki on täydellisesti kohdallaan. Niin mä olen kuullut, että tätä planeettaa nimitetään kehitysplaneetaksi. Mä voisin kyllä allekirjoittaa, että tämä on kehitysplaneetta, että täällä on semmoinen taistelumentaliteetti. Täällä on mustat ja valkoiset ja varmaan harmaan eri sävyisetkin jotenkin sulassa epäsovussa keskenään kaiken aikaa. (H6.)

Aineistosta tuli ilmi useita asioita, joita sielun ajateltiin tulevan tänne oppimaan. Oppiläksyt vaihtelivat sielun henkisen kehityksen vaiheen mukaan. Kaikenlaisten kokemusten ajateltiin lisäävän tietämystä ja ymmärrystä. Kun kielteisen asian koki omakohtaisesti, ei sitä enää halunnut tehdä toisille. Sovinnontekoa vanhojen vihollisten kanssa pidettiin tärkeänä. Karita kertoi ihmissuhteiden sovittamisesta:

Kyllä meille valitaan siihen semmosia, et kyl se, et me halutaan täällä todella sovittaa. Että semmoset ihmisryhmät menee yhteen niitten kans on ollut... Jos sä oot riidelly äitis kanssa joskus kauheesti, et sen kans on ollut, nyt se saattaa olla sun sisares tai isäs tai joku, kuka hyvänsä, mut siinä lähipiirissä kuitenkin. Että teillä on uus mahdollisuus nytten, että me purettas sitä negatiivista täältä pois ja saatas tänne parempi maailma. Mutkun me ei muuten opita niitä asioita, jos me ei itse käydä niitä läpi. Sitten kun on itsean sattunut yhtä paljon kuin mitä on tehnyt jollekin, niin sä et tee sitä enää. Se on se kasvaminen. (H7.)

Sielun ajateltiin opiskelevan myös ihan perustavia eettisiä sääntöjä. Ihmisten ja elämän kunnioitus sekä vastuunotto nähtiin tärkeinä oppiaineina. Maaplaneetan erityispiirteeksi Helena mainitsi tunteet, joten täällä olisi tärkeää opiskella niiden käyttöä. Heli näki ihmisen tehtävänä oppia ihmisenä elämistä, inhimillisyyttä ja omassa voimassaan seisomista ja erottelukykyä. Johanna kuvaili sielun työtehtävälisan laadintaa näin:

No sinä olet siellä elämien välissä siellä ylhäällä. Pohdiskelet, et okei, mulla on tämmönen lista vielä näit erillisyydessä olevia asioita. Okei, siinä on mun työtehtävälisan. Ne ois kohdattava, okei. Siel ollaan tosi optimistisia, koska siinä hetkessä, kun on siellä välitilassa, ei muista miten hitaalta ja vaikeelta tuntuu täällä kohdata niitä asioita (naurua). Me ollaan tosi yltiöoptimistia, luodaan tosi hieno opintosuunnitelma. Näin me kohdataan nää asiat. Tässä mä vähän nautin näistä. Sit on pikku liitto. Sit on vähän draamaa siellä. Me suunnitellaan se elämä jo valmiiksi. Et okei, mulla on hyvät herkkukohdat, mis mä voin kohdata niitä mun asioita. Sit me täällä valitaan tässä hetkessä. Meillä on aina valinnanvapaus, mitä me sen asian kaa tehdään. Kohdataanko sitä vai ei. Me valitaan sopivat vanhemmat, jotka saa just sopivat heijasteet meille. Et me saadaan sopivat traumat sieltä, mitä me tarvitaan. (H12.)

Rakkautta oppimista pidettiin sielulle tärkeimpänä useassa vastauksessa. Rakkaus, myötätunto, negatiivisista tunteista irtipäästäminen ja anteeksianto itseä ja muita kohtaan nähtiin sielun-

nitelman ydinalueina. Sielun uskottiin haluavan kehittyä ymmärtäväisemmäksi ja rakastavammaksi. Karita kertoi:

Ja sittenhän kaikista isoin ja tärkein asia on tietysti, että rakastaa, oppii rakastamaan itseensä. On tämänenkin, saattaa mennä satojen elämien ajan, että sä oot mokannu jossakin elämässä niin pahasti, että sä rupeet vihaan ittees ja sit sä rankaiset elämä elämän jälkeen itseäsi siitä. Sä et vaan anna anteeks ittelles sitä asiaa. Niin tämmöset asiat pitäis saada pois ja pitäis oppia rakastamaan itseensä, koska se on ensimmäinen asia, ennen kuin pystyy rakastamaan muita. Et se rakkaus on se täällä tärkein opetusaine. Muistan, kun opettajani sanoi kerran, että ainoa asia, jota teiltä kysytään, kun te täältä lähdette, että oletko rakastanut. Ja kyllä se niin on tärkeintä, että sitä harjoittelis koko aika. Ja tietysti kaikki tämmöset positiiviset asiat, ajattelut ja kyl siihen liittyy myötätunto ja kaikkee sellasta. (H7.)

Utriainen, Hovi ja Broo ovat kirjoittaneet siitä, että kohtalon käsitteellä näyttäisi olevan yhä oma paikkansa post-sekulaareissa uskonnollis-henkisissä hyvinvointikäytännöissä, joissa keskitytään rakentamaan elämäntarkoitusta kohtalon tunteelle. Aineistossani esiin tullessa sielunsuunnitelmakäsityksessä yhdistyivät kiinnostavasti ihmisen kohtalo ja vapaa tahto: Ihmisen elämää pidettiin ennaltasuunniteltuna ja siten kohtalomaisena, mutta ihmisen ajateltiin itse aktiivisesti osallistuneen oman kohtalonsa suunnittelemiseen eikä kohtaloa siten voi nähdä vastakkaisena yksilön vapaalle valinnalle. (Utriainen, Hovi & Broo 2012, 187-188, 208.)

Tätä kohtaloa pystyi myös muuttamaan. Sofian mukaan ihminen saattoi noudattaa sielunsuunnitelmaansa elämässään tai valita kokevansa muita asioita. Ihminen ei siis ollut täysin determinoitu sielunsuunnitelman suorittamiseen. Säde uskoi, että ihminen kohtasi valitsemiaan ongelmia ja pääsi eteenpäin sitä varmemmin, mitä pidemmällä hän oli henkisessä kehityksessään. Aina oli mahdollisuus palata takaisin harjoittelemaan uudelleen opittavaa asiaa. Helin käsityksen mukaan enkelit ja henkioppaat valvoivat sielunsuunnitelman toteutumista ja auttoivat siinä. Hän kertoi sielun olevan usein liian optimistinen laatiessaan suunnitelmaa tuonpuoleisessa, eikä muistanut, miten rankka paikka maapallo on, joten toisinaan suunnitelman toteuttaminen jäi puoliteihen. Helin mukaan ihmisellä tai sielulla oli mahdollisuuksia muuttaa suunnitelmaa vielä Maan päällä, jos kuorma tuntui ylivoimaiselta, mutta toisinaan tätä takaporttia ei ollut käytettävissä:

Mut joskus ne tilanteet on sellaisia, et me ollaan sanottu meidän oppaille, että tossa tilanteessa mä varmaan tuun sanomaan, että mä en pysty tähän, mutta et anna mun luovuttaa. Ja sit henkiopas ei anna sun luovuttaa. Sit se mennään läpi, vaikka tuntuu välillä järjettömän kohtuuttomalta asiail, mitä ihmisille tapahtuu. Mutta ne on niitä omia valintoja. (H11.)

4.6 Muita jälleensyntymiskäsityksiä

Menneitä elämiä uskottiin olevan ihmisellä yleensä satoja tai tuhansia ja niiden ulottuvan tuhansien vuosien päähän menneisyyteen. Puolet tutkimukseen osallistuneista esitti käsityksen, että menneitä elämiä oli Maan lisäksi myös muualla universumissa. Newton kirjassaan *Sielujen matka* esittää näkemyksen, että sielu saattoi inkarnoitua myös muille planeetoille ymmärryksen kartuttamiseksi tai lyhytaikaista virkistäytymistä varten (Newton 2012, 249). Kolme vastaajaa mainitsi menneiden elämien tallentuvan akaasisiin arkistoihin¹⁴ (ks. Schwartz 2009, 89). Helena kuvasi akaasista arkistoa näin:

Se on tämmönen valtava tietokanta, joka on, en tiedä missä se on, mutta sinne on nyt varastoitu ihan kaikki, mitä on tapahtunut ja mitä on ajateltu ja mitä on uneksittu. Kun se tieto ei minnekään katoa. Sehän jää. Niin, en mä sano, et se leijuu tuolla jossain avaruudessa maapallon ympärillä, koska se on muuallakin kuin maapallon ympärillä, universumissa. Saattaa olla, et se akaasinen arkisto on tässä meidän ympärillä tai meidän vieressä. En sen enempää tiedä. Tiedän vaan, että aika monella on pääsy sinne. Ja todennäköisesti meillä kaikilla tulee jossain vaiheessa olemaan. (H1.)

Aika nähtiin harhana ja jäsennettiin lineaarisen sijaan syklisenä paluuna takaisin. Usein toistui näkemys, että kaikki elämät ovat läsnä samanaikaisesti:

Vois ajatella, että ennen oli kaupoissa semmonen pitkä piikki, johon pantiin niitä kuitteja piikkiin. Niin siinä ne on kaikki. Me pannaan ne elämät siihen. Aikahan ei oo lineaarinen. Että kaikki on tässä. (H1.)

Toiset haastatellut eivät tästä syystä halunneet edes käyttää käsitettä ”mennyt elämä”, koska ne kaikki elämät olivat ehkä läsnä samanaikaisesti. Heli esitti näkemyksen, että me elämme samaa päivää eri olosuhteissa koko ajan. Menneiden elämien ei ajateltu olevan lineaarisesti historiassa, vaan sielu pystyi elämään samassa ajassa useassa eri hahmossa yhtä aikaa. Tätä kutsuttiin rinnakkaiselämäksi. Sen mainitsi n. puolet tutkimukseen osallistuneista, mutta kaikki tutkimukseen osallistuneet eivät tähän käsitykseen uskoneet. Newton mainitsee kirjassaan mahdollisuuden elää samanaikaisesti useaa elämää. Tämän tarkoituksena oli hänen mukaansa nopeuttaa inkarnaatiokiertoa ja kehitystä. (esim. Newton 2012, 176-178.) Iiris kuvaili asian mahdollisuutta näin: ”Musta sielu on niin kuin vesi. Vesihän tulee pisaroista, eikö niin? Jonnekin vaan voi jäädä joku pisara, et sä oot eri paikoissa sielutasolla.” (H9.)

14

Helena Blavatsky esitteli akaasisten arkistojen käsitteen länsimaissa (McClelland 2010, 13).

Lähes puolet osallistuneista jakoi sielut eri vaiheisiin sielun iän ja henkisen kehittyneisyyden perusteella. Irja kertoi nuorten ja ihan vastasyntyneiden sielujen olevan kilpailullisia, elämänhaluisia ja halukkaita kokemaan ”kaiken maailman taisteluja”, minkä hän näki osasyynä maapallon rauhattomuuteen. Vanhalla sielulla taas tarkoitettiin satoja tai tuhansia elämiä eläneitä sieluja. Markun mukaan vanhaa sielua luonnehti rakkaudellisuus sekä muiden ihmisten ja koko ihmiskunnan palvelu. Vanhan sielun ego oli kutistunut jo lähes pois.

Käsitys sieluryhmistä ja sieluperheistä löytyi myös aineistosta. Ajateltiin, että tietyt sielut olivat läheisempiä toisilleen sielujen syntyhistorian perusteella. Näiden sielujen uskottiin inkarnoituvan usein samoille alueille samoihin aikoihin. Parisielukäsitetä ei maininnut kukaan ja sukulaissielukäsitteenkin vain yksi tutkimukseen osallistuneista. Paulan käsitys sieluryhmistä: ”Mä uskon tällasiin sieluryhmiin. Että meillä on ne omat ryhmät. Meillä on läheinen pienryhmä ja sitten on taas isompi ryhmä, mihin me kuulutaan.” (H13.) Aineistosta tuli esiin tapauksia, joissa sielujen ajateltiin tunnistaneen välittömästi toisensa ensikohtaamisella. Psykiatri Brian Weiss kuvaa tätä kirjassaan *Rakkaus on lopullinen vastaus. Kertomus sielunkumppaneiden uudelleenkohtaamisista* äkillisenä tuttuuden tunteena ja tietona siitä, että tuntee tuon ihmisen syvemmin kuin tietoinen mieli pystyy selittämään (Weiss 2009, 2).

4.7 Valaistuminen, Jumala ja suhde kristinuskoon

Suurin osa tutkimukseen osallistuneista mainitsi jälleensyntymän kiertokulun päättyvän joskus. Tätä vaihetta kutsuttiin vapautumiseksi, ykseyteen heräämiseksi tai valaistumiseksi.¹⁵ Paulan käsityksen mukaan sielu ei enää syntynyt tänne, kun sillä ei ollut enää oppimista ihmisyydestä. Valaistuminen tarkoitti aineistossa myös maapallo-koulusta valmistumista. Johanna näki, että sielu oli lähtenyt jumalallisesta ykseydestä erillisyyteen ja jossain vaiheessa päätti palata ykseyteen takaisin. Hän kuvaili ihmisen jälleensyntymisen historiallista prosessia näin:

Me haluttiin kokea erillisyyttä. Sil oli oma funktionsa, mutta se pohjarakenne siellä on se, että meidän tarkoitus on hakea meidän erillisyyden alta ne meidän palaset takaisin. Se on ainut funktio siellä miks. Sitten se, että me luotiin erillisyyttä hyvin paljon. Sit me ymmärretään, mitä on ihmisyyden ja tulla takaisin valoksi, minkä mä koen et on täs tää lopullinen juttu, millä on monta nimitystä ykseys ja näin pois päin. On just se, että me ei kehitytä valoksi, elää ykseydessä, olla ykseys, olla se rauha ja rakkaus, kuin vain sillä tavalla, että me ymmärretään, miten me

¹⁵ Valaistumista tai heräämistä on käsitelty useissa uushenkisissä piireissä suosituissa kirjoissa (esim. Lähteenoksa 2013; Ihmeiden oppikurssi 2008; Roberts 2013; Pitkänen 2013; Suutari 2013; Sanchez & Vieira 2011; Adyashanti 2013; McKenna 2010).

luotiin se erillisyyks. Me tullaan tässä ihmistietoisuuskokonaisuudessa tietoiseksi siitä. Siis samalla prosessissa me otetaan sitä vastuuta. Me muutetaan niitä meidän tapoja oivaltaa, niin silloin me lähetään luomaan itteemme. Tää on se tän pohjatarkoitus, et me opitaan, miten me luodaan itsestämme valo. Kun sä oot oppinu, kun sä oot kulkenu sen erillisyyden tien, sit sä kuljet sen, miten sä luot ittes takaisin. Sithän sä tiedät siitä ihmisenä olemisesta kaiken. Sit sä olet ja luot. Täähän on paratiisi. (H12.)

Joidenkin käsitysten mukaan sielu siirtyi jatkamaan kehittymistään jossain muualla, toisten mielestä taas se palautui ykseyteen ja valoon. Kanervan mukaan sielu saattoi valaistumisenkin jälkeen tulla ihmiseksi auttamaan muita. Kanerva kuvaili valaistumista:

Mitä on valaistuminen, niin mä koen, että se on aikalailla sitä, että sä samaistut täysin siihen, mitä sä oikeasti olet. Se on.. joku vois kutsua sitä korkeammaks itseks, joku vois kutsua sitä jumalaks. Joku vois kutsua... En mä tiedä, nimet on vaan nimiä. Mut sanotaan, että sä sulaudut niin täysin siihen alkuperäisen lähteeseen, joka sinä olet. Ettei ole enää mitään eroa. Ei ole mitään häiriötä enää ja se on valaistuminen. (H4.)

Ykseystunteen ajateltiin liittyvän tähän valaistumiseen tai heräämiseen. Ihmiskunnan ja koko maailmankaikkeuden ajateltiin olevan yhtä. Maarit kuvaili asiaa näin:

K: Mitä se tarkoittaa että me ollaan yhtä?

V: Hengen tasolla yhtä, että sillä tasolla ollaan kuitenkin yhtä riippumatta siitä, mitä jos me valitaan ego, niin me hetkeks vaan luullaan, että ollaan erillään, mutta ollaan me kuitenkin yhtä.

K: Niin kuin kaikki on yhtä vai onks vaan ihmiset yhtä vai?

V: Siis se henki-sana on semmonen, mikä on ehkä toisille vähän vaikee määritellä, mut mulle se on se yhteys, mikä on aito. Kyl voi kokea yhteyttä myöskin elävien kasvien kanssa tai eläinten kanssa tai pilven kanssa tai minkä tahansa kanssa. Kunhan sä vaan koet sen. Se on niin vaikee kertoa sanoin. Se vaan on. --- Et voidaan keskustella asioista ja pohtia ja niin pois päin, mutta ennen kuin sulla on se kokemus siitä ykseystunteesta, hetkestä, niin ne on vaan sanahelinää. Sen jälkeen ei tarvii enää sanoja. (H8.)

Jumalaan, tavalla tai toisella, uskoivat kaikki haastatellut. Gordon Lynch on kuvannut progressiivisen henkisyiden uskoa läsnäolevaan ja sanoinkuvaamattomaan jumalalliseen, joka saa toisinaan panteistisia tai panenteistisia muotoja (Lynch 2007, 11). Jumalaa kuvattiin kaikkialla läsnä olevaksi, kaiken alkuperäksi, luojaksi, valoksi, rakkaudeksi, suuremmaksi voimaksi, kodiksi, lähteeksi, energiaksi, pyhäksi voimaksi ja kosmiseksi järjeksi. Ihmisen ns. korkeampi minä yhdistettiin jumaluuteen. Ihmisen uskottiin olevan lähtöisin Jumalasta ja tarkoituksena oli palata tähän alkulähteeseen takaisin tai tiedostaa, ettei koskaan siitä ollut eronnutkaan. Maaritin kuvaus Jumalasta ja Jumalan ja ihmisen välisestä suhteesta:

K: Mitä Jumala sulle on?

V: Rakkaus. Puhdasta rakkautta ilman mitään tämmöstä ismiä, että on vaan yksi oikea tai yksi oikea tai sitä tai yksi oikea tätä vaan se vaan on. Ja se on... siis se ei oo ihmISRakkaus vaan mä tarkotan semmosta rakkautta, mikä sisältää kaiken. Se on tietysti haaste tälle maan päällä eläessä, että muistaa sen.

K: Mikä ihmisen ja Jumalan suhde on sulle?

V: Se on minussa. Meissä. Ja aina kun näen sen toisessa, niin mä tiedän, että mä olen valinnut hengen tilan. Jos en näe sitä toisessa, niin tiedän että olen valinnut egon tilan, koska silloin mun omat pelot heijastuu toisiin ja mä projisoin vain omia pelkojani toisiin. (H8.)

Noin puolet tutkimukseen osallistuneista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Useat olivat eronneet kirkosta eri syistä. Vastauksissa tuli esiin kriittisiä sävyjä kristinuskoa kohtaan. Samoin kuin MacPhersonin tutkimuksessa, uskonto toisinaan nähtiin ongelmallisena sen institutionalistuneiden muotojen, dogmien ja patriarkaalisten hierarkioiden takia (MacPherson 2008, 14). Kristinuskon joitakin oppeja ja käsitteitä kuten synnin käsitettä arvosteltiin. Kaksi vastaaja kertoi eronneensa kirkosta, koska naispappeja ei ollut hyväksytty. Uskonto nähtiin usein jonain ulkoapäin tulevana henkisytyteen verrattuna. Henkisytyttä taas on kuvattu uushenkisessä kirjallisuudessa henkilökohtaisena ja sisäisenä kokemuksena jumalallisesta läsnäolevana omassa elämässä (Heelas 2001, 358). Useat vastaajat identifioituivat mieluummin henkiseksi kuin uskonnolliseksi, mikä on tullut esiin myös muissa uushenkisyystutkimuksissa¹⁶ (Ramstedt & Utriainen 2017, 220; Utriainen 2014, 240; 2013, 243; Sohlberg & Ketola 2015, 136; Heelas & Woodhead 2005, 1; Karulinna 2014). Meri kertoi ajatuksistaan uskontoon ja kristinuskoon liittyen:

K: Onksul uskontoa?

V: No ei todellakaan.

K: Sä et kuulu mihinkään uskonnolliseen?

V: Ei, ei.

K: Joo. Mikä sun suhde on kristinuskoon?

V: No tota... Se on surullista mun mielestä, miten paljon sitä perussanomaa siellä on vääristelty ja niin miten paljon sitä on käytetty vallan välineenä ja kaikkee muuta.

K: Mulle tuli mieleen, että kun on perussanoma, niin mikä sun mielestä on pähkinänkuoressa tää perussanoma?

V: Perussanoma pähkinänkuoressa on just se mitä mä sanoin, se rakkaus. --- No kylhän siit vois vielä sanoa, et tasa-arvo ja tällanen kuuluu mun mielestä siihen. Et mun mielestä Jeesus niis tarinois, mitä on, niin siellähän on nimenomaan tätä tasa-arvoa on mun mielestä korostettu. (H5.)

Markku toisti uushenkisytydessä yleisen väittämän, että jälleensyntyminen olisi poistettu kristinuskosta (ks. Hanegraaff 1996, 321):

K: Kuulutsä mihinkään uskonnolliseen yhteisöön tai luterilaiseen kirkkoon?

V: Kyllä mä evankelis-luterilaisen kirkon kirjoilla oon. Nehän poisti jälleensyntyminen 500-luvulla kirkolliskokouksessa ja siinä ne teki ison virheen. (naurua) (H3.)

¹⁶ Toisaalta identifioituminen henkiseksi ei liity pelkästään uushenkisytyteen vaan Gallup Ecclestica 2011 tutkimuksen mukaan enemmistö suomalaisista ajattelee, että välitön kokemus jumalallisesta on tärkeämpää kuin se, mitä uskonnot ja pyhät kirkot opettavat. 50% suomalaisista koki itsensä henkiseksi ihmiseksi. (Palmu, Salomäki, Ketola & Niemelä 2012, 41.)

Kokonaisuudessaan kritiikki kristinuskoa kohtaan ei ollut lainkaan niin vihamielistä, mitä tutkimuskirjallisuudessa toisinaan on annettu ymmärtää (Lynch 2007, 128). Vastaajat käyttivät paljon kristillisperäisiä käsitteitä kuten armo, sallimus, anteeksianto, enkelit ja omatunto. Haastattelussa tuli esiin luostarivierailuja, lauluharrastusta kirkkokuorossa ja kirkon musiikki-palvelujen arvostusta. Helena identifioitui kristityksi, vaikka ei ollut koskaan kuulunut kirkkoon:

K: Jos sun pitäis määritellä sun uskonto, onks sulla jotain tiettyä uskontoa?

V: On. En kuulu kirkkoon. En ole koskaan kuulunut kirkkoon. Minua ei ole kastettu. Enkä koskaan liity kirkkoon, siis tähän evankelis-luterilaiseen kirkkoon enkä ortodoksikirkkoon enkä katoliseen kirkkoon, mutta siitä huolimatta mä koen, että mä olen kristitty. Et mä uskon hyvin vakaasti Jumalaan. Ja että Jumala on läsnä kaikkialla, mutta että mulla myöskin on suora yhteys Jumalaan. Ja että se kaiken lähde, et se on tämmönen valo tai rakkaus ja kun mä niin paljon oon puhunut tästä kehityksestä, niin kyllä meillä on pyrkimys palata takaisin sinne alkulähteelle. Et tämmönen uskonto mulla on. (H1.)

4.8 Uusi aika

Yksi uushenkisyyteen perinteisesti yhdistetty käsitys on usko uuteen parempaan aikakauteen, jota on kutsuttu eri nimillä. Esim. Karoliina Karulinnan tutkimuksessa reikinharjoittajista 74% uskoi, että maailma on siirtynyt tai siirtymässä uuteen aikakauteen, vesimiehen aikaan (Karulinna 2014, 69). Tässä tutkimuksessa n. puolet osallistujista mainitsi, että koko maailma oli ”ylösousemassa”, siirtymässä kultaiseen aikaan, uuteen aikaan tai viidenteen ulottuvuuteen. Uuden ajan odotus on nähty vallitsevan länsimaisen kulttuurin kritiikkinä (Hanegraaff 1996, 366). Kanervan kuvaus vielä vallitsevasta pimeästä aikakaudesta:

Me ollaan oltu hyvin pimeessä kaudessa pitkään, siinä mielessä että ihminen ei oo tajunnut alkuperäänsä. Sitten on tullut kaikki nää, mitä me nyt nähdään: ahneus, liika analysointi. Me ollaan päässämmme koko ajan, eikä muisteta elää. Monet asiat, egoismi, kaikki mitä tässä ajassa on. Se on sitä, että ihminen on mennyt kokonaisuudesta kauas. Siitä kokonaisuudesta, että hän liittyy toisiin ihmisiin. Toisten ihmisten kärsimys on omaa kärsimystä, koska ei ole mitään eroa meidän välillä. Ei ole mitään paremmuusjärjestystä meidän välillä. Itse asiassa me ollaan kaikki ihan kaikki täysin tasa-arvoisia. Tää aikahan ei sitä tunnusta. Eli me ollaan menty hirveen kauas siitä, mikä on totta, pimeeseen. (H4.)

Johanna kuvasi kultaisen ajan saapumista näin:

Menee uus ja vanha maailma päällekkäin koko ajan vahvasti on mennyt pitkän aikaa. Uusia elementtejä on esimerkiksi tää, että luodaan kaikenlaisia, uudenlaisia yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja, asioita, missä ihmiset voi auttaa toinen toisiaan. Siellä ei pyöri raha, vaan se auttaminen. Facebook on yhdenlainen, internet on yhdenlainen. Et kaikki pystyy ole tasavertaisesti toisiinsa yhteydessä. Se ei oo kiinnitetty enää sillä tavalla arvoihin, aseisiin, rahaan, valtaan näin pois päin. Samaan aikaan tässä menee nää molemmat päällekkäin ja koko aika vaan se ykseyden energia on jo voimakkaampi, laajempi. Me tullaan tää matka perille.

Niin tälleen tää nyt menee tässä. Mielenkiinnolla katson, mitä tapahtuu seuraavan 50 vuoden aikana. (H12.)

Usein uushenkisyyden tutkimuksessa on katsottu, että nykypainotus on enemmän henkilökohtaisessa kuin globaalissa transformaatioissa (Hammer 2006, 860). Steven Sutcliffen mukaan new age oli alun perin apokalyptinen tunnus ja todellista uutta aikaa odotettiin, mutta myöhemmin uushenkisyydessä on keskitytty enemmän psykologiseen muutokseen henkisen kehityksen kautta (Sutcliffe 2003). Tässä tutkimuksessa tuli esille, että uuden ajan tulemiseen yhä uskottiin eikä sitä nähty vaihtoehtona henkiseen kehitykseen liittyvälle pelastumiselle vaan uuden ajan nimenomaan ajateltiin saapuvan ihmiskunnan ja jokaisen yksilön henkisen kehittymisen kautta.

5. REINKARNAATIOON LIITTYVÄT PARANTAMISKÄSITYKSET JA -KÄYTÄNNÖT

Analysoin tässä luvussa reinkarnaatioon liittyviä terveys-, sairaus- ja parantamiskäsityksiä ja -käytäntöjä aineistoni perusteella. Käytän Meredith McGuiren kirjassaan *Ritual Healing in Suburban America* esittämää mallia väljänä sabluunana aineiston käsittelylle ja tarkastelen aineistoani myös Judith MacPhersonin ja muiden parantamista tutkineiden tutkimustulosten valossa. Pääpainotukseni on reinkarnaatioon liittyvissä parantamiskäsityksissä ja -käytännöissä, mutta tarkastelen uushenkistä parantamista kokonaisvaltaisesti. McGuire kiinnitti huomioita erityisesti terveysihanteisiin, sairaus- ja parantamiskäsityksiin, sairauden syihin, diagnostiikkaan, parantamis- ja terveyskäytäntöihin sekä terapeuttiseen menestykseen ja epäonnistumiseen. Käytän tätä jaottelua myös tämän luvun analyysissä hieman eri järjestyksessä. (McGuire 1988, 15.)

5.1 Hieman taustoitusta vaihtoehtohoidoista

Taustoitin aluksi uskonnon, uushenkisyyden ja parantamisen välisiä suhteita ja esittelen hieman Meredith McGuiren ja Judith MacPhersonin tutkimuksia. Käytän käsitettä vaihtoehtohoidot, koska se on käytetyin ja selkein käsite kuvaamaan tutkimaani parantamiskenttää. Meredith McGuire määrittelee vaihtoehtohoidot uskomuksiksi ja käytännöiksi, joiden uskotaan vaikuttavan terveyteen, mutta joita virallinen biolääketiede ei levitä (McGuire 1988, 3). Tuula Vaskilampi käyttää termiä samalla tavoin viittaamaan virallisen järjestelmän ulkopuolisiin hoitoihin. Vaskilampi näkee vaihtoehtohoidon käsitteen viittaavan todellisuuden relatiivisuuteen, monien

eri näkökulmien mahdollisuuteen ja toisaalta yhteiskunnalliseen ilmiöön, joka on vaihtoehtoinen valtarakenteen hyväksymille sovinnaisille toiminnoille. Hänen mukaansa käsitettä täydentävät hoidot on käytetty silloin, kun on haluttu välttää kilpailun ja konfliktin ajatusta koululääketiedettä kohtaan. (Vaskilampi 1986, 3-4.) Englanninkielisessä tutkimuksessa on usein käytetty lyhennettä CAM viittaamaan sekä vaihtoehtoisiin että täydentäviin hoitoihin (esim. Singer & Baer 2007, 141-142).

Kaikki edellä mainitut käsitteet ovat tietysti puutteellisia, koska ne esittävät tietyn parantamisjärjestelmän suhteessa hegemoniseen, vallitsevaan parantamisjärjestelmään, joka tällä hetkellä on länsimainen biolääketiede (Singer & Baer 2007, 121, 140-141). Virallisten ja vaihtoehtoisten hoitomuotojen välillä on jatkuvasti liikettä: joitain hoitomuotoja hylätään länsimaisen lääketieteen piiristä ja aiemmin vaihtoehtoisina pidettyjä hoitomuotoja otetaan virallisten hoitojen piiriin (Rose 2005, 210).

Vaihtoehtohoitojen on ajateltu toisinaan olevan osa kansanlääkintää. Kansanlääkinnän käsite olisi muuten toimiva, mutta sen ajatellaan useimmiten viittaavan vanhoihin perinnehoidoihin kuten kuppaukseen tai jäsenkorjaukseen. Kansanlääkintää voi pitää yhtenä vaihtoehtohoitotyyppinä. Vaihtoehtohoitoja on kutsuttu myös luontaishoidoiksi. Kattokäsitteenä termi ei kuitenkaan ole kovin toimiva, koska kaikki vaihtoehtohoidot eivät ole ”luontaisia” tai luonnonmukaisia. (Ryypö 2004, 18-19.) Vaihtoehtohoitoja kun ovat kaikki virallisen biolääketieteen ulkopuoliset parantamiseen pyrkivät käytännöt kuten rukousparantaminen, homeopatia ja reikihoito. Wouter Hanegraaff mainitsee, että näkökulmien ja käytäntöjen runsaus tekee holistisen terveyden kentän erityisen vaikeaksi kategorisoida (Hanegraaff 1996, 42). Holistista terveyttä on käytetty joskus vaihtoehtohoitojen synonyyminä, toisinaan taas viittaamaan enemmän uushenkisiin parantamismenetelmiin.

Vaskilampi ja Pylkkänen kirjoittavat vaihtoehtohoitojen eroavan toisistaan siinä, miten ne selittävät terveyden olemusta ja hoidon vaikutusmekanismeja. Yleisimpinä ja useille vaihtoehtohoitokoulukunnille yhteisinä käsitteinä he pitävät kokonaisvaltaisuutta, tasapainoa, vitaliteettia ja bioenergiaa. (Vaskilampi & Pylkkänen 1991, 1062.) Vaihtoehtohoitoja on yritetty jaotella eri tavoin. Stuart Rose jakaa vaihtoehtohoidot viiteen kategoriaan: ei-länsimaisiin vanhoihin perinteisiin, meditatiivisiin käytäntöihin, uudempiin länsimaisperäisiin holistisiin käytäntöihin, parapsykologisiin käytäntöihin sekä psykoterapeuttisiin käytäntöihin (Rose 2005, 193-194).

Vaihtoehtohoitoja käyttävät ovat usein naisia, melko nuoria, työssäkäyviä, korkeasti koulutettuja ja usein sitoutuneita vaihtoehtoiseen elämäntyyliin (Singer & Baer 2007, 142). Hyvinvointivaltion asteittainen purkaminen on lisännyt yksilön vastuuta omasta terveydestään (Honkasalo, Salmi & Launis 2012, 9-11) ja tämä on osaltaan voinut lisätä erilaisten vaihtoehtohoitojen suosiota. Utraisen mukaan asenteet vaihtoehtohoitoja kohtaan ovat muuttuneet viime vuosina myönteisemmiksi Suomessa (Utriainen, Hovi & Broo 2012, 194).

Vaihtoehtohoitojen tutkimusta tehdään usein osana lääketieteellistä antropologiaa, joka suhtautuu kysymyksiin terveydestä, sairaudesta ja parantamisesta kulttuurisina asioina. Parantamista on harjoitettu kaikissa uskonnollisissa perinteissä (Utriainen, Hovi & Broo 2012, 193), ja se on usein itsessään uskonnollista toimintaa (Hanegraaff 1996, 45). McGuiren mukaan parantaminen ja terveyden ylläpito ovat usein näkyvä osa elettyä uskontoa ja idea, että uskonto ja parantaminen olisivat täysin toisistaan erillään olevia sfäärejä, on aika uusi historiallisesti (McGuire 2008, 119). Wouter Hanegraaff kirjoittaa, että sekä uskontoon että parantamiseen on liittynyt pyrkimys tarjota vaihtoehto ihmisen heikkoudelle ja kärsimykselle. Uskontoihin on usein kuulunut tietty pelastumisen ajatus ja pelastumiseen on liitetty kärsimyksen poissaolo. Niin parantamisesta tulee uskontoa ja uskonnosta parantamista: uskonnollisen pelastumisen voi nähdä radikaalina parantumisen muotona. Usein uskontojen keskeiset hahmot ja symbolit ovatkin liittyneet parantamiseen. Uskonnollisen parantamisen tyypillisenä piirteenä Hanegraaff näkee sen, että pelkän sairauden sijaan otetaan huomioon koko konteksti: fyysiset, psykologiset, henkiset ja sosiaaliset olosuhteet. (Hanegraaff 1996, 44-45.)

Uushenkisyys on läheisessä yhteydessä parantamiseen ja vaihtoehtohoitoihin. Paul Heelasin mukaan uushenkisyydessä on kyse nimenomaan itsen ja koko maailman parantamisesta (Heelas 1996, 81). Hanegraaff huomauttaa, että nykyiset uushenkiset parantamiskäytännöt saattavat vaikuttaa oudoilta ja vaihtoehtoisilta modernin sekulaarin terveydenhoidon näkökulmasta, mutta uskonnon historian näkökulmasta uushenkisen parantamisen peruslähestymistapa on perinteistä uskonnollista parantamista moderneista innovaatioista huolimatta (Hanegraaff 1996, 46).

Rose on pohtinut, miten erottaa uushenkiset terapiat muista vaihtoehtohoidoista. Rose on Gordon Meltonin tavoin painottanut transformaation merkitystä uushenkisyydessä. Hän yhdistää uushenkiseen parantamiseen pyrkimyksen transformaatioon ja korkeamman itsen saavuttamiseen. Transformaatio muodostaa eräänlaisen sillan osallistujan vanhan ja uuden maailmankuvan välille. (Rose 2005, 138-141, 194.) Hanegraaffkin näkee uushenkisen parantamisen liittyvän suoraan henkisen kehittymisen prosessiin, jonka toivotaan johtavan kohti

sisäistä harmoniaa ja valaistumista (Hanegraaff 2007, 34). Uushenkistä parantamista on luonnehdittu holistiseksi. Tällä voidaan tarkoittaa, että ihminen nähdään mielen, kehon ja hengen kokonaisuutena ja häntä on hoidettava jakamattomana yksilönä. (Melton 1990, xix; Vaskilampi & Pylkkänen 1991, 1062.) Yleinen on myös käsitys näkymättömistä energioista, jotka ympäröivät ihmisiä ja joita terapeutti on kykenevä käsittelemään (Hammer 2006, 856-857). Henkistä voimaantumista ja vastuuta on pidetty uushenkisessä parantamisessa tärkeinä: vastuu sairaudesta, hoidon valinnasta, paranemisesta ja koko elämästä on usein potilaalla itsellään (Rose 2005, 187, 193; Rose 2000, 70; Sointu & Woodhead 2008, 263; MacPherson 2008, 94; Hanegraaff 1996, 54, 243). Uushenkiset parantamiskäytännöt tapahtuvat usein erilaisissa seminaareissa, kursseilla, workshoppeissa, meditaatioissa ja sovituisissa tapaamisissa (Utriainen, Hovi & Broo 2012, 189).

Meredith McGuire tutkimuksessaan *Ritual Healing in Suburban America* (1988) luokitteli vaihtoehtohoidot viiteen eri ryhmään: kristilliseen parantamiseen, itäisiin meditaatio- ja Human Potential -ryhmiin, metafyyisiin ryhmiin, psyykkisiin ja okkulttisiin ryhmiin sekä tietyn tekniikan harjoittajiin. Kristillisissä ryhmissä parantaminen perustui Jeesuksen esimerkkiin, uskoon ja pyhän hengen toimintaan. Metafyysiset ryhmät polveutuivat 1900-luvun alun metafyysisistä ryhmistä (Christian Science, Unity, Religious Science). Näissä ryhmissä painottui ihmisen vastuu, meditaatio ja sisäinen tutkiskelu. Terveyttä pidettiin ihmiselle luonnollisena tilana ja sairautta taas virheenä ja epäharmoniana mielessä ja kehossa. Kaiken parantamisen ajateltiin tapahtuvan omassa mielessä: paraneminen oli sitä, että löysi väärän, sairauden aiheuttaneen ajattelun ja korjasi sen. Itäisissä meditaatio- ja Human Potential -ryhmissä harjoitettiin meditaatiota, joogaa ja psykoterapeuttisia metodeja. Keskeistä oli egon rooli sairauden aiheuttajana. Psyykkiset ja okkulttiset ryhmät olivat tutkimuksen monipuolisin kategoria. Parantavan voiman nähtiin sijaitsevan yksilön ulkopuolella ja vain henkisesti kehittyneet ja salatun tiedon hallitsijat pystyivät käyttämään tätä voimaa toisten hyödyksi. Teknisten parantajien ryhmä sisälsi asiakassuhteessa toimivia parantajia, jotka käyttivät tiettyä tekniikkaa esim. shiatsua, kiropraktiikkaa, akupunktuuria tai refleksologiaa. (McGuire 1988, 18-31.)

McGuire ei käyttänyt uushenkisyyden käsitettä, mutta Paul Heelas katsoi hänen kuvaavan uushenkistä rituaalista parantamista. Heelasin mukaan McGuiren ryhmistä ainoastaan kristityt eivät edustaneet uushenkisyyttä, eivätkä ne tietyn parantamistekniikan harjoittajat, jotka eivät viitanneet henkisyyteen. (Heelas 1996, 80-82.) Judith MacPherson hyödynsi tutkimuksessaan *Women and Reiki. Energetic/Holistic Healing in Practise. Gender, Theology and Spirituality* McGuiren jaottelua eri parantamisryhmiin. Hän kuitenkin havaitsi, etteivät ryhmät rajaudu

Skotlannin parantamisperinteissä niin selkeästi kuin Amerikassa, joten hän päätyi käyttämään McGuiren jaottelua niin, että se kuvaa olennaisia yleisiä elementtejä parantamisessa. Tämä huomio pätee myös Suomen olosuhteisiin, joten hahmotan McGuiren parantamisryhmät MacPhersonin tavoin. (MacPherson 2008, 58.) MacPherson näki Skotlannin parantamisperinteiden ydinteemoina rakkauden painotuksen, naisten vallitsevuuden, yhteisöllisyyden ja parantavat energiat (MacPherson 2008, 73).

5.2 Parantajista ja asiakkaista

5.2.1 Tie parantajaksi ja toiminta parantajana

Kuvaan ensin niitä kahdeksaa tutkimukseen osallistunutta, jotka selkeästi identifioituvat parantajiksi. Heillä oli parantamiseen voimakas sisäinen kutsumus. Nämä naiset olivat toimineet parantajina keskimäärin 22 vuotta. Monilla heistä oli oma hoitola. He olivat opiskelleet useita eri vaihtoehtohoitoja erilaisissa koulutuksissa Suomessa ja ulkomailla ja kouluttaneet myös muita. Harjoitettuja hoitomuotoja olivat esim. reiki, akupunktio, regressioterapia, äänihoidot, kukkaterapia, erilaiset energiahoidot, shiatsu-hieronta, fysioterapia, seksuaaliterapia, vyöhyketerapia, toiminta meediona tai selvänäkijänä, tarot-ennustaminen, elämäntaidonvalmennus, NLP, mindfulness sekä rentoutusohjaus. Menneiden elämien käytännöt eivät yleensä olleet ensimmäisiä opittuja tekniikoita, vaan näkökulma avautui usein myöhemmin parantajanuralla.

Osa parantajista teki regressiota tai menneiden elämien näkökulmaa yhdistettiin muihin hoitoihin kuten reiki-hoitoon. Erilaisia hoitotapoja käytettiin ja sovellettiin asiakkaan tarpeiden mukaan ja kehitettiin luovasti uusia:

Miten se tässä käytännössä tapahtuu, niin mä oon yhdistäny erilaisia tietoja. Tämmöstä regressiota tai mä nyt sanon sillä nimellä, kun jollain pitää sanoo, ei löydy mistään mun tietääkseni, koska se on mun oma kehittämä. Mä oon halunnut tuoda toimivia asioita siihen. (H4.)

Parantamista tapahtui paljon myös parantaja-asiakas -suhteen ulkopuolella ja erilaisia itsehoitoja käytettiin paljon. Parantamista tapahtui perhepiirissä, Facebook-ryhmissä, ystävien kesken ja erilaisissa ryhmätilanteissa kuten reiki-kursseilla ja meditaatioissa. Kuten McGuiren tutkimuksessakin tuli esille, lähes kaikki tutkimukseen osallistujat harjoittivat jollain tavalla parantamista (McGuire 1988, 236-238).

5.2.2 Tie asiakkaaksi

Ihmiset hankkiutuvat henkisiin hyvinvointikäytäntöihin tarkoituksenaan saada jotain hyötyä ja arvoa elämäänsä (Utriainen, Hovi & Broo 2012, 191). McGuire kyseenalaisti useita uskomuksia vaihtoehtohoitoihin hakeutumisen syistä. Hänen tutkimuksessaan vain pieni osa asiakkaista tuli ryhmien tai parantajien luo tarpeesta parantua. Useimmat ihmiset olivat kiinnostuneita laajemmasta ajatusjärjestelmästä, josta terveys- ja sairauskäsitykset olivat vain pieni osa. (McGuire 1988, 5.) Tämän tutkimuksen ihmisillä oli yleensä jo pitkä taival ”henkisellä tiellä” ennen kuin he tutustuivat menneiden elämien terapiaan. Asiakkaat olivat kokeilleet useita erilaisia vaihtoehtohoitoja, joista aineistossa mainittiin regressioterapia, enkelihoido, kiinalainen lääketiede, reiki, liikunta, meditaatio, tunnekehoterapia, jälleensyntymisterapia, rukous, energiahoito, selvänäkijän konsultaatio, energiahoito, kristallihoido, meditatiivinen kirjoittaminen, vyöhyketerapia, psykologinen vyöhyketerapia, homeopatia, lymfahoido, osteopatia, psykodraama ja chakrojen puhdistus.

Tässä tutkimuksessa syitä hoitoon hakeutumiseen olivat kielteiset tunteet, ihmissuhdeongelmat, fyysiset vaivat sekä yleinen tyytymättömyys elämää kohtaan. Hoitoon hakeuduttiin myös henkisyys- ja menneisiin elämiin liittyvien kysymysten ja kiinnostuksen takia. Aina varsinaista syytä ei ollut, vaan hoitoon tultiin ystävän suosituksesta, yleisestä kiinnostuksesta tai hoitoja tarjosi tuttu ihminen:

Noin viisitoista vuotta sitten törmäsin erääseen ihmiseen, joka oli regressioterapeutti. Tutustuin häneen muissa tapahtumissa ja kiinnostuin kovasti regressiosta. Tilasin ajan itselleni ja mietinkin, miksi. Tosin oli hyvin hämmäntävä perhetilanne, asuimme erillään mieheni kanssa ja lapset olivat pieniä vielä. Olin väsynyt työstä ja monta muutakin asiaa oli vinksallaan. Ajattelin, että jokin tarkoitus tällä on! (K14.)

McGuire huomautti, että joskus vaihtoehtohoidot on nähty köyhän vaihtoehtona kalliille lääketieteelliselle hoidolle. Hän tutkimuksessaan tuli kuitenkin esille, että vaihtoehtohoitoja käyttävät ihmiset olivat keskiluokkaisia, hyvin toimeentulevia, keski-ikäisiä, korkeasti koulutettuja ja 80%:sti naisia, mikä piti pääosin paikkansa tämänkin tutkimuksen kohdalla. (McGuire 1988, 7, 11-12.) Menneiden elämien kokemuksia olivat tutkimukseen osallistuneet kohdanneet menneiden elämien regressioterapiassa, ryhmäregressiossa, sisäisen hyvinvoinnin ohjauksessa, erilaisissa energiahoidoissa, enkelihoidoissa, reiki-hoidoissa, auratransformaatioissa¹⁷,

¹⁷ Auratransformaatio on tanskalaisen Anni Sennovin kehittämä hoitomuoto, jossa perinteinen aurarakenne pyritään sopeuttamaan uuden ajan energioihin (Saari 2016, 20-23).

psykologisessa vyöhyketerapiassa, selvänäkijän luona tai omana muistona tai intuitiona matkustettaessa uusiin paikkoihin, uusia ihmisiä kohdatessa sekä unien kautta.

5.3 Terveys- ja hyvinvointi-ihanteet

Parantamiskäytännöillä pyritään tiettyihin tuloksiin, joita voi kutsua terveys- ja hyvinvointi-ihanteiksi. Terveys sanana tuli tutkimuksessa esille vain kysyttäessä, joten se ei ollut osallistujille käsitteenä kovinkaan keskeinen. Vastauksena kysymykseen, millainen ihminen on terve, sain usein kuulla, että terveys on ihmisen oma, subjektiivinen kokemus, joka ei ole ulkoapäin määriteltävissä: "(naurua) Semmonen joka itte kokee, että se on terve ja tyytyväinen itsessään. That's it. Eihän se oo mun määriteltävissä, vaan se on sen ihmisen." (H12.)

Samoin kuin McGuiren psyykkisen ja okkulttisen parantamisen ryhmissä terveys yhdistettiin mielentilaan enemmän kuin fyysiseen kuntoon (McGuire 1988, 137). Fyysistä terveyttä arvostettiin ja tavoiteltiin, mutta se oli selkeästi toisarvoista verrattuna henkiseen tasapainoon ja kasvuun. Fyysisen ruumiin lisäksi huomioitiin myös ihmisen energettisen olemuspuolen, auran, tila. Fyysistä terveyttä tai sairauksien puutetta ei aineistossa nähty henkisyiden indikaattorina, vaan ajateltiin, että ihminen saattoi valita sielunsuunnitelmaansa erilaisia vaikeitakin kokemuksia edistääkseen omaa henkistä kasvuaan. Terveysteen yhdistettiin ihmisten ja kaiken elävän kunnioittaminen ja rakastaminen. Terve ihminen hyväksyi itsensä ja uskalsi kulkea omaa tietään.

Jenni Ryyppön mukaan vaihtohoitojen tähtäimessä on usein henkinen tasapaino, identiteetin selkiytyminen tai muu abstraktimpi hyvinvoinnin tila (Ryyppö 2004, 85). Tutkimuksessani hyvinvoinnin attribuutit liittyivät läheisesti henkiseen kasvuun. Tätä kuvattiin vapautumisena, avartumisena, kehittymisenä, ihmisenä kasvamisena, hereilläolona, tietoisuuden laajenemisena ja sydämen seuraamisena. Terveys oli lopulta Jumalan lähestymistä, paluuta ykseyteen. Merkkejä tästä olivat täydellinen hyväksyntä, harmonia, selkeys, rauha, energisyys, onnellisuus ja tässä hetkessä eläminen. Terveysttä ei siis nähty sairauksien puutteena vaan yhteytenä omaan henkisyteen ja korkeampaan itseen:

Mun mielestä terve ihminen varmaan on semmonen ihminen, joka on sinut itsensä kanssa. Nyt mä puhun todellisen itsensä kanssa, ei kuvitelmapersonansa kanssa, vaan sen todellisen lähteen, sen mistä mä puhuin, et mikä on se meidän alkuperäinen olemus. Jos hän on sinut sen kanssa eli on tietoinen siitä, niin silloin hän on terve huolimatta siitä, että hänellä on vaikka jotain ongelmia. Kun niit on, ihmisillä on haasteita, kaikkee. Et terveen

ihmisen merkki ei ole se, ettei sillä ole mitään koskaan (naurua). Vaan se, että onks se yhteydessä siihen, kuka hän oikeesti on. (H4.)

5.4 Mitä sairaus on?

Vaihtoehtohoitojen tulkinnat sairaudesta liittyvät kokonaisvaltaiseen uskomusjärjestelmään ja ilmentävät yritystä käsitellä sairauden, kärsimyksen, tuskan ja kuoleman merkitystä, jota länsimainen lääketiede ei juurikaan käsittele (McGuire 1988, 32-33). Patologisen ongelman lisäksi sairautta voi tarkastella kulttuurisena kommunikaationa (Honko 1994, 24). Sairautta kuvattiin aineistossani energettisenä häiriönä, vääränä ajatteluna tai merkkinä siitä, ettei ihminen ollut tasapainossa itsensä kanssa. Sairaus nähtiin usein myös myönteisessä valossa. Sillä ajateltiin olevan jokin syvempi tarkoitus. Haastateltujen mukaan sairauden alkulähde oli usein henkinen. Sairautta pidettiin myös oppimiskokemuksena: sen tarkoituksena oli muuttaa, transformoida ihmistä ja laajentaa hänen tietoisuuttaan. Hanegraaffin mukaan uushenkisissä terapioissa yksilöä haastetaan löytämään syvempi tarkoitus sairaudelleen, ja siten sairautta käytetään henkisen kasvun välineenä (Hanegraaff 1996, 54).

Sairaus hahmotettiin toisinaan jatkumona, jonka juuret saattoivat olla kaukana aiemmissa inkarnaatioissa. Kun ihminen oli tehnyt tai hänelle oli tehty jotain ikävää tai traumaattista menneessä elämässä, hänen energiakehoonsa oli saattanut jäädä tukoksia muistona aiemmista tapahtumista. Sairaudet saattoivat olla myös itse valittuja, osa sielunsuunnitelmaa. Sairauksia käytettiin tällöin välineenä sielun tietoisuuden muutokseen ja kehittymiseen. Kanervan mukaan ihminen oli silloin antanut sairauden itselleen, jotta parantuisi sisäisillä tasoilla. Käsitellen sairauden syitä tarkemmin seuraavassa luvussa.

Uushenkisissä vaihtoehtohoidoissa yleinen energian käsite liittyi myös sairastumiseen. Sairaus nähtiin aineistossa energian tukkeumana tai häiriöenergiana aurassa, chakroissa tai meridiaaneissa. Chakrat saattoivat olla tukossa tai pyöriä väärin päin. Uskottiin, että sairaus kehittyi ensin ihmisen energettisen kehon tasolla, josta se vähitellen saattoi muuttua fyysiseksi sairaudeksi, jos ongelmaan ei puututtu. Tämä tuli esiin myös MacPhersonin tutkimuksessa (MacPherson 2008, 93). Helena kuvasi asiaa näin:

Kun me ajatellaan, puhutaan, toimitaan, niin kaikesta tästä jää muistijälki myöskin näihin energiakehoihin. Ihminen mun tietämykseni, eikä tää oo mun teoriani vaan mä oon lukenu ja kuullu, niin on, että ihminen sairastuu myöskin tavallaan ensin näiden kehojen kautta. Sieltä tulee muistutuksia, että voisit toimia toisin tai ajatella toisin ja se on siellä tunnetasolla ja sit se

tulee aina lähemmäksi ja lähemmäksi. Sit kun se on tuossa lähimpänä ihmiskehoa, se on semmonen sinikopio tavallaan ihmiskehosta, ni silloin se on jo hyvin lähellä. Kun sitäkään ei vielä havaitse, tai kyllä ihminen tietää, koska hän ei voi hyvin tai toimii väärin. Ellei siinä vaiheessa lähe hoitamaan itseään tai muuttamaan itseään, ni sitten se tulee tohon fyysiseen kehoon ja sitten me ollaan sairaita. Siinä vaiheessa hyväksytään se, että me ollaan sairaita, mut me ollaan oikeastaan sairastuttu jo aikasemmin. (H1.)

Käsitys ihmisestä ja sairastumisesta oli holistinen. Ruumis, sielu, henki ja mieli kietoutuivat toisiinsa moninaisilla tavoilla. Sielua ja henkeä pidettiin ensisijaisimpina ja pysyvimpinä ruumiiseen verrattuna. Mielen uskottiin vaikuttavan ihmisen energieettiseen kehoon ja energiakehon taas vähitellen fyysiseen kehoon. Mieli ja ruumis olivat näin vuorovaikutuksessa keskenään. Sairaudet ja vaivat nähtiin usein psykosomaattisina. Sairauksiin ja kehon toimintoihin ja osiin liittyi paljon symboliikkaa, ja jokaisella chakralla oli oma alueensa ihmisen toiminnassa. Esimerkiksi rintakehän keskellä sijaitsevan sydänchakran ajateltiin liittyvän rinnan alueen ja sydämen terveyteen sekä tunteista rakkauteen ja anteeksiantoon.¹⁸

Monenlaisten psyykkisten, fyysisten, emotionaalisten, yhteiskunnallisten ja henkisten tilojen ajateltiin tarvitsevan parantamista. Fyysisten ongelmien lisäksi kielteiset tunteet olivat syy mennä parantajalle. Jatkuva pelko, katkeruus, viha, erillisyys, pimeys, syyllisyys, kateus ja suru nähtiin sairautta aiheuttavina. Negatiivinen ajattelu, pessimistisyys ja menneisyyden traumat ja ”ohjelmoinnit” tarvitsivat myös parantamista. Yhteiskunnallisena sairautena nähtiin kilpailu, väkivalta, materialismi, sodat, epätasa-arvo ja korruptio. Tämänkaltaisen tiedottomaksi koetun maailman ajateltiin heijastuvan yksilöön pahoinvointina, negatiivisena energiana ja chakrojen tukkeutumisena.

5.5 Sairauden syyt

Susan Sered ja Linda L. Barnes ovat luokitelleet erilaisia yleisiä sairauden etiologioita. Sairaus on usein yhdistetty henkilökohtaiseen puutteeseen tai heikkouteen: epäterveellisyyteen, epätasapainoon, kielteisiin tunteisiin, huonoon stressinhallintaan, syntiin tai moraaliseen heikkouteen, riittämättömään uskoon tai rituaaliseen epäpuhtauteen. Sairaus on voitu nähdä myös rangaistuksena, testinä tai luonnollisena seurauksena. (Sared & Barnes 2007, 196.) Aineistossa sairaus nähtiin toisinaan epätasapainona ja seurauksena kielteisestä ajattelusta.

¹⁸ Eri kehonosiin liittyvien ongelmien symboliikkaa esitellään esim. Louise L. Hayn kirjassa *Parantavat ajatukset. Miten ajatuksemme ja asenteemme vaikuttavat terveyteemme* (Hay 1990).

Merkittävää kuitenkin oli, että sairaus nähtiin usein myönteisessä valossa: ihmisen omana valintana, hyödyllisenä osana sielunsuunnitelmaa, jolloin sairauden tarkoituksena oli edistää ihmisen henkistä kehitystä. Kirjoitan tässä luvussa esiin tulleista käsityksistä, miten menneiden elämien ajateltiin aiheuttavan sairautta ja muita ongelmia. Luvun lopussa tarkastelen tutkimukseen osallistuneiden käsityksiä kärsimyksestä, pahuudesta ja karmasta.

Vaskilampi ja Pylkkänen näkevät tyypillisenä niille vaihtoehtohoidoille, joissa vaikutusmekanismin ajatellaan perustuvan ihmisen ulkopuolisiin henkisiin tekijöihin, että biologisten tekijöiden merkitys sairastumisessa ja paranemisessa kielletään (Vaskilampi & Pylkkänen 1991, 1063). Tähän tutkimukseen osallistuneet uskoivat ihan tavallisiinkin sairaudenaiheuttajiin: epäterveellisiin elintapoihin tai sairastuttaviin geeneihin. Näitä ei kuitenkaan nähty pääasiallisina syinä sairastumiseen, vaan sairaudella ajateltiin aina olevan jokin syvempi syy, viesti tai tarkoitus. Geeniperimäänkin liittyi valinta. Sairastuttavien geenien uskottiin aktivoituvan vain, jos sielu halusi jostain syystä saada sairauden kokemuksen:

Sielu syntyy tiettyyn geeniperimään. Meillähän on geeneissä tietyt mahdollisuudet oppia, oppiläksyt. Mutta kaikillahan ne ei aktivoidu, koska ne on vaan sitä varten, jos halutaan ottaa ne käyttöön, me voidaan ottaa. Et hirvittävän karu tapa ajatella sairauksista, mutta mun mielestä kaikki on ihan niin kun tarkoituksenomaista. (H11.)

5.5.1 Menneet elämät sairauden syynä

Ihmisen sairaushistoria käsitettiin elämästä toiseen ulottuvana jatkumona. Menneissä inkarnaatioissa koettujen traumaattisten tapahtumien ajateltiin voivan yhä vaikuttaa ihmisen nykyiseen elämään eri tasoilla. Menneissä elämissä koetut ongelmat ja kauhut tulivat esiin fyysisinä merkkeinä ja vaivoina, pelkoina, ihmissuhdeongelmina ja muina toistuvina vaikeuksina. Joidenkin fyysisten sairauksien taustalla ajateltiin olevan menneessä elämässä kohdattuja vaikeuksia. Aiempi kokemus kidutetuksi joutumisesta saattoi oirehtia tässä elämässä vaikkapa ihottumana. Erityisesti väkivaltaisten ja traumaattisten kuolintapahtumien uskottiin heijastuvan tähän elämään fobioina tai lievempänä huonovointisuutena. Pelkoja kuvattiin aineistossa paljon. Jos ihminen oli aiemmassa elämässä esim. kaasutettu keskitysleirillä, sen kerrottiin aiheuttaneen suihkufobiaa tässä elämässä. Yksi tutkimukseen osallistunut uskoi luolastoon kuoleminen aiemmassa elämässä aiheuttaneen hänen irrationaalisen pelkonsa ajaa parkkihalliin. Markku kertoi:

Mä hyvin harvoin pidän ylänappeja kiinni. Se johtuu siitä, että mut on jossain elämässä hirtetty. Siellä heimon palstoilla moni kirjoittaa ihan samalla lailla. Valtaosa naisihmisiä. Ne on parantajia. Niitä on poltettu roviolla ja tapettu mitä kauheimmilla tavoilla. Kyllä ne heijastuu. Se että montaan kiinnostaa, että selviäisi, että mistä ne nykyelämän vaikeudet johtuu. Että aika usein heijastuu siitä entisestä elämästä. (H3.)

Johanna käsitteellisesti menneet elämät ykseyden ja erillisyyden prosessina, jossa alussa ihminen lähti ykseydestä kirkkaana ja kauniina sieluna, mutta vähitellen alkoikin luoda erillisyyttä ykseyden sijaan. Erillisyyden asiat olivat käsittelemättömiä ja kohtaamattomia asioita, esimerkiksi asioita, joita ihminen ei voinut hyväksyä itsessään. Kun ihminen jätti näitä asioita matkan varrelle, hän jätti samalla palasen omaa ykseyttään. Nämä erillisyyden asiat palautettiin Johannan mukaan joka elämässä traumaattisina tai muina tapahtumina, sellaisina, ettei niitä voinut jättää huomiotta. Tämän tarkoitus oli, että ihminen kohtaisi asian, ottaisi siitä vastuun, saisi jonkin oivalluksen, eheytyisi ja palauttaisi erillisyyden sirpaleet takaisin ykseyteen. Esimerkki menneen elämän erillisyydestä:

Okei, mä olin siellä kauheena sotilaana ja mä olin siellä semmosessa tilanteessa, että sotapäällikkö sanoi, että sä oot täällä sotatantereella ja tapat tai sitten mä tapan sut, kun sä et tee mitä mä käsken. Nää on monesti tällaisia tilanteita ihmisillä. Tavallaan ne on vähän puun ja kuoren välissä. Ne ei uskalla valita sitä, mitä sydän sanoo, sen totuuden: mä en haluu tappaa. Ne ei uskalla sanoa sitä, kun ne pelkää että ne kuolee. Siihen aikaan oli varmaan helvetin tulet. Kaikki nää tällaset näin. Sit ihminen teki asioita, jotka oli myös häntä vastaan. Ei ottanut tommosta täyttä vastuuta ja rohkeutta, että uskaltaa sanoa ei, vaikka menis pää poikki. Koska ei silloin ollut sitä tietoisuutta, että mä voin syntyä uudestaan ja tehdä tän asian taas uudestaan. Et tää on ihan tää yksinkertaisimmalla tavalla puhtaasti katsottuna, et mitä nää menneet elämät on. (H12.)

Kanerva kuvasi ihmisen traumahistoriaa helminauhana, jossa eri helmet olivat eri elämässä tapahtuneita kielteisiä kokemuksia. Hän kutsui pääasiallista ongelman syytä juurisyyksi, joka oli tietty kielteinen kokemus kaukana historiassa. Tässä näkemyksessä menneen elämän traumat toistuivat uudelleen tässä elämässä, jotta ne saataisiin puhdistettua.

Se on vähän helminauha se ihmisen traumahistoria. Et se lähtee sieltä juurisyydestä ja sit tulee uusia helmiä sinne nauhaan. Kun sulla joku pelkotila esimerkiksi aktivoituu, niin alitajuisessa nää kaikki helmet itse asiassa elää. Eli se on semmonen jännä reaktio ja silloin ihminen voi ihmetellä, et miks mä tällä tavalla reagoin tämmöseen asiaan. Tämmönen ihan tavallinen asia. Et miks mä tällä tavalla reagoin, et yhtäkkiä mä olin ihan kauhuissani, vaikka tää oli niin pieni. Se johtuu juuri siitä, että siinä samassa helminauhassa on samantyyppisiä traumaattisia kokemuksia. Voi mennä todella pitkällekin se helminauha. Koko asia soi siinä ihmisessä. Se saattaa olla ihan paniikissa, vaikka kysymys on pienestä asiasta. Mua kiinnostaa se juurisyy. Koska se juurisyy on se, että jos sä pääset siihen käsiksi ja näkemään sen, asiakas tulee tietoseks siitä ja näkee sen, niin siitä alkaa iso muutos. (H4.)

Jos ihmisellä oli ollut vaikeuksia aiemmissa elämässä vaikkapa parisuhteen erotilanteessa, niin samankaltainen tilanne toimi tässä elämässä trikkerinä, joka käynnisti uudelleen menneen

elämän traumaattiset muistot ja toimintatavat. Menneiden elämien kauhut olivat saattaneet muodostaa ihmisen uskomusjärjestelmään vääranlaisia, kielteisiä ohjelmointeja, jotka aiheuttivat haittaa. Ihmisen piti kuitenkin kohdata nuo vanhat ohjelmoinnit, jotta hän pystyisi puhdistamaan ne uskomus- ja energiajärjestelmistään. Kanervan mukaan ihminen jätti uhkaaviin, vaikeisiin ja traumatisoiviin tapahtumiin ja tilanteisiin sielun voimaa: ihmisen energiakenttä jäi repaleiseksi, kunnes ihminen eheytti itsensä. Kanerva kuvasi menneen elämän ohjelmoinnin vaikutusta näin:

Jos esimerkiksi sä olet elänyt elämän, jossa sä olet ollut hyljeksitty jonkun takia. Sä oot ollut vaikka vammainen semmosena aikana jolloin vammaisuutta ei ole hyväksytty. Ihmistä ei ole kunnioitettu. On ajateltu niin, että se koko perhe on perkeleen vallassa, jos siellä on vammainen ihminen. Tämmöstä on. Silloin jos sinä olet se vammainen ihminen, sinuun sen elämän aikana ajetaan ohjelma tai itse asiassa se elämä ajaa suhun sellasen ohjelman, et sä et oo arvostettu. Sä oot jollain tavalla paha. Sä häiritset ihmisten elämää, koska siinä se perhe piilottaa sua. Ne ei halua, että kukaan tietää, että täällä asuu tämmönen, että tää on kirottu perhe. Ne piilottaa sua. Eli sen kaiken häpeän ja huonouden ja kaiken sä sisäistät vähitellen sen elämän aikana. Sit sulle sanotaan ehkä vielä jotain ympäristöstä. Voi olla että äiti ymmärtää sua. Hänellä on sydäntä, mut isä sanoo, et mitä tuo tuossakin meidän ruokaa syö. Et ois parempi kun kuolis. Vaikka. Tosi rankkoja ohjelmia voi ihmisillä olla. Se ei tuu niin räikeenä sitten, jos vaikka viis elämää sitten sä oot kokenu tällasen tilanteen. Se ei tuu niin räikeenä tähän, sä ehkä elät ja hengität. Mutta tietyissä tilanteissa tää napsahtaa päälle ja sä yhtäkkiä esimerkiksi koet että sä haluat tehdä itsemurhan. Sä et tiedä miks sulla on niin hirveen paha olo. Sit jos tätä ihmistä autetaan näkemään, että se ei ole tästä hetkestä, vaan tää ohjelma on käynnissä. --- Eli tavallaan tää nyt oli räikee esimerkki. Mut nää ohjelmat, ikään kuin sä uskot todeksi jotkut asiat, mitkä sulle peilataan ja sit sä kuljet sen ohjelman kanssa. (H4.)

Karita taas viittasi menneiden elämien tapahtumiin sanalla muisto. Nämä vanhat muistot usein ilmoittivat itsestään sairaudella. Jos tässä elämässä tuli kaksi tai kolme vanhaan elämään liittyvää yhtymäkohtaa, niin ihminen alkoi Karitan mukaan automaattisesti käyttäytyä kuten silloin ennen. Elämä, jossa Karita oli halvaantunut vei häneltä tässä elämässä kävelykyvyn viikoksi, ja elämä, jossa hän oli ollut mykkä, aiheutti tulehduksen, jolloin hän ei pystynyt puhumaan moneen päivään. Menneistä elämistä tuttujen ihmisten tapaaminen tai matkustelu eri maissa saattoivat myös nostaa vanhoja muistoja tähän hetkeen. Menneessä elämässä koettu trauma saattoi jäädä jollain tavalla energeettiseen kehoon ja vaikuttaa terveyteen kielteisesti myös tässä elämässä:

sitten on paljon näitä, joita on esimerkiksi nuolella ammuttu johonkin ja se nuoli on ikään kuin edelleen siinä, että se täytyy ottaa pois. Ja niin siihen kohti tulee sitten kipua. Usein meillä on sitten se elin ja se kohta kehossa, se on jollakin lailla heikompi, kun siihen on jäänyt tämmönen muisto. (H7.)

Vanha muisto tuli Karitankin mukaan tähän elämään, jotta ihminen puhdistaisi siihen liittyvät negatiiviset energiat. Jos ihminen ei ollut aiemmassa elämässä käsitellyt kielteisiä tunteitaan vaan padonnut ne sisäänsä, täytyi ne käsitellä tässä elämässä:

Minulla oli ollut 7-vuotias tyttö, joka oli ollut minulle hyvin rakas. Asuimme Venäjällä. Tyttö putosi jäälauttoja virtaavaan jokeen ja minä katselin kun koski nielaisi hänet ja kuljetti luotani. Suruni vuoksi jätin perheeni ja menin luostariin. Minun olisi pitänyt kohdata suruni ei paeta. Näin tehden kätkin surun sydämeeni, jossa se on ollut nämä vuosisadat. Kuollut tyttö oli silloinen lapseni. Vasta nyt itkin sen tuskan pois. Siksi laskin kukkani virtaan. Siksi piti saada viimeinen vapautus surustani luostarissa. Ymmärsin nyt miten tärkeää on surutyö siinä elämässä missä se aiheutuu. Ajattelin, etten voisi enempää surra omaa lastani kuin nyt tätä tyttöä, ja niinhän se sitten olikin. (K7.)

Tutkimuksessa ilmeni muitakin menneisiin elämiin liittyviä sairausselityksiä. Useat tutkimukseen osallistuneet uskoivat, että universumi oli täynnä elämää ja maapalloa pidettiin vain yhtenä paikkana, jonne jälleensyntyä. Tähän liittyi erityinen ”sairausluokitus”, tähteläinen, joka tarkoitti muualta tullutta, ihmisenä ensimmäisiä kertojaan elävää sielua. Tähteläisiä pidettiin usein maapallon tavallisia talleajia henkisesti kehittyneempinä, mutta heillä saattoi olla ongelmia ihmiselämään sopeutumisessa:

Mut sitten tälle planeetalle tulee muista ulottuvuuksista olentoja, joilla ei oo kovin pitkä maahistoria ja ne on yleensä aika pihalla täällä. Ne tulee kuin lumiukot tänne. Hei hetkinen, mikä tää on, miten täällä pitäis olla? He ei löydä kiinnittymiskohtia. Monet syrjäytyneet ihmiset on tämmösiä. Ne ei kerta kaikkiaan tiedä, et mikä tää on. Ne ihmettelee toimintatapoja. Ne ihmettelee ihmisten reagointia. Ne ei voi ymmärtää, mitä tää on. Aina kun mä lähden katsoo heidän menneisyyttään niin he on aika uusia täällä. Et ei oo niin kauheesti harjoitelleet ja sen takia he on ihan pihalla. Ei pysty maksaa laskuja, ei mitään. Sit kun he saa siihen yhteyden, mist he oikeesti on, se on jännä, ne myöskin juurtuu tähän. Sit tapahtuu se juurtuminen tälle planeetalle. (H4.)

5.5.2 Kielteinen ajattelu sairauden syynä

Lähes kaikissa haastatteluissa tuli esiin käsitys kielteisen ajattelun sairastuttavuudesta. Tämä liittyy uushenkiseen ajatukseen, että ihminen luo itse oman todellisuutensa ajatuksillaan ja sanoillaan, ja todellisuutta pidettiin suorana heijastuksena tietoisista ja tiedostamattomista uskomuksista (Hanegraaff 1996, 125). McGuiren tutkimuksessa tämän kaltaista ajattelua esiintyi erityisesti metafysisissä ryhmissä, joissa sairautta pidettiin väärän ajattelun aiheuttamana virheenä (McGuire 1988, 84). Helena kuvasi ajattelun voimaa näin:

Ajatus on energiaa, joka ei katoa minnekään. Että sitä saa olla aika tarkkana, mitä ajattelee, vielä tarkempi siitä, mitä lausuu ja kaikista tarkin siitä, mitä kirjoittaa tai julistaa. Et ihan vaan esimerkkinä se, että kun televisiosta tulee tai kirjailija kirjoittaa dekkarin ja siellä murhataan ihminen ja sit se painetaan, niin sehän on monikertaistunut se murha. Eikä se katoa minnekään. Sit siit tehdään leffa ja se levitetään vielä television kautta, ni on hirveesti murhia. Kyl tää vaikuttaa. Mun mielestä tää vaikuttaa myös väkivaltaisten pelien kautta, että lapsilla hämärtyy. Se on yks vaikutus, mitä väkivalta on, miten ihmisiä voi käsitellä, ei ainoastaan ihmisiä. Luontoon se vaikuttaa. Kaikki on energiaa, joka vaikuttaa kaikkeen. (H1.)

Kielteisten ajatusten, tunteiden, sanojen ja tekojen ajateltiin myös vaikuttavan ihmisen hienovaraiseen energiakehoon aiheuttaen siihen tukoksia ja heikentävän chakrojen ja meridi-
aanien virtausta. Sairastuttavana nähtiin ahneuteen, egoismiin, itsekkyyteen, erillisyyteen,
pelkoon, vihaan, pessimistisyyteen tai kaunaan pohjautuvat ajatukset. Myös sitä, että ihminen
uskoi tai pelkäsi sairastuvansa nähtiin sairautta edesauttavana. Maaritin mukaan sairaus oli
mielentila, jossa ihminen hairahtui luulemaan olevansa yhtä sairauden kanssa. Kielteinen ajattelu
sairauden tärkeimpänä syynä tulikin esiin *Ihmeiden oppikurssia* opiskelevien haastateltujen
vastauksissa. Sairastumisessa nähtiin tässäkin tapauksessa hyötyä. Kun negatiiviset ajatukset ja
tunteet tulivat näin konkreettiseksi sairastumisessa, ihminen joutui kohtaamaan ja puhdistamaan
ne.

Kielteisyyden saattoi olla kiinnittynyt ihmisen ajatteluun eräänlaisena ohjelmointina, joka oli
syntynyt jo aiempien inkarnaatioiden kielteisten kokemusten seurauksena. Kanerva kuvasi asiaa
näin:

Meidän uskomusjärjestelmä on erittäin suuri, se on ikään kuin ohjelmointi. Meillä on sellaisia
ohjelmointeja meissä, jotka ei millään tavalla rakenna meidän elämää. Jos me ei tulla niistä
tietoseks ja myöskin poisteta sitä energian latausta, mitä siellä takana on, niin me toistetaan
samaa mallia. (H4.)

Käsityksessä painottuu vahvasti yksilön vastuu koko elämästään ja sairaudestaan:

K: Ihminen on vastuussa siis tapahtumista?

V: Ihminen on luonut ne. Sitä kautta hän on vastuussa. Ei voi sanoa suoraan, että on vastuussa
näin, koska se asettaa hirveesti väärinkäsityksiä. Koska ihminen on luonut oman elämänsä,
niin ihminen on vastuussa kaikesta siitä, mitä siellä on. Ja vaikka on kuinka ikäviä tapauksia ja
niitä on vaikka kuinka kamalan ikäviä. (H12.)

Vaikka yksilön vastuuta sairaudesta painotettiin, Helena ja Meri toivat esiin, että sairaus voi
johtua myös toisten ihmisten negatiivisista ajatuksista: ”Jos sinuun kovasti kohdistetaan, tai
minuun kohdistetaan paljon pahoja ajatuksia, kyl se vaikuttaa minuun. Mä joko masennun tai en
ainakaan voi hyvin.” (H1.)

Meri näki ihmisten mielen yhteisenä kollektiivisena tietoisuutena, joka saattoi saada ihmisen
sairastumaan, vaikkei hän itse omilla ajatuksillaan olisikaan luonut omaa sairauttaan. Ihmisen
henkistä kehittyneisyyttä ei yhdistetty sairastamattomuuteen. Meri pohdiskeli henkisiä opettajia,
jotka olivat sairastuneet vakaviin sairauksiin kuten syöpään:

Mä aattelin nyt Krishnamurtia tai monia näitä juttuja, jotka on ollut kohtalaisen henkisii
ihmisii. Sillähän oli joku aivokasvain vai mikä sillä oli? Niin. Sit kun jotain tulee, jos jonkun

tarkoitus on lähtee jollain tavalla, niin sithän se lähtee. Eiks kaikki oo jo tapahtunut? Kaikki on jo sovittu. Kaikki on jo eletty. (H5.)

5.5.3 Sielunsuunnitelma ja elämän vastoinkäymiset

Sairaudelle annettiin myönteisiä merkityksiä. Sairauden ajateltiin toisinaan opettavan ihmiselle jotain tärkeää tai vievän ihmistä oikeaan suuntaan. Sielun uskottiin laatineen tuonpuoleisessa elämien välillä sielunsuunnitelman, johon hän oli kirjannut elämän tärkeimmät ihmissuhteet ja elämäntapahtumat. Elämä suunniteltiin tietyllä tavalla, jotta ihminen kehittyisi parhaiten henkisesti. Robert Schwartz kuvasi tämänkaltaista ajattelua kirjassaan *Rohkeat sielut*. Hänen mukaansa fyysinen sairaus saattoi nopeuttaa hengellistä parantumista. (Schwartz 2009, 24.) Tämä tuli esiin myös Wouter Hanegraaffin ja Meredith McGuiren tutkimuksissa (Hanegraaff 1996, 235). McGuirella tämänkaltaista ajattelua esiintyi erityisesti psyykkisissä ja okkulttisissa parantamisryhmissä. Näissä ryhmissä ajateltiin, että ihminen valitsi itse sairauden, jota hän tarvitsi omaan kasvuunsa ja kehittymiseensä. (McGuire 1988, 143.) Tästä näkökulmasta elämän haasteet ja vaikeat ihmissuhteet saattoivat olla itse sielutasolla suunniteltuja asioita, oppiläksyjä, jotka auttoivat ihmistä pääsemään eteenpäin henkisessä kehityksessään. Sofia kertoi vaikeasta ihmissuhteestaan:

Mä luulen, et kyl minäkin oon tän elämäni ihan itse suunnitellu. Ihan suunnitellu senkin, että saan todella narsistisen miehen, joka panee mut niin helvetin koville, että mä rupeen kattoo. Mä olisin muuten aika kylmä ja ikinä en pystyis ketään auttamaan tai olemaan kanssakulkija, sanotaan näin. Jos en olis 17 vuotta käyny aika kovaa koulua. (H2.)

Sairaudetkin saattoivat olla sielunsuunnitelmaan kirjattuja asioita. Markku kertoi sairastumisestaan:

Osoittautu, että siinä on melanooma. Se leikkaus tehtiin tossa tammikuun lopussa. Nyt mä 25. päivä helmikuuta kuulin, että niissä missään ei ollu melanoomaa, eli se on kaikki saatu poistettua. Mä sain paljon kanavoituja viestejä, että sä oot ite suunnitellut tän kokemuksen. Sä oot tarvinnut tän kokemuksen ja sä selviät siitä. (H3.)

Kanervan mukaan sielu saattoi suunnitella elämäänsä, valita tietoisesti tietyn sairauden tai vamman, koska halusi sairauden avulla oppia jonkin asian, nähdä asiat eri tavalla kuin ennen ja siten laajentaa tietoisuuttaan. Tällaisia syntymästä asti alkaneita sairauksia hän kutsui karmaattisiksi sairauksiksi. Kanervan mukaan näihin sairauksiin tuli suhtautua kuten muihinkin vastoinkäymisiin: me annamme ne itse itsellemme, jotta rakkauden hyvä suunnitelma toteutuisi niiden kautta. Michael Newton kirjassaan *Sielujen matka* kertoi, että vammautuneen henkilön oli

mahdollisuus kehittyä elämässään terveessä kehossa eläviä nopeammin ja että ihminen saattoi valita esim. puutteellisen liikuntakyvyn, jolloin hänen älyllinen keskittymiskykynsä kehittyisi paremmaksi (Newton 2012, 255, 259, 281).

Karita kertoi, että ihminen saattoi kirjata sielunsuunnitelmaansa vaikkapa päihteiden väärinkäyttöä, mutta ei kuitenkaan ollut determinoitu ongelmaan koko elämän ajaksi, vaan pystyi irrottautumaan siitä, jos ymmärsi sen tarjoaman oppiläksyn:

esimerkiksi että sä juot koko elämäs ja käytät huumeita ja teet kaikkea tämmöstä, niin ehkä sä tarvitset semmosen kokemuksen, mutta ei sen tartte kyllä koko elämää kestää. Että jos päästää ittensä. Alamäki on aina alamäki, et se on helppoo mennä. (H7.)

Paula kuvasi onnettomuuteen joutumisen suunnitelmallisuutta ja syvempää tarkoitusta näin:

No esimerkiks vaikka, sanotaanko, että sä vaikka invalidisoidut jossain onnettomuudessa tai vietät sairaalassa pitkän ajan. Esimerkiks mä oon kuullut siitäkin, jos joku tulee vaikka hakattua täysin. Jotkut ventovieraat hakkaa sut täysin ja sä vietät sairaalassa pitkään, niin sekin voi olla, että se on ihan tehty juttu. Se tarkoitus oli siinä, et siellä sit sä alat miettimään vähän uutta suuntaa elämään. Et voi olla ihan ilman sairautta tai jotain sairaalassaoloa sä et ois koskaan löytänyt sitä vaikka henkisyttä elämäsi tai jotain tiettyä suuntaa. Sä oisit suuntautunut johonkin ihan muuhun. Kai tarkoitus käännättää sisäänpäin, tutkimaan omia ajatuksia, omia juttuja kuin keskittyy vain tohon ulkonaiseen elämään. (H13.)

5.5.4 Karma, kärsimys, pahuus ja kuolema

Yksi keskeisimmistä reinkarnaatioon liittyvistä käsitteistä on karma. Uushenkisyyden tutkija Gordon Melton kuvaa karman lakia moraalisen auktoriteettina, joka antaa palkintoja ja rangaistuksia toiminnan seurauksena (Melton 1990, xvi). McGuiren tutkimuksessa itäisten meditaatio- ja Human Potential -ryhmien keskuudessa karma nähtiin samoin: rangaistuksena pahoista teoista (McGuire 1988, 106-108). Hanegraaff kuitenkin väittää, että uushenkisyyden käsitys karmasta poikkeaa hindujen ja buddhalaisten käsityksistä: uushenkisyydessä karma ei liity rangaistukseen, eikä ole kosto moraalisisista rikkomuksista vaan tarjoaa mahdollisuuden henkiselle kehitymiselle (Hanegraaff 1996, 283, 286). Pauliina Mikkosenkin tutkimuksessa suomalaisesta uushenkisyydestä jälleensyntymiskäsitykset erosivat hindulaisesta karma-ajattelusta siten, että ihmisellä ajateltiin olevan mahdollisuus vaikuttaa elämäänsä, kohtaloonsa ja jälleensyntymiseensä (Mikkonen 1998, 58).

Tämän tutkimuksen aineistossa karmalle annettiin erilaisia merkityksiä. Säteen mukaan karma kuvasi niitä asioita, jotka olivat työn alla elämästä toiseen. Kanerva näki karman yksinkertaisesti

toimintana: syynä ja seurauksena. Karmaattiset sairaudet olivat hänen mukaansa sairauksia, jotka oli otettu sielusuunnitelmaan oppimistarkoituksessa. Meri hahmotti karman yleisesti menneistä elämistä juontuvina ongelmina kuten vaikeina ihmissuhteina. Karmaattisissa ihmissuhteissa oli tapahtunut jotain ikävää aiemmissä elämissä, ja ihmiset kohtasivat taas tässä elämässä, jotta saisivat välinsä puhdistettua. Johanna mainitsi myös maakarman: eri maihin liittyi tietynlaisia ongelmallisia, karmaattisia asioita, eli ryhmä sieluja oli valinnut kohtaavansa tiettyjä asioita yhdessä. Suomen maakarmana Johanna näki esim. seksuaalisuuden ja sukupuolisuuden. Karmaan ei yhdistetty pakkoa ja fatalismia, vaan siihen liittyi oma valinta. Irja kuvasi karmaa oppimis-tapahtumana:

Länsimaisten ihmisten mielestä karma on joku kamala asia, joka Intian mytologioista on rantautunut tänne. Että se on niin kuin vanhan raamattuosan silmä silmästä ja hammas hampaasta. Mutta ei se ole niin. Se on näin, että se varmasti joskus on ollut niin, mutta nykyisin voi ajatella näin, että karma on sitä, että kun tulee joku tapahtuma, niin sen johdosta sä ymmärrät sen jonkun asian, minkä sä opit siinä tapahtumassa. Ja kun sä opit sen asian, niin sä et toista sitä enää sillä tavalla, kuin sä oot joskus aikoinaan toistanut, jolloin se on aiheuttanut sen karman. Kun sä ymmärrät sen ja teet ja suhtaudut ja toimit toisella tavalla, niin sä oot oppinu sen karmallisen läksyn. (H6.)

Ihminen kaikissa kulttuureissa on etsinyt syitä kärsimykseen ja pahaan. Teodikean ongelmalla on laajassa mielessä tarkoitettu yritystä perustella ja oikeuttaa paha antamalla sille ihmiskoke-muksen ylittävä merkitys (Utriainen & Honkasalo 2004, 14). Aineistossa pahuus ei esiintynyt kovin mustavalkoisena asiana. Se liitettiin enemmänkin kehittymättömyyteen. Sielusuunnitelma oli pitkälti korvannut perinteisen karmakäsitteen pahuuden selittäjänä. Pahuus saattoi liittyä sielun-suunnitelman vastavuoroisuuteen ja olla täysin suunnitelmallista. Sofia kuvasi kauniisti Juudas Iskariotia:

Samoin aikanaan mietin tuota Juudas Iskariot -juttua, että kuinka suuri rakkaus siinä tarvittiin, että hän tuli maapallolle tekemään sen, mitä Jeesus tarvitsi. Siinä hän vasta rakkaus oli, että monta tuhatta vuotta hänen sieluaan koko kristikunta sitten halventaa ja hän on symboli sille jollekin. Niin oikeestaan siinäkin on hyvä hypätä ylöspäin ja katsoa vähän kuin taivaan lintu. Että se se vasta rakkautta vaati. (H2.)

Tutkimuksen osallistujien kertomukset omista aiemmista elämistään kuvasivat useimmiten traumaattisia tapahtumia, joissa kertoja oli uhri. Jonkin verran tuli esiin kertomuksia, joissa ihminen itse tai hänen asiakkaansa oli syyllistynyt pahaan tekoon aiemmassa elämässään. Karita kertoi asiakkaastaan, jonka käsikivut johtuivat siitä, että hän oli ollut aiemmassa elämässä postiryöstäjä ja ampunut kyseisellä kädellä:

Se tulee, no se just siihen, että olit sillä kädellä käyttänyt sitä asetta ja sä olit tehnyt paha. Että kädet on aina tekemiseen liittyvää. Sä oot tehny jotain sellasta, että se muisto on jääny siihen. -

-- Että meille jää vaan siihen kenttään tukoksiksi nää tämmöset, missä me on tehty jotain tai missä meille on tehty semmosta, että meille on jäänyt siitä kauhee muisto. (H7.)

Karita ja Heli kuvasivat syyllisyyttä, jota sielu saattoi kantaa elämä toisensa jälkeen, kun hän oli jossain elämässä tehnyt jotain paha. Toisinaan ihmisen ajateltiin valitsevan kärsimystä elämäänsä, koska hän yritti sillä tavoin päästä irti syyllisyydestään:

Jokainen kokemus ja asia, koska kattoo korkeelta, näkee helpoiten sen, mitä mä tässä halusin oppia. Onko kyse siitä, että mä halusin kärsiä lisää, koska siinä on yks, se on yks tyyppinen, et ihminen valitsee kärsiä. Silleen et koetetaan kuitata sitä syyllisyyttä niistä kaikista erillisyyden asioista, mitä on, kuitata pois. Kun mä kärsin riittävän paljon, mä sillä saisin kuitattua. (H12.)

Kuolemaakaan ei nähty uhkana, vaan vain siirtymänä tuonpuoleiseen. Kuten McGuiren tutkimuksen psyykkisen ja okkulttisen parantamisen ryhmissä usko reinkarnaatioon teki kysymyksen kuolemasta vähemmän tärkeäksi. Kuoleman ei koskaan uskottu tapahtuvan sattumanvaraisesti vaan aina sielun tiedostamana ja tiettyyn tarkoituksenmukaiseen aikaan. (McGuire 1988, 160.)

5.6 Parantumiskäsitykset

5.6.1 Parantaminen / parantuminen

Parantumiskäsitykset sisältävät käsityksiä siitä, miten sairauden voima voidaan voittaa (McGuire 1988, 34). Parantumiseen liittyy muutos: joko aiempaan tilaan tai transformaatio uuteen (Sared & Barnes 2007, 195). Menneiden elämien parantamiskäytännöt perustuivat siihen, että ihminen tuli tietoiseksi ongelman alkusyystä menneessä, jolloin hän saattoi saada oivalluksia, päästää irti menneestä, parantua ja jatkaa eteenpäin elämässään. Hoito tapahtui parantajan opastuksella, itsehoitona tai ryhmässä. Parantuminen oli prosessi, jossa ihmisellä itsellään oli vastuu parantumisesta.

Että mikä erottaa pimeyden ja valon toisistaan? Se on yksi yksinkertainen asia: vastuunotto. Ei mikään muu. Valo ottaa vastuun kaikesta, mitä se on, luo ja tekee. Pimeys ei ota vastuuta mistään. --- Tavallaan se uskallus katsoa itseänsä läpi kaikkien illuusioiden voi oikeesti viedä eteenpäin. (H12.)

Jos sairaus nähtiin energian tukkeutuneena tai häiriöenergiana aurassa, chakroissa tai meridiaaneissa, niin parantamiseen liittyi tämän energiatukkeuman tai -häiriön puhdistaminen ja purkaminen. Mielen ja ruumiin nähtiin olevan jatkuvassa yhteydessä keskenään, niin että mielen

tason paraneminen esim. ajatusmallin muutos vaikutti välittömästi energeettiseen kehoon. Fyysistä kehoa pidettiin energeettistä kehoa hitaampana reaktioissaan, joten fyysinen paraneminen ei ehkä tapahtunut välittömästi, vaikka todellisen paranemisen ajateltiin jo tapahtuneen mielen ja sielun tasoilla. Parantamistilanteessa ajateltiin aina olevan mukana parantavaa energiaa, mutta menneiden elämien terapiassa parantaja ei välttämättä tietoisesti kanavoinut mitään energiaa.

Paraneminen yhdistettiin sydämen eheytymiseen, jolla tarkoitettiin sydänchakran avautumista eli rakkaudellisuuden, anteeksiannon, myötätunnon, intuition ja onnellisuuden lisääntymistä ihmisen elämässä sekä tietoisempaa yhteyttä korkeampaan voimaan. Paraneminen liittyi ihmisen laajempaan henkisen kehityksen prosessiin kohti tiedostamista ja ykseyttä:

Me kohdataan niitä erillisyyksiä ja se tapahtuu oivaltamisen kautta, kun laajentaa ymmärrystä siitä, kuka mä oon ja mitkä on ne mun varjoluonteenpiirteet tai tämmöset, mitä mä oon inhonnut itsessäni, inhonnut muissa. Nyt mä näänkin sen itsessäni ja kohtaan itsessäni. Kun mä kohtaan sen kunnolla, muuttuu joku kohta. Tälleen pala palalta, askel kerrallaan tulee ne palaset takaisin kotiin. --- menneisiin elämiin liittyy tää karma niin kuin on tää vanha sana siitä. Tavallaan uus sana on tää, et löytää ne erillisyyden palaset sieltä. Että tuo sen rakkauden sieltä takaisin itseensä niin, että tulee se ykseys kokonaiseksi pala palalta. (H12.)

Todelliseen parantumiseen liitettiin monia myönteisiä asioita. Parantunut ihminen oli vapautunut kielteisistä uskomuksista ja tunteista. Hän ei enää elänyt niin paljon menneessä tai tulevassa, vaan nyt-hetkessä. Paranemisprosessin myötä ihminen koki enemmän selkeyttä, rauhaa, onnellisuutta ja luottamusta elämässään. Fyysiset ongelmat saattoivat parantua ja suhtautuminen muihin ihmisiin ja tapa toimia saattoivat muuttua. Paranemiseen yhdistettiin myös voimaantumisen. Kun ihminen parantui, hänen ajateltiin saavan käyttöönsä lisää energiaa ja omaa voimaa. Itsensä täydellinen hyväksyminen oli merkki todellisesta parantumisesta:

Et ihmisellä ei oo mitään muuta itsensä esteenä kuin hän itse. Ei sil oo mitään muuta. Itsensä hyväksyminen, sitähan tää on, et käydään ottamas ne asiat erillisyydestä. On hyväksymättömiä asioita. Ne käydään kohtaamassa ja ne hyväksytään. Sitten tulee oivallus ja näin ja tulee hyväksytyksi, niin silloin se ihminen eheytyy. Et tää itse asiassa tää menneiden elämien kohtaaminen on itsensä hyväksymisen prosessi. Sitten kun on täysin hyväksynyt itsensä, on yksi määritelmä olla valo. Sit on perillä, ei tarvii tehdä enää mitään, nauttii vaan. (H12.)

Oman paranemisen ja henkilökohtaisten negatiivisten energioiden purkamisen ajateltiin auttavan myös muita ihmisiä ja koko maapalloa:

miten kiitollinen saan olla, että minulla on mahdollisuus puhdistaa itsestäni nuo negatiiviset energiat jotka tukkivat kehoani ja myrkyttävät ihmissuhteitani. Kun minä puhdistan ne

itsestäni niin ne jotka ovat olleet siinä samassa elämässä puhdistuvat myös. Ja jos mennään vielä pitemmälle niin se auttaa pieneltä osalta Maaäitiäkin. (K7.)

5.6.2 Menneiden elämien puhdistaminen

Menneissä elämässä koettujen traumaattisten tapahtumien ajateltiin vaikuttavan ihmisen nykyiseen elämään haitallisesti eri tavoin. Parantumisessa olikin tärkeää menneen elämän trauman puhdistaminen. Parantumiseen liittyi vapautuminen kielteisistä uskomusrakenteista ja kielteisistä tunteista. Vastuunotto, oivallukset ja suhtautumistavan muutos olivat tärkeitä parantumisessa:

Kyse on aina siitä, että ihminen ottaa vastuun siitä, mitä hän on. Kohtaa sen. Saa sieltä voimaannuksen ja sit se aukee. Sen avaamisen voi tehdä tästä elämästä käsin, mikä on nyt se asia, mikä tällä hetkellä haittaa, painaa. Kun sen avaa tässä hetkessä, se leviää myös menneisiin elämiin, mis on ollu se sama asia käsiteltävänä. Tai sen voi käsitellä menneessä ja se selviää kanssa. Se ei avaudu kokonaan, jos ei sieltä tule oivallusta, jos ei jollain tavalla muutu tapa suhtautua tai reagoida tai ajatella. Eli konkreettisesti arjen elämässä alkaa jollain tavalla toimia toisin, silloin se on vasta loksautanut paikalleen. (H12.)

Menneissä elämässä tapahtuneiden fyysisten traumojen uskottiin toisinaan jääneen ihmisen energiakehoon, jolloin ne saattoivat aiheuttaa kipua. Tällöin esim. sodassa ammuttu nuoli piti poistaa energiakehosta, jolloin kipu ei enää vaivannut. Ihmissuhteissa saattoi pudota samaan menneiden elämien kielteiseen raiteeseen, jolloin tilanteen taustan näkeminen saattoi auttaa ihmissuhteen muuttamisessa ja nykyhetkessä elämisessä. Menneiden elämien terapian ajateltiin auttavan myös kielteisten tunteiden käsittelyssä. Toisaalta, jos ihminen oli aiemmissa elämässä vältellyt asioiden kohtaamista ja padonnut tunteita, tulivat ne tunteet tässä elämässä hänen käsiteltävikseen. Heli kertoi syyllisyyden käsittelemisestä näin:

Käydään kattoo se tilanne, niin ymmärretään, et okei, mä oon ensimmäisen kerran jo vuonna kivi ja kirves käyttäytynyt näin. Käydään kattoo se tilanne ja käydään kattoo se eri osapuolten näkökulmasta. Ymmärretään että ei tässä oikeesti oo tapahtunu mitään sellaista, että mun pitäis tavallaan kantaa sitä syyllisyyttä. Sit me käydään keskustelua vähän henkilöiden kanssa, ketkä on mukana siinä ja lähes aina tulee se, et ei oo mitään anteeksiannettavaa, et mene eteenpäin. Sit siin tapahtuu jonkinlaista puhdistumista ja anteeksipyyntö on hirveen tärkeä, et saa sanoa, et mä oon tosi pahoillani. Ja sen jälkeen kun se on tehty, niin lähtee tavallaan vapautuu sitä energiaa jotenkin. Mä uskon, et se on myöskin sillä tavalla ihminen ajattelee vähän niinku NLP-tekniikoilla, että me voidaan muuttaa meidän ajatusmallia. Kun meille tulee se tunne, et me ollaan saatu anteeks ja annettu anteeks, niin me tavallaan itse vapautetaan itemme siitä. Tottakai se energiakin vapautuu, mutta omassa ajatusmallissa tapahtuu jonkinlainen muutos. (H11.)

Maarit ei itse oikeastaan uskonut menneisiin elämiin, mutta käytti menneiden elämien viitekehystä hoidoissa, jos asiakas niin halusi. Tärkeintä oli poistaa asiat, jotka estivät ihmistä elämästä onnellista elämää:

Joo, mä koen sen niinku semmosena, että jos ne on esteenä meille, minulle tai jollekin toiselle, niin totta kai mä oon mukana raivaamassa ne esteet pois. Koska niin kauan kuin ihminen uskoo, et ne on tosia, niin hänen elämänsä muokkautuu sen mukaan. (H8.)

Kanervan mukaan parantamisessa tärkeintä oli löytää ongelman alkusyy, joka löytyi usein menneistä elämistä. Hoitoon kuului myös muita vaiheita kuten negatiivisen energian puhdistaminen asiakkaan energiakentästä ja uskomusjärjestelmästä. Kanervakin näki työnsä parantajana esteiden poistamisena:

No se mitä mä täällä teen, niin mähän poistan esteitä. Et ikään kuin ihminen avautuu vähitellen, kun se ei enää oo raskautettu esteestä. Niin hän pääsee lähemmäksi sitä, mitä hän on luonnollisesti. Eli mä oon vähän semmonen kuin viidakossa raivataan näkymää. Et alkaa näkemään oikeesti sen, mikä se maisema on, kuka itse on. Niin mä oon semmonen, että mä autan sen viidakkoveitsen kans vähän yhdessä yhteistyössä, että nähdään sieltä omien rikkaruohojen läpi ja semmosen turhankin kasvuston, mikä on oikeestaan traumaperäistä usein. Niin se saadaan pois siitä näkymän tieltä. Et sitä se on, jos tää on nyt tämmönen kuva. Mut varmaan selittää sitä. Eli esteiden poistaja ja siivooja. Että saa huoneen siistiksi pitää myös siivota. Et se on jotenkin semmonen, et yhdessä tehdään siivoustyö. Niin sitä se on, esteiden poistamista, ihmisen vapauttamista ja rentouttamista siihen, mitä hän oikeesti on, tää mun tie. (H4.)

Joskus parantamiseen liittyi traumaattisten menneiden elämien muistojen muuttamista myönteiseksi eri tekniikkojen avulla. Parantaja saattoi myös ohjata asiakkaan sellaiseen menneeseen elämään, jossa ihminen saattoi kohdata piileviä kykyjä tai eheyttäviä asioita:

Mä muistan aina kun mä ohjasin yhen naisen, jolla oli skitsofreeninen äiti ja todella kamala lapsuus. Niin vein sen onnelliseen menneeseen elämään ja mä en määritellyt sitä minkälainen on onnellinen. Se ite sen määritteli. Sit se meni semmoseen onnelliseen elämään, jossa sillä oli onnellinen äitisuhde. Sen ihan näki siitä, kuinka se tuntemus, että sillä oli jossain elämässä ollut äiti, joka on oikeesti puhtaasti rakastanut sitä. Se eheytti jotakin siellä hänen sydämessään hänen itsensä rakastamisessa ja arvostamisessa, vaikkei se ollut tässä elämässä. Ja koen, et se helpotti tosi paljon, vaikka se elämä ja suhde äidin kanssa oli semmonen kuin oli tässä elämässä. Et paljon voidaan käyttää niitä myös tällaisiin. Hakee sieltä myönteisiä kokemuksia, jotka sitten eheyttää, kun saa niihin semmosen hyvin aidon kokemuksellisen kontaktin, nimenomaan kokemuksellisen. Sehän on näissä menneiden elämien kohtaamisissa, että sieltä tulee kokemuksellinen ja se tallentuu tänne kehoon. Se tallentuu mieleen. Se tallentuu tunteisiin. (H12.)

5.6.3 Parantava tieto

Tieto, ymmärtäminen ja oikea ajattelu nähtiin paranemisessa tärkeinä. Toisinaan pelkän tiedostamisen ajateltiin riittävän parantumiseen, mutta useimmiten tiedon parantavuus yhdistettiin irtipäästämiseen tai energettisten tukosten aukeamiseen. Tiedon ja viisauden ajateltiin olevan kaikkien saavutettavissa: ”Meissä kaikissa on se tieto ja se viisaus --- Regressio-ohjauksessa ohjaajan tehtävänä on laittaa asiakas siihen tilanteeseen, että hän näkee.” (H11.)

Ajateltiin, että kun ihminen sai selville perimmäisen syyn sairastumiseensa tai ongelmaansa, hänellä oli mahdollisuus käsitellä sitä ja päästää siitä irti eli parantua. Menneiden elämien regressioterapiassa asiakas meni itse katsomaan alkusyytä ongelmaansa parantajan ohjaamana, selvänäkijän vastaanotolla taas selvänäkijä näki sairauden syyn asiakkaan puolesta.

paraneminen on sitä, että puretaan se sairauden informaatio eli saadaan sieltä se syy, et se löydetään. Ja se tässä hoitotyössä musta on kaikista jännintä (naurua). Että mä rakastan sitä haastetta, että mä löytäisin aina sen pohjimmaisen syyn, mikä siellä on. (H7.)

Tieto, ymmärtäminen ja oivaltaminen yhdistyivät paranemiseen monilla eri tavoilla. Ihminen saattoi hoidon seurauksena oivaltaa toistavansa menneen elämän haitallista käyttäytymistä ja muuttaa toimintatapaansa. Useat haastatellut painottivat tietyn objektiivisuuden, ”lintuperspektiivin” hyödyllisyyttä. Kun ihminen tarkasteli toimintaansa ulkoa päin, pystyi hän oivaltamaan uusia asioita ja muuttamaan ajatteluaan myönteiseen suuntaan. Hän ehkä ymmärsi, että kaikki kielteiset asiat ovat tapahtuneet vain, jotta hän itse kehittyisi ja kasvaisi ihmisenä. Omat oivallukset saattoivat muuttaa jotain ihmisen tavassa suhtautua asioihin ja hänen tapaansa toimia konkreettisesti arjessa ja ihmissuhteissa.

5.6.4 Anteeksianto ja irtipäästäminen

Anteeksianto ja irtipäästäminen nähtiin oleellisina parantumisprosessissa. Menneiden elämien parantamisessa painottuivatkin ihmissuhteet. Menneissä elämissä kohdatut ihmiset olivat usein läsnä nykyisessäkin elämässä. Ihmisen tuli pyytää sekä antaa anteeksi itselleen ja muille hahmoille menneiden elämien tarinassa. Markku oli pyytänyt anteeksi ihmisiltä, jotka olivat olleet hänen orjiaan menneessä elämässä. Karitan vastaanotolle saapui kerran kuolemansairas ihminen, joka Karitan mukaan oli ollut yksi hänen kiduttajistaan Natsi-Saksassa, kun Karita oli vangittu juutalaisten auttamisesta:

No mähän kysyin sitten toltta mun oppaalta, että miks toi ihminen tuli mulle. Että enhän mä pysty auttaa sitä. Sehän on niin sairas. Niin mulle sanottiin, että siksi se tuli, että sä antaisit anteeksi.

K: Onnistuiko?

V: Onnistui. --- (H7.)

Anteeksiantamisen seurauksena ihmisen ajateltiin vapautuvan menneestä asiasta, niin ettei se enää häirinnyt, ja hän pystyi jatkamaan elämäänsä puhtain mielin. Negatiivinen energia purkautui ja ihminen sen myötä muuttui itse energisemmäksi ja onnellisemmaksi.

K: Sä puhuit anteeksiannosta. Mikä sen merkitys on?

V: Joo varsinkin näissä menneen elämän hoidoissa, niin siinä mun mielestä on tosi tärkeä antaa anteeksi sekä itselle että niille henkilöille siinä tarinassa. --- Siinä ei tarvitse sovittaa mitään, siis ei tätä kauheeta sovitusraamaa, että pitää kärsiä samalla mitalla vaan armahtaminen. Pelkkä armo, se riittää. Se meissä on, armahtamisen oikeus, siinä hengessä, hengen tilassa. Ei ego armahda kyllä mitään (naurua), mutta se tosi minä tai se sisin, niin se on se, mikä mun mielestä on se, joka voi antaa anteeksi ihan sydämestä. (H8.)

Helin mukaan pohjimmiltaan ihmisellä ei ollut mitään anteeksiannettavaa, koska kaikki asiat olivat tapahtuneet tarkoituksellisesti sen takia, että ihminen kasvaisi ja oppisi:

Ja regressiohoito ihan väistämättä tekee ihmiselle sen, että ei oikeestaan loppujen lopuks oo mitään anteeksi annettavaa, kun ymmärtää sen, että nää asiat on tapahtunut sen takia, että minä kasvaisin ja oppisin. Varsinkin sitten tällaista, missä päästään katsomaan vaikka sielunsuunnitelmaa niin nähdään, että nää kaikki asiat on tapahtunu ihan tarkoituksellisesti. Et vaikka ne on ollut kipeitä asioita, niin näillä on kaikella ollu mulle merkitys. Ja ne ihmiset ketkä on mua satuttanut ja loukannut, niin heillä on ollut se tehtävä, jotta minä kasvaisin ja oppisin. (H11.)

Kun ihminen oli antanut anteeksi, pystyi hän paremmin päästämään irti menneistä asioista, kielteisistä tunteista ja ajatuksista. Menneistä elämistä piti irrottautua, eikä jäädä elämään niissä. Kun ihminen oivalsi ongelmiansa syyn, saattoi hän päästää siitä irti, vapautua ja kulkea eteenpäin elämässään.

5.6.5 Henkinen transformaatio

Wouter Hanegraaff kirjoittaa, että uushenkisyydessä parantumisen ajatellaan liittyvän suoraan henkiseen kehittymiseen kohti sisäistä harmoniaa tai valaistumista (Hanegraaff 2007, 34). Uskonnollinen pelastuminen saa hänen mukaansa uushenkisyydessä henkilökohtaisen kasvun muodon: terapia ja uskonnollinen pelastuminen ovat sulautuneet laajemmin kuin muissa traditioissa (Hanegraaff 1996, 46). Gordon Melton näkee henkilökohtaisen transformaatio-

kokemuksen etsinnän uushenkisyyden keskeisimpänä piirteenä (Melton 1990, xiii). Stuart Rosekin mainitsee transformaation olevan uushenkisyyden avainprosessi (Rose 2005, 138). Transformaatio tulee Meltonin mukaan usein parantamisen muodossa: mielen, ruumiin, ihmissuhteiden ja henkisten traumojen parantumisena (Melton 1990, xviii). Paul Heelasin mielestä itsen vapauttaminen egon otteesta on uushenkisessä transformaatiossa keskeisintä (Heelas 2001, 362).

Aineistossanikin parantuminen yhdistettiin henkiseen kehittymiseen ja vaiheeseen, jota kutsuttiin valaistumiseksi tai heräämiseksi. Valaistuminen oli tavallaan lopullinen parantuminen. Joillakin osallistujilla oli kokemuksia tästä, toiset taas näkivät valaistumisen hyvin harvinaisena ja vaikeana saavuttaa. Iiris kuvasi valaistunutta pyhimysmäisenä Äiti Teresa -hahmona. Menneiden elämien puhdistamisen ja parantamisen ajateltiin edesauttavan tätä jälleensyntymien kiertokulun päättymistä: ”Joo kyllä ne (hoidot) auttaa just sillä tavalla, että ne puhdistaa sitä vanhaa kamaa mikä meillä on, roinaa mitä meissä on poijes. Niin päästään sitten irrottautuu täältä nopeemmin.” (H7.)

Ihmisen henkiseen kehittyneisyyteen liitettiin avarakatseisuus, rakkaudellisuus ja hyväksyntä. Kehittyneisyys ei merkinnyt fyysisten sairauksien puutetta, vaan fyysisiä sairauksia saatettiin käyttää välineenä edistämään henkistä kasvua. Markku kertoi kokemuksistaan vanhana sieluna:

Että tavallaan mä oon tämän koulun maapallolla käynyt (naurua). Että sitten on siirretty seuraavaan paikkaan. Kyllä mulla näitä maanpäällisiä inkarnaatioita on tosi paljon. Kun mä en sitä melanoomaa pelänny, niin todettiin, että mä oon vanha sielu. Mä ymmärrän ja hyväksyn sen, että ihmisillä on erilaisia asioita. (H3.)

Kanerva kuvasi omaa ykseyteen heräämistään näin:

Se että tulee kokemustasolliseksi se, että minä en ole mieleni, enkä minä ole kehoni. Eli se ei enää ole teoriaa vaan se tulee kokemustasolla. Hyvin selkeesti näkee et ohjelmat kulkee ympärillä, ohjelmat, jotka eivät ole sinä. Se, mitä sinä olet, niin se on jotain aika upeeta. Mulle se on totta tällä hetkellä, että mä olen olemassaoloa. Sitä mä olen, koska mä olen tässä. Mä olen tietoisuutta. Sitä mä olen, koska muuten mä en tässä sun kanssa voisi tätä käydä. Mä olen tietoinen olento, ja sit mä olen autuas olento. Eli se mun luonnollinen olotila on oikeesti autuuden olotila. --- Eli tää on se, mitä mä oon kokenut kokemustasolla puoltoista vuotta sitten ja se oli kyl aika ihmeellistä, koska se on jatkunut. Se on semmonen peruuttamaton tila. Mutta kasvu jatkuu. (H4.)

Maarit koki valaistumistermin itselleen vieraana ja painotti nyt-hetken merkitystä menneisyyden tai tulevaisuuden sijaan:

Mä jossain vaiheessa mietin, et mikä se valaistuminen oikeesti on. Ja sit kun mä tajusin sen, että se on vain valinta hengen tai egon välillä, et jos mä valitsen hengen, niin silloinhan mä olen se, kuka olen todellisuudessa. --- Niin se oli mun mielestä niin ihana se että Helen Schucmanille

annettiin se käärö ja sanottiin, että sä voit katsoo vasemmalle ja kattoo menneisyyttä tai kääntää sen oikealle auki ja kattoo tulevaisuutta. Ja hän vaan katto siihen ja sano, et tää riittää hänelle. Silloin mä tiesin, että tää oli se oma kokemus, mikä mullakin oli ollut. Mä en ollut kuullut tota tarinaa ennen. Kun mä olin lukenut sen, niin mä ajattelin, että toinen jolla on samanlainen kokemus, niin se riittää mulle. Et ei siitä menneisyydestä ja tulevaisuudesta oo mitään hyötyä. Mä olin tehny tarpeeks jo menneisyyteni kanssa töitä, et mä olin saanu ne poistettua, mutta ei mun tarvinnut tietää tulevaisuudesta mitään. (H8.)

Lopullinen valaistuminen tarkoitti yhteyttä korkeampaan voimaan. Aineistossa toistui kuvaus ihmisen matkasta Jumalan luo. Tätä lopullista yhteyttä kutsuttiin paratiisiksi, kodiksi, valon lähteeksi ja ykseydeksi. Niin kauan kuin ihminen ajatteli olevansa erossa tästä lähteestä, koki hän itsensä puolinaiseksi.

Uushenkisyyteen on liittynyt toive myös koko ihmiskunnan, yhteiskunnan ja kulttuurin transformaatiosta (Melton 1990, xiii). Aineistossa menneiden elämien puhdistaminen ja parantaminen yhdistyivät globaaliin muutokseen: uuden paremman ajan saapumiseen. Uuden ajan lähenemisen uskottiin vaikuttavan myös siihen, että ihmisten oli yhä helpompaa parantaa menneisyyden traumojaan ja puhdistaa karmaa:

Niin puhutaan että tää aikakausi tää niin sanottu Vesimiehen aika, joka nyt vuosituhannen vaiheesta lähtee, elikä tää ihmiskunnan henkistymisen kausi. Että nyt olis ihmiskunnalle annettu tavallista enemmän mahdollisuuksia purkaa vanhaa karmaa ja sitä kautta vapautuu ja pääsee henkisesti eteenpäin, mutta en tiedä. (H10.)

Ihmisen henkilökohtaisen parantumisen ja henkisen kehittymisen ajateltiin edesauttavan uuden aikakauden saapumista. Ihmisen henkistä heräämistä tai valaistumista ja uuden aikakauden saapumista ei nähty tutkimuksessa vaihtoehtoina, vaan samanaikaisina. Johanna kuvaili tulevaa ykseyden aikakautta:

Ensimmäistä kertaa me eletään ykseydessä niin, että meillä on fyysinen keho. Sitä ei oo aikaisemmin tapahtunut ja se on vaativampaa kuin jos me oltais pelkkänä energiana lilluttain näin. Et sä oisit vaikka pinkki ja mä oisin vihree ja ”moi”, kommunikoitas telepaattisesti. Se, että tehdään asiat kehon kautta ja eletään ykseydessä kehon kautta on jotakin uutta. Sitä me ollaan täällä saattamassa loppuun. (H12.)

5.7 Menneiden elämien parantamiskäytännöt

Courtney Benderin tutkimuksessa ihmiset etsivät menneitä elämiään useilla eri tavoilla: he kävivät regressioterapiassa, näkivät välähdyksiä edellisistä elämistään energiahoidoissa tai kokivat menneisyyksiä erilaisten tuntemusten ja déjà vu -kokemusten kautta (Bender 2007, 604-605). Pauliina Mikkonen havaitsi uushenkisten suomalaisten selvittävän menneitä elämiään hypnoosin,

mielikuvatyoškentelyn, selvänäkijän ja astrologian avulla (Mikkonen 1998, 59). Tässä tutkimuksessa menneiden elämien kokemuksia tuli esiin eri hoitojen yhteydessä, oman intuition tai selvänäköisyyden ja unien avulla. Hoidoissa pyrittiin usein tietoisesti selvittämään menneiden elämien kokemuksia, mutta toisinaan muistot pulpahtivat esille ilman minkäänlaista pyrkimystä. Tutkimukseen osallistuneet asiakkaat olivat saaneet menneiden elämien kokemuksia menneiden elämien regressioterapiassa, enkelihoidossa, selvänäkijän luona, energiahoidossa, psykologisessa vyöhyketerapiassa, ohjatussa meditaatiossa, auratransformaatiossa ja rentoutusterapiassa.

Sared ja Barnes ovat kirjoittaneet erilaisista parantamistekniikoista. Tutkimissani menneiden elämien parantamiskäytännöissä usein käytetty tekniikka oli sairauden aiheuttajan poistaminen. Regressioterapiassa pyrittiin poistamaan sairauden aiheuttajaksi ajateltu kielteinen informaatio, kokemus tai tunne. Lisäksi hyödynnettiin kognitiivista uudistumista: asiakasta autettiin näkemään ja konstruoimaan kärsimyksensä uudessa valossa. (Sared & Barnes 2007, 199-201.)

Mikkosen mukaan menneisiin elämiin haluttiin syventyä, jotta nykyhetkeen saataisiin selkeyttä ja ratkaisuja. Eri menetelmien avulla pyrittiin selvittämään elämäntehtävää, toimimista ongelmallisissa tilanteissa ja ihmissuhteissa sekä pääsemään irti kielteisistä tunnetiloista. (Mikkonen 1998, 60-61.) Nämä syyt näkyivät vahvasti myös omassa tutkimuksessani: Hoitoon hakeutumisen syytä olivat kielteiset tunteet ja pelot, ihmissuhdeongelmat, tyytymättömyys elämään, fyysiset vaivat ja sairaudet sekä kiinnostus menneitä elämiä kohtaan ja henkisyteen liittyvät kysymykset.

5.7.1 Parantaja, asiakas ja muut toimijat

Sared ja Barnes ovat tutkineet parantajan rooliin liittyvää valtaa parantamisrituaaleissa. Suurinta valtaa käyttivät parantajat, joiden toiminnan ajateltiin parantavan potilaan, eikä parantumista olisi tapahtunut ilman parantajaa. Parantajan ja potilaan välillä oli hierarkkinen suhde. Parantajan status tehtiin näkyväksi diplomeilla, erikoiskielellä ja arvomerkeillä. Esimerkkinä tästä Sared ja Barnes näkivät tyypillisen länsimaisen lääkärin. Keskitason valtaa käyttävät parantajat olivat henkilöitä esim. reikiparantajia, joilla oli erityistaitoja kutsua henkisiä voimia potilaan puolesta. Matalan tason vallankäyttöä oli parantamistoiminnassa, jossa parantaja ohjasi potilasta käyttämään omaa parantumisvoimaansa, jolloin parantajasta tuli potilaan kumppani, kärsimyksen todistaja ja tukija. Oma ryhmänsä oli itsehoitorituaalit, joissa parantajaa ei ollut lainkaan mukana. Näissä parantamistapahtumissa kuitenkin usein ajateltiin olevan mukana jumalallisia tai pyhiä voimia, jotka toimivat parantajina. (Sared & Barnes 2007, 202-204.)

Tässä tutkimuksessa parantajan rooliin liittyvä valta ilmeni keskitasoisena tai matalana. Haastatteluissa tuli usein esiin asiakkaan vastuu omasta elämästään ja paranemisestaan, ja parantajat yleensä pyrkivät lisäämään asiakkaan autonomiaa. Parantajan rooli menneiden elämien parantamiskäytännöissä oli johdattaa asiakas näkemään menneitä elämiä tai nähdä niitä asiakkaan puolesta. Selvänäkijän vastaanotolla parantajan valta oli selkeästi suurempaa kuin regressioterapiassa, jossa parantaja auttoi asiakasta näkemään menneet elämänsä itse. Jokaisessa ihmisessä ajateltiin olevan paranemiseen riittävä tieto ja viisaus. Parantajan ajateltiin toimivan ohjaajana ja avustajana paranemisprosessissa. Johanna kuvasi parantajan roolia näin:

Sitten minä olen se tyhjyys elikkä autan sillä omalla tyhjyydelläni toista pääsemään kontaktiin sen omaan tyhjyyteensä. --- Et siinä on yks tyhjä canvas siinä vieressä, jonka energia auttaa pääsemään siihen omaan sisäiseen tyhjyyteen, joka on just se mun moniulotteinen läsnäolon paikka, missä on kaikki vastaukset ja kaikki tieto. Mut sitten aina ihmisellä on itsellä käsissä se, kuinka paljon se ottaa sitä vastuuta. Kuinka paljon se halua. Tässä tavallaan tarvii aina edetä niinku ihminen itse valitsee sen etenemisen tasonkin totta kai. (H12.)

Lähestymistapa parantamisessa oli usein asiakaslähtöinen:

K: miten menneet elämät liittyy sun hoitotyöhön?

V: Mulle henkilökohtaisesti se riippuu siitä, minkä takia ihminen tulee mun hoitoon, et mikä hänen intressi on.

K: Joo...

V: Et mä en lähde tarjoamaan mitään, että tehdään näin ja näin, vaan sen mukaan aina lähden liikkeelle, mikä on hänen tarpeensa. (H8.)

Parantajat käyttivät asiakkaista useimmiten sanaa ihminen. Potilassanaa ei käytetty. Maarit koki asiakkaat ystävinään. Asiakkaat taas käyttivät parantajista useimmiten nimitystä terapeutti. Heli ja Johanna kritisoivat terapia- tai hoitokäsitteitä. He halusivat käyttää tekemästään hoidosta termiä regressio-ohjaus:

Koska mun mielestä lähtökohtaisesti regressio on regressio-ohjausta ja sä puhut hoidosta. Niin mä en käytä hoitosanaa sen takia, että jos asiakas tulee mun luokse sillä ajatuksella, että mä hoidan hänet kuntoon, niin mä tiedän jo, että mä en oo oikee ihminen sitä tekemään, koska mä en hoida ketään. (H11.)

Mä kutsun niit ohjauksiksi. Terapia tarkoittaa sitä, että on jotain vikaa siinä hoidettavassa, jota korjataan. Siksi mä käytän enemmän sanaa ohjaus tai hoito, koska ne tarkoittaa sitä, ettei kenessäkään oo mitään vikaa. (H12.)

Johanna kuvasi kokemustaan parantajana:

Että se työ, mitä mä teen on todellakin harvinaista ja uniikkia, että mä pääsen näkemään ihmisten sieluun. Nähdä se oikeesti, mitä ne on sisältä. Mulle se oli arkee, niin mä en vaan tajunnut, et oikeesti eihän ihmiset nää tällasta monta asiakasta päivässä. Mitä mä siitä voin vetää summa summarum, on se, että me ollaan hämmästyttävän samanlaisia. Meillä on

kaikilla hyvin samankaltaiset ne asiat, mitä me käsitellään ja just nää illuusiot, et mä oon yksin ja mä on hirveen erilainen kuin muut ja muut on niin taitavampia. Nää on uskomattomia illuusiokuplia, mihin ihmiset uskoo. Me ollaan niin samankaltaisia. Kaikista löytyy häpeää. Kaikista löytyy syyllisyyttä. Kaikista löytyy mitättömyyttä, itsensä aliarvioimista. Nää vaan löytyy tiedätsä näin. (H12.)

Menneiden elämien parantamiskäytäntöihin ja toimintaan parantajana liittyi eettisiä sääntöjä ja käsityksiä. Vaitiolo velvollisuus mainittiin. Toiset selvänäkijät kertoivat, ettei ihmisten menneitä elämiä saanut katsoa ilman lupaa. Haastatteluissa painottui käsitys, että menneiden elämien regressioterapia ei sopinut kaikille. Usein hoidon kriteereinä mainittiin täysi-ikäisyys, hyvä mielenterveys ja oikea motiivi. Osa parantajista kieltäytyi tekemästä menneiden elämien terapiaa pelkästään asiakkaan uteliaisuuden vuoksi, vaan asiakkaalla tuli olla jokin oikea ongelma, johon hän etsi ratkaisua. Parantajat pyrkivät kunnioittamaan asiakkaan omaa uskomusmaailmaa:

Mut en mä myöskään kerro kaikille. Se mitä mä oon kertonu sulle nyt, niin mähän säikäyttäisin puolet ihmisistä tosta ovelta, jos mä kertoisin ne heille. Vaan mä lähden heidän näkökulmastaan. --- Mutta mä oon hyvin sensitiivinen sen kanssa, koska mä en halua mennä toisten uskomusjärjestelmiä tallomaan. Mä oon hyvin varovainen, mutta pyrin avaamaan laajempaa ikkunaa. (H4.)

Parantajan ja asiakkaan lisäksi hoitotilanteessa ajateltiin olevan läsnä näkymättömiä auttajia kuten enkeleitä ja henkioppaita. Kaikissa haastatteluissa tämä ei kuitenkaan tullut esiin. Enkeleiden ja henkioppaiden rooli näkyi myös MacPhersonin tutkimuksessa: niitä kutsuttiin auttamaan parantamistyössä. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että ihminen sai yhteyden omaan henkioppaaseensa. (MacPherson 2008, 108, 110.) Heli ja Säde kertoivat suhtautumisestaan enkeleihin ja henkioppaisiin:

Henkioppaat ja enkelit aina tuppautuu tonne paikalle, haluttiinpa me tai ei, kun regressio-ohjaus tapahtuu. Tiedustelen asiakkaalta, että mikä on suhde heihin. Mä en tuo niitä mukaan siihen, jos asiakas ei niitä erikseen halua, koska se vähän vie fokusta siitä. (H11.)

Et sitä mä en ollu ennen oikeen ajatellu ja must tuntu ensin kummalliselta, että Kanervakin saatto sanoa, että tässä oli nyt tämmöset ja tämmöset enkelit ja muuta. Niin se oli mulle vähän hämää että mitähän tosta ajattelis (naurua). Mutta mä uskon ilman muuta, että on olemas näkymätön maailma täs koko ajan. (H10.)

5.7.2 Diagnosointi

Diagnoosilla tarkoitetaan oireiden perusteella tehtyä päätelmää sairauden aiheuttajasta. Sairaus pitää identifioida ja kategorisoida, jotta tiedettäisiin, miten lähestyä sitä terapeutisesti (McGuire 1988, 34). Tuli esiin, samoin kun McGuiren tutkimuksessa, että vaihtoehtohoidoissa käytettiin

lääkärien tekemiä diagnooseja, mutta niitä ei välttämättä hyväksytty ongelman perimmäisiksi syiksi (McGuire 1988, 109, 146). Perimmäisten syiden selvittämiseen oli erilaisia tapoja intuitiosta ja selvänäkemisestä auran kartoitukseen.

Ongelmien, jotka toistuivat jatkuvasti elämässä, joita tavanomainen hoito ei parantanut, ajateltiin toisinaan liittyvän menneisiin elämiin. Menneiden elämien mielikuvamatka regressioterapiassa oli hoidon lisäksi ongelman diagnosointia, jossa ongelman alkusyyyn uskottiin löytyvän menneestä elämästä. Parantaja saattoi suorittaa diagnosointia selvänäkökykynsä avulla näkemällä asiakkaan menneitä elämiä tai häiriöitä ihmisen energeettisessä kehossa eli aurassa. Kuten McGuiren tutkimuksessa, sairauden ajateltiin näkyvän ensin ihmisen aurassa: auran koosta, väristä tai kirkkaudesta voitiin tehdä johtopäätöksiä ihmisen terveydentilasta (McGuire 1988, 146-147). Ihminen saattoi löytää ongelman syyn itsekin tutkiskelemalla ajatteluaan ja kuuntelemalla intuitiotaan.

5.7.3 Menneiden elämien regressioterapia

Regressioterapianimitystä käytettiin erilaisista menetelmistä, joissa tarkoituksena oli saavuttaa parantavaa tietoa ihmisen menneisyydestä, joko lapsuudesta tai menneistä elämistä. Kaikki parantajat, jotka käyttivät tässä kuvattua menetelmää, eivät käyttäneet regressioterapianimikettä. Käsittelen tässä luvussa sellaisia parantamismenetelmiä, joissa parantaja johdatti asiakkaan menneen elämän mielikuvamatkalle tai tietoon menneistä elämistä. Wouter Hanegraaff vertasi regressioterapiaa perinteisimpiin verbaalisiin terapioihin. Hän näki regressioterapian eroavan näistä siten, ettei regressioterapiassa turvauduttu vain verbaaliseen tulkintaan, vaan terapia sisälsi suoran kokemuksen ulottuvuuden. (Hanegraaff 1996, 273.)

Oleellista regressioterapiassa oli se, että asiakas itse näki tai kohtasi oletetun menneen elämänsä. Yleisimmin tämä tapahtui tietyn kaavan mukaan, mutta ei aina, ja jokainen parantaja sovelsi saavuttamaansa tietoa ja eri menetelmiä yksilöllisesti hoidoissa. Menneiden elämien regressioterapiaa tehtiin yksilöterapian lisäksi ryhmissä. Verrattuna hoitomuotoihin, jotka perustuivat parantajan omaan selvänäköisyyteen, menneiden elämien regressioterapiassa korostui asiakkaan rooli ja oma vastuu. Sitä, että asiakas itse näki ja koki menneen elämänsä pidettiin tärkeänä:

Mulla on oma tapa tehdä menneiden elämien kanssa työtä. Mä oon selvänäköinen, mä nään niitä asioita, mutta se oli mun mielestä tärkeempää se, että voin antaa asiakkaan nähdä itse, koska se on silloin todellisempaa ja tavallaan se kokemus on syvällisempi, kun asiakas kokee sen itse. --- Et tavallaan se, mikä mun näkökulma regressio-ohjaajana on se, että mä haluan, että asiakas itse kokee, koska meissä kaikissa on se tieto ja se viisaus. Niin aina kun joku toinen tulkitsee, selvänäkijänä mä tulkitsen toisen menneitä elämiä, se on ihan erilainen asia, kun sä näät ne itse. Aina kun selvänäkijä avaa suunsa, tietää, että se on väritynyttä. Regressio-ohjaajat on erilaisia siinä mielessä, että mä nään saman kuin asiakas. Regressio-ohjauksessa ohjaajan tehtävänä on laittaa asiakas siihen tilanteeseen, että hän näkee. (H11.)

Yksi hoito kesti tunnista neljään tuntiin ja siihen yhdistettiin usein eri hoitomenetelmiä. Hoitoa pidettiin pidemmän parantumisprosessin käynnistäjänä. Ihmisen parantuminen ja menneiden elämien puhdistuminen nähtiin prosessina, joka vaati aikaa ja ehkä useampia hoitokertoja ja asioiden työstämistä myös hoidon jälkeen:

Monesti se voi olla pitempikin prosessi, et yks elämä tulee yhdellä kertaa. --- näin minä luulen tai uskon, että se ihminen ei olis valmis ottaa sitä tietoa vastaan, ennen kun se on käyny nämä sinttikalat, että se pääsee ahveniin. --- Sieltä avautuu, ei välttämättä juuri siinä tilanteessa vaan kun hän rupee miettii niitä. Löytää niitä punaisia lankoja sieltä, joita voi tutkia laajemmin. Tai mieli alkaa tai ihmisen keho ja vanhat muistot alkaa palautumaan sitten. --- se panee eri volyymille sen ihmisen ja se aukaisee paljo enemmän eri ovia sen jälkeen, jos se on toiminu hyvin. (H2.)

5.7.3.1 Alku

Parantaja saattoi valmistautua hoitoon puhdistamalla hoitotilan energeettisesti tai rukoilemalla. Asiakkaan saavuttua parantajan ja asiakkaan välillä oli usein alkukeskustelu, jossa kartoitettiin tulosy ja toivomukset hoidon suhteen. Haastattelun tarkoituksena oli informaation välittämisen lisäksi luottamuksen rakentaminen, jotta asiakas pystyisi rentoutumaan hoidossa. Hänelle kerrottiin hoidon eri vaiheista ja siitä, miten eri tilanteissa voi toimia. Parantajilla oli erilaisia kriteerejä, millaisessa tilanteessa regressioterapia oli tarpeen ja millaisille ihmisille se sopi. Useimmat haastatellut parantajat käyttivät hoitotyössään useita eri parantamistapoja. Toisinaan käytetyn hoitomuodon päätti asiakas, joskus taas parantaja.

5.7.3.2 Matka

Regressioterapian keskiössä oli mielikuvamatka, jossa asiakas rentoutuneessa tilassa teki matkan oletettuun menneisyyteensä. Asiakas tässä vaiheessa yleensä makasi hoitopöydällä tai sohvalla ja parantaja istui jossain hänen lähetyvillään ohjaten matkaa sanallisesti. Matkan tarkoituksena oli

löytää syy asiakkaan ongelmaan ja auttaa sen ratkaisemisessa. Regressioterapiassa oletettiin menneisyyden muistojen olevan tallentuneina tiedostamattomaan tai akaasiin arkistoihin. Alitajuisen mielen uskottiin ulottuvan myös aiempiin inkarnaatioihin. (Lightbourn 2006, 5, 8.) Tilaa, jossa asiakas oli matkan aikana, kutsuttiin visualisoinniksi, regressiotilaksi, mielikuva-matkaksi tai pelkästään matkaksi tai tripiksi. Tätä tilaa kuvattiin selkeäksi ja meditatiiviseksi tilaksi.¹⁹

Parantajan tehtävänä oli ohjata mielikuvamatkaa. Hän ohjasi sitä esittäen kysymyksiä ja kehotuksia. Matka alkoi usein rentoutuksella. Kanervan mukaan asiakkaan tuli siirtyä arkitietoisuudesta tilaan, jossa hän oli enemmän auki alitajuiselle. Parantaja saattoi käyttää erilaisia rentoutusmenetelmiä ja musiikkia. Kun asiakas oli rentoutuneessa tilassa, parantaja johdatti hänet jonkinlaisen siirtymän kautta menneeseen.²⁰ Parantaja saattoi pyytää asiakasta siirtymään ongelman alkusyyhyyn tai entisen elämän tiettyyn vaiheeseen kuten lapsuuteen tai kuolinhetkeen. Suosittuja siirtymiä olivat portaat, silta ja ovet:

Vähän riippuu siitä, että mihin me ollaan menossa. Elikkä mä oon tykänny siitä niitty ja siitä lähtee polku. Yleensä mä käytän sitä niittyä, koska se on hirvittävän kiva. Keväinen niitty on semmonen toiveikas ja sitten on se unohduksen virta, minkä yli menee silta ja sen kohdalla mä lähden laskemaan niin kuin varmaan muutkin tekee sen. Et lähtee syventämään sitä rentoutuksen tilaa. (H11.)

Aikasemmin mä käytin sitä porrasmenetelmää, et ensin rentoudutaan. Tehdään mielikuvissa se matka. Kaikkia aisteja käytetään. Tavallaan tunnetaan auringon lämpö ja tuulen tuiverrus ja kosketellaan. Kaikki aistit: maistetaan, haistetaan ja nähdään ja sitten mennään esimerkiksi johonkin rantaan ja yks kaks tulee portaat ja lähdetään nousemaan niitä portaita. Joskus tarvii 22 sanaa tai porrasta. Joskus tarvii kolme porrasta. (H2.)

Siellä sitten oli minusta erittäin tehokas tapa. Sitä mä sitten käytin, kun vedin ryhmiä, kun mulla oli se pieni yritys. Niin oli tää, kun mennään, laskeudutaan portaita alas, sumun läpi mennään ja avataan sitten iso ovi ja pitkä käytävä ja erilaisia ovia siinä. Siellä on aina joku elämä. (H1.)

Kun asiakas oli tehnyt oletetun siirtymän menneeseen, parantaja esitti hänelle kysymyksiä, joiden tarkoituksena oli selvittää, millaiseen inkarnaatioon asiakas on matkustanut ja lisätä siihen eläytymistä. Yleistä tässä vaiheessa oli pyytää asiakasta katsomaan omia jalkojaan ja kertomaan, millaiset kengät hänellä on. Menneeseen elämään eläytymisen intensiteetti vaihteli. Toiset

¹⁹ Visualisointi on erittäin paljon käytetty tekniikka uushenkisissä vaihtoehotohoidoissa (Rose 2005, 96-97; Utriainen 2014, 245; McGuire 1988, 222-225).

²⁰ Brian Weiss on kuvannut näitä menetelmiä esim. kirjassaan *Rakkaus on lopullinen vastaus. Kertomus sielunkumppaneiden uudelleenkohtaamisesta* (Weiss 2009, 101-102).

kokivat mielikuvamatkan elokuvan katseluna, toiset taas tunteiden tai tiedon kautta. Joskus mennyt elämä koettiin hyvin ruumiillisesti, jolloin asiakas saattoi kokea jopa kipua. Heli kertoi:

Jotkut on hyvin visuaalisia ja jotkut taas hyvin kinesteettisiä. Mulla oli asiakas tässä, joka haistoi tuoksumat. Hän hyvin voimakkaasti eli niiden tuoksumien kautta. Sitten on asiakkaita, jotka kokee hyvin fyysisesti esimerkiksi kipuina, jos on ollut sotatantoreilla, saanut osuman siellä, he kokee sen fyysisen kivun hyvin voimakkaasti. Ihmiset on hirveen erilaisia. (H11.)

Se, millaiseen elämään tai tilanteeseen asiakas regressioterapian mielikuvamatkalla matkusti, vaihteli. Hanegraaffin mukaan oli yleinen käsitys uushenkisyydessä, että tiedostamattomasta valittiin vain ne menneiden elämien muistot, jotka ovat hyödyllisiä juuri siinä elämäntilanteessa ja heijastivat senhetkisiä haasteita (Hanegraaff 1996, 269). Lightburn painotti, että oli yhdenmukaista, pitikö muistoja aitoina vai metaforina.²¹ Tärkeintä oli päästä terapian herättämien tunteiden kanssa kosketukseen. (Lightbourn 2006, 25.) Hoidon aikana asiakas usein kokikin voimakkaita tunteita ja fyysisiä tuntemuksia. Matkat sijoittuivat eri paikkoihin ja aikoihin: muinaisesta Egyptistä natsi-Saksaan. Yleisiä olivat kuvaukset sodista, vaikeista ihmissuhteista ja traumaattisista kuolinhetkistä. Meri kirjoitti havainnollisesti ensimmäisestä kokemuksestaan menneiden elämien regressioterapiassa:

Olin regressioterapeutin asiakkaana joskus 90-luvun loppupuolella tai 2000-luvun alussa. Halusin selvyyttä suhteeseeni sisareeni ja mieheeni, ongelmallisia suhteita molemmat. Hän kävi suoraan asiaan. Hän kehotti minua sulkemaan silmäni, rentoutumaan ja kuvittelemaan kauniin polun, joka johti vuoren rinteelle. Halusin todella vastauksia kysymyksiini ja olin otollinen johdateltava. Minulla ei ollut vaikeuksia kulkea polkua hänen johdattelemaan ja saapua vuoren rinteellä olevan oven eteen, aukaista se ja tulla pieneen vastaanottohuoneeseen. Huone oli täynnä kirjahyllyjä, joilla oli isoja arvokkaan näköisiä kirjoja. Hyllyt näyttivät jatkuvan loputtomiin. Soitin pöydällä olevaa kelloa kehotuksen mukaan ja isoäitini ilmestyi (hän oli edesmennyt). Isoäiti antoi minulle pyytämäni kirjan, jossa olivat edelliset elämäni. Iso kirja oli avoinna edessäni, mutta en pystynyt tajuamaan siitä mitään huolimatta terapeutin lukuisista kehotuksista.

Lopulta hän sanoi: "Katso kenkiäsi, mitä sinulla on jalassasi?" Yritin ja hetken kuluttua näin jalkani ja niissä olevat kengät. Kengät eivät muistuttaneet nykyajan kenkiä, ne olivat kuitenkin kuluneet ja tomuiset. Makasin puun alla, olin nukkunut paikassa yön. Olin juonut edellisenä päivänä ja olin mies. Edessäni oli tie, jonka molemmin puolin oli matalia taloja. Talot oli maalattu eri väreihin, tie oli paikka paikoin päällystetty nupulakivin. Tiesin, että asun kadun varrella alempana rinteessä. Kävelin kotiini. Se oli puoliksi maan alla. Siinä oli kapeat ikkunat kadulle. Huoneessa oli kaksi naista, jotka eivät tahtoneet minun tulevan sisälle, he ajoivat minut ulos. Olin ylittänyt jonkin rajan. Huoneessa oli myös pieni kaunis tyttö, jolla oli sisareni silmät. Olin tuossa elämässä ollut hevosten vetämien vaunujen tekijä. Ainakin humalaisen mielestä suorastaan loistava tekijä. Hän ei antanut jäädä tilanteeseen, vaan hän johdatti eteenpäin elämässä. Vietin loppuelämän juoden ja tanssien. Sellainen mielikuva jäi. Oliko se onnellista, en tiedä. Tässä elämässä minulla ei ole minkäänlaista kiinnostusta alkoholiin. Koen itseni joskus

²¹ Heli Sarre on kirjoittanut eri selitysmalleista, joilla menneiden elämien muistoja selitetään. Näitä ovat esim. symbolinen, mytologinen, sivupersoonana ja esoteerinen selitysmalli. (Sarre 1999, 173-181.)

oudoksi, kun en ymmärrä alkoholin ihanuutta. Sitten terapeutti johdatti kuoleman hetkeen. Kuolin maantielle. Kaikki oli jotenkin kevyttä ja helppoa. Kaksi enkeliä tuli hakemaan minut ja se oli jotenkin itsestään selvää ja helppoa. Juopot pääsevät taivaaseen kevyesti. Syy sisareni käyttöön selvisi. Olin hylännyt hänet ja pannut alkoholin hänen edelleen.

Suhde puolisoon seuraavaksi. Ensin menin väärään elämään, se ei koskenut yhteiselämääni mieheni kanssa. Siinä seisoin tundran tapaisella aavalla, lunta oli hieman maassa, näin poistuvan joukon horisontin reunassa. Yhteisöni oli hylännyt minut rangaistukseksi jostain mitä olin tehnyt tai jättänyt tekemättä. Pieni nuotio paloi jalkojeni juuressa, takanani oli jonkinlainen, yksinkertainen kota. Minulle ei ollut jätetty mitään aseita tai ruokailuvälineitä, ei ruokaa, ei mitään. Tiesin, että ilta ja pimeä tulisi pian ja silloin tulisivat sudet ja se olisi loppuni. Olin pienikokoinen nainen, jalassani oli nahasta tehdyt jalkineet, josta oli muukin vaatetus. Mutta väärä elämä, pois siitä pian.

Seuraavaksi muistan olevani noin 9-vuotias tyttö, jota oli tultu hakemaan. Vanhempani olivat molemmat kuolleet. Olimme olleet kaupunkilainen perhe, en muista oliko minulla sisaruksia, olin saanut kylliksi ruokaa ja minulla oli hyvät vaatteet. Hakija oli maalaimies, muistan mustan hatun ja työvaatteet. Matkasimme hevosen kärryillä. Perillä laskeuduin rattaista ja pysähdyin aivan hevosen viereen, haistoin hevosen ja valjaiden nahkanhajun niin elävästi kuin olisin seissyt todellisen hevosen vieressä. Nousin muutaman portaan ja astuin sisään tupaan, jossa oli kaksi naista pitkän pöydän ääressä. Toinen heistä sanoi: "Tuossako se nyt sitten on?" Hän ei pitänyt minusta tai siitä, että yleensä olin tullut taloon. Seuraava tapahtuma, johon regressioterapeutti johdatti (yleensä 10-20 vuotta eteenpäin) oli tapahtuma kesällä. Olin saarella, jossa pidettiin lehmiä laitumella. Talon isäntä oli raiskannut minua, olin synnyttänyt saarella olevassa ladossa pojan. Asia piti ehdottomasti salata kyläyhteisöltä. Isäntä otti lapsen minulta ja vei lapsen pois. En ole ollut sellaisessa tunnemyrskyssä koskaan, minkä lapsen pois ottaminen aiheutti. Ajattelin, että hän tappoi lapsen. Seuraava tapahtuma oli taas vuosien päästä. Siinä olin luultavasti noin 30-40-vuotias. Minulla oli mustat vaatteet, tiukka nuttura, olin kantanut suunnatonta vihaa ja kosta jatkuvasti. Olin lämmittänyt saunan ja huumannut isännän jollain. Oikeassa kädessä minulla oli joku naskalin tapainen, jolla löin yhä uudestaan huumattua isäntää. Kun olin varma, että hän oli menehtynyt, otin valmiiksi varaamani nyttin ja lähdin talosta. Seuraava tapahtuma oli kuolemani hetki. Makasin hienossa sängyssä, lakanat olivat hohtavan valkeaa pellavaa ja ympärilläni oli paljon nunnia mustissa kaavuissaan. Siinä oli myös pappi antamassa viimeistä voittoa, hän kysyi onko minulla mitään tunnustettavaa, johon vastasin, ettei ole mitään. Tämä ruumiista irtaantuminen ei ollut ollenkaan niin kevyt ja mukava kuin oli ollut alkoholistin kohdalla. Oikea käsi painoi paljon. (K5.)

Usein asiakas kohtasi regressiomatkalla vaikeita ja traagisia kohtaloita. Erityisesti se, että itse oli syyllistynyt johonkin pahaan tekoon koettiin vaikeana asiana. Parantajilla oli yleensä laaja työkalupakki tekniikoita eri tilanteisiin käsitellä menneiden elämien muistoja jo mielikuvamatkan aikana. Toisinaan hyödynnettiin erilaisia NLP-tekniikoita. Tarkoituksena oli ymmärtäminen, anteeksiantaminen ja irtipäästäminen. Toisinaan parantaja kehotti asiakasta muuttamaan kielteisen menneen muiston myönteiseksi.

Mä oon jatkuvasti tämmösellä kehityskannalla. Mä kehittelen koko ajan uusia menetelmiä, miten se saadaan sitten purettua niin, että se saadaan sit pois se tunne. Se on vasta tossa nähty. Mä oon käyttäny siihen niin monenlaisia juttuja, että joskus mä pyydän sitä ihmistä kuvitteleen sen elämän uusiks, niin että se menee hyvin ja siinä ei oo kenenkään kans riitoja, eikä tapahdu näitä juttuja, että sit se on ihan onnellinen elämä. (H7.)

Mielikuvamatkaan saattoi liittyä asiakkaan toivomuksesta enkeleiden, henkioppaiden tai jo kuolleiden läheisten tapaamisia. Menneen sijasta saatettiin matkata tulevaisuuteen. Matkaan saattoi kuulua oman sielunsuunnitelman katsominen. Asiakas saatettiin ohjata myös ns. voimavaraelämään:

Usein mä otan niissä ohjatuissa, mä otan jonkun haaste-elämän, et mikä on tämän elämän kannalta semmonen sun energioita ja etenemistä ja rakentavuutta tukkiva elämä, eli sellanen joka haittaa. Sit mä otan toisen, joka on voimavaraelämä. Eli pyydän, että ne ihmiset näkevät itsessään alueita, jotka on siellä, mutta jotka on olleet vähän piilossa, joita ei oo hyödynnetty. Se on tietysti kauheen riemullista, että: ”Hei, mä oon tehny tämmöstä”! (H4.)

5.7.3.3 Loppuvaihe

Kun tarvittava tieto ja kokemus menneestä oli saavutettu, parantaja johdatti asiakkaan takaisin tähän hetkeen. Siihenkin oli eri tapoja. Jos laskeutuminen menneeseen oli tapahtunut portaita alas laskeutumalla, niin luonnollisesti loppuvaiheessa terapeutti kehotti asiakasta nousemaan portaat takaisin ylös. Mielikuvamatkan jälkeen asiakkaan palaututtua normaaliin tietoisuudentilaan oli loppukeskustelun aika, tai parantaja saattoi tehdä hänelle vielä jonkin hoidon, jonka tarkoituksena oli tasapainottaa ihmisen mielentilaa ennen kun hän lähti pois.

Sit sen jälkeen, kun istunto ollaan suoritettu, niin mulle on hirveen tärkeä, että me tehdään se loppukeskustelu, että me keskustellaan, mitä mä näin ja mitä hän näki ja mikä mahtaa olla sen, mitä me just nähtiin ja koettiin merkitys. Että tavallaan mä valmennan siinä lopussa, et asiakas kun lähtee tästä, niin sillä on sellanen selkee käsitys, et mitä siinä tapahtu. Kun se on kuitenkin aika voimakas syvälinen kokemus, mikä yleensä on ollu siinä. (H11.)

Sofiolla oli tapana käydä regressioterapian jälkeen kuukauden kuluttua puhelinkeskustelu asiakkaan kanssa. Hän suositteli asiakkaille kokemusten kirjaamista pikaisesti ylös istunnon jälkeen. Jotkut parantajat äänittivät session kokonaisuudessa nauhalle, jolloin asiakas sai mukaansa tiedoston, jota pystyi kuuntelemaan vielä jälkepäin. Heli suositteli asiakkaille unipäiväkirjan pitämistä hoidon jälkeen. Regressioterapiaa pidettiin pidemmän paranemisprosessin käynnistäjänä tai vauhdittajana. Tärkeää oli itse istunnosta löydettyjen punaisten lankojen seuraaminen sekä erilaiset uudet oivallukset:

Mutta toisaalta mä oon myös sanonu asiakkaille sitä, että regressio-ohjaus, se mitä tapahtuu tossa pöydällä ja huoneessa, sehän on vaan jäävuoren huippu. Et se mikä tavallaan alkaa se prosessi siitä regressio-ohjauksesta, niin se on se tärkein. Elikkä vaikka asiakas kokisi, ettei mitään järjestyttävää tapahtuis, sehän on kuitenkin vaan se päänavaus. Sillä mä annan jokaiselle asiakkaalle sitten myöskin jatko-ohjeet siitä, et mitä tapahtuu seuraavien viikkojen aikana. Mitä kannattaa tehdä, et saa kaiken mahdollisen hyödyn irti tästä ohjauksesta. (H11.)

5.7.4 Selvänäköisyys ja muut menneiden elämien kokemukset

Menneistä elämistä hankittiin tietoa myös selvänäköijöiden vastaanotolla. Tämä erosi menneiden elämien regressioterapiasta siten, että selvänäköijä näki menneitä elämiä ja kertoi ne asiakkaalle. Parantajien vastauksissa selvänäköisyyden kyky oli yleinen. Parantaja saattoi hyödyntää selvänäköisyyttään hoitotyössä myös muilla tavoin esim. ihmisen energettisen tilan kartoittamisessa. Parantajat kokivat näkevänsä asiakkaiden menneitä elämiä myös eri hoitojen yhteydessä:

Mulla oli sit oma yrityskin ja siellä kävi ihmisiä hoidoissa, ni jossain vaiheessa, kun mä siirryin pääpuolelle käsittelyyn, niin mä rupesin näkemään. Mä en ensin ymmärtänyt, mitä se on, mut mä rupesin näkee näiden ihmisten elämiä. Kysyin haluatteko, et mä kerron, mitä siinä on, mitä mä näen. Et enhän mä voi tulkita sitä tietenkään. Sehän ei tule semmosena niin kuin elokuvana eteen, vaan se tulee jostain täältä sisältä se tieto. Hyvin paljon sitä tapahtui. (H1.)

Usein selvänäköijä kuului omaan ystäväpiiriin, eikä kohtaamista selvänäköijän kanssa hahmotettu välttämättä parantamistapahtumana vaan tavallisena kanssakäymisenä tuttavien kanssa tai sosiaalisessa mediassa:

Me tavataan, jutellaan muuta siinä samalla. Hän hyvin nopeesti pystyy ja Ulla on todella taitava silleen, et hän näkee sellaisii hyvin pieniä yksityiskohtia elämästä, mitä minä en pystyis palauttaa. Mikä oli mun lempiruoka jossain elämässä tai kaikkee tällasta pikku nipelitietoa---. Mä tiedän, että mä olin mies 1500-luvulla tai jotain. Mä näin, että mä olin siinä tilanteessa. Mutta en mä pysty tietää, että miten se elämä todella meni. Et se kertoo sit sillä tavalla. Et mä kuolin tai mitä tapahtui tiettyssä tilanteessa. (H13.)

Se oli varmaan jotain elokuuta. Mä olin perustanut tälle kirjalle oman Facebook-palstan. Siellä rupes ihmiset kirjoittaa, että ollaankohan me tuttuja jostain edellisestä elämästä. Yks naishenkilö rupes näkemään niitä asioita. Meitä on varmaan siinä 50 ihmistä, oma heimo siellä. --- Siinä meidän heimossa on paljon selvänäköijöitä ja muita. Mä rupesin yhdeltä ihmiseltä kysymään, niin hän rupes näkemään mun niitä entisiä elämiä, välähdyksiä niistä. Alkaen että me ollaan aikanaan jonnekin tonne Bengtskärin majakan tienoille viikinkeinä haaksirikkouduttu. (H3.)

Selvänäköisyyttä ei pidetty poikkeuksellisena kykynä, vaan sen uskottiin olevan jokaisen ihmisen saavutettavissa. Selvänäköisyyden avautumista pystyi edesauttamaan meditaation ja muiden harjoitusten avulla. Useimmat tutkimukseen osallistuneet kertoivat omista kokemuksistaan selvänäköisyyteen liittyen. Jokaisella ajateltiin olevan mahdollisuus tutkia oman menneisyytensä haasteita ja saada vihjeitä aiemmista inkarnaatioista meditaation, rentoutumisen ja unien kautta. Monilla haastatelluilla oli kokemus, että hän koki tuntevansa tietyn henkilön jo ensitapaamisella. Tämän ajateltiin johtuvan siitä, että henkilö oli tavattu jossain menneessä elämässä. Ihmiset saattoivat myös tunnistaa vieraita kaupunkeja lomamatkoillaan ja osata suunnistaa niissä ilman karttaa. Jos ihminen inhosi jotain tiettyä kieltä tai maata, ajateltiin, että hän oli ehkä kokenut siinä

maassa epämiellyttäviä asioita menneissä inkarnaatioissa. Tällaisia esimerkkejä oli aineistossa runsaasti. Oman intuition avulla tiedostetut menneet elämät avautuivat ihmisille usein vähitellen pala palalta:

Jotkut elämät aukeaa sillai kerroksittain vähitellen. Ja tää mun entinen elämä on yks elämä... Tai ehkä se on juuri edellinen elämä. Näin mä olen olettanut, juuri edellinen elämä Pietarissa, jossa mulla on useampiakin elämiä --- Ensin aukeni sellanen kuva: Mä kuolin siellä lapsi sylissä pommituksen aikana. Pitkään mä ajattelin ilman muuta, että kun mä kuolin lapsi sylissä, niin se oli mun oma lapsi ja että mä olin nainen ja näin. Sitten myöhemmässä vaiheessa se kuva selkeentyi sillä tavalla, että mä olinkin ortodoksipappi, mutta mulla oli silti oma lapsi sylissä. Se oli mun poika. Se on mun toinen poika nyt tässä elämässä. Se oli mun sylissä ja mä kuolin siellä miehitetyssä silloisessa... Olikse nyt Leningrad? Et mä synnyin varsin pian sitten uudestaan tähän elämään. Ei mulla oo muistossa mitään niitä, mistä myöhemmin on tietysti tarkkaan ottanu selvää niistä Leningradin kauhuista siellä. Niitä mulla ei oo muistoissa mitenkään. Sen mä muistan, kun se oli niinku suljettu alue, mistä ei päässy pois. (H6.)

Menneiden elämien kokemuksia tuli usein esille myös muissa vaihtoehtohoidoissa kuten auratransformaatioissa ja reiki-hoidoissa. Menneiden elämien muistoja saattoi tulla esiin myös hoidoissa, joissa tähän ei lainkaan pyritty, eikä edes uskottu. Meri kertoi kokemuksestaan psykologisessa vyöhyketerapiassa:

V: Se oli uus asia. Mä olin kuullu siit jotakin. Tää ihminen oli opiskelun loppuvaiheessa ja että hän anto niitä terapatunteja tosi edullisesti. Se oli mun mielestä kans vähä sellasta sallimuksen ohjausta, että mä tapasin hänet ja pääsin sinne. Ja ei ollut yhtään tarkoitus. Oli lähinnä mulla henkisen kehittymisen kannalta tai ongelmien ratkaisun kannalta mä menin sinne. En yhtään hakemaan entisiä elämiä. Ne tuli yllätyksenä. Ja nehän tuli yllätyksenä sille terapeutillekin, joka pelästy hirveesti ja veti mut äkkiä pois niistä.

K: Uskoko hän niihin tai mikä käsitys sulla on?

V: Mä en tiedä uskoko hän niihin. Mutta hänen koulutuksessaan ei oltu mainittu ollenkaan. Sitä ei olis pitäny hänen mielestään tapahtua. (H5.)

5.7.5 Preventio ja itsehoito

Terveyttä ylläpidettiin ja henkistä kehitystä edistettiin monin eri tavoin. Tutkimukseen osallistuneet käyttivät terveytensä hoitamiseen ja ylläpitoon myös länsimaista lääketiedettä ja erilaisia vaihtoehtohoitoja. Ajateltiin, että ihminen on itse vastuussa terveydestään ja elämästään. Myönteisen ajattelun tärkeyttä painotettiin. Oikea ravinto ja liikunta mainittiin terveyden ylläpidossa, mutta niitä pidettiin vähemmän tärkeinä kuin myönteistä ajattelua. Ajatuksilla ajateltiin olevan suora yhteys fyysiseen terveyteen:

Jos sulla on paljon negatiivisuutta, se varmasti näkyy sun chakroissa. Mä itsekin huomaan itsessäni hyvin nopeesti. Voi tulla mulle jotain ongelmia siis tällasta esimerkiks flunssan kaltaista tällasta kurkkukipuu, jos mä oon päästäny vähän negatiiviseks. Jos sä todellā oot sun

koko elämän sellasen pessimistisyyden vallassa koko ajan tai muun tällasen kaunan vallassa, niin kyllä se varmasti näkyy sun terveydessäs jotenkin jossain. (H13.)

Ihminen pystyi edistämään omaa henkistä kehittymistään eri tavoin. Hän saattoi meditoida ja tietoisesti pyrkiä harmonisempaan elämään ja sopusointuisiin ihmissuhteisiin. Tärkeitä olivat hyväksyminen, myötätunto ja anteeksianto. Ihminen saattoi yksinkin kohdata näitä oman elämänsä ongelmakohtia ja parantaa niitä:

K: Miten ne kohdataan? Mulla on nyt tällainen palanen, miten sit käytännössä sen teen?

V: Käytännössä ensin tuut tietoiseksi tavallaan, ensimmäisen vastuun otat siinä, et okei nyt tos on tommonen ikävä possu tommonen kohtaamaton asia. Nyt mä kyl katon sitä. Sitten voi puhella itsensä kanssa eli sä puhut sun hengelle ja korkeammalle minälle. Pidät sen keskusteluyhteyden auki. Se on aina sitä, et sä mielessä keskustelet. Sieltä tulee enemmänkin käsitteellisinä tuntemuksina, visioina se vastaus aina takaisin. Ilmoitat, että otat täyden vastuun siitä, mitä olet luonut ja olet tietoinen tästä ja tästä luomastasi asiasta. Se on se ensimmäinen ja sitten sä lähdet kohtaamaan sitä ja kohtaamistapoja on monia. Kohtaamisaika voi olla minuutista vaikka vuosiin. --- Sit sä kutsut läsnäolevaksi sun korkeimman minän ja sun sielun ja ilmoitat, että ne auttaa sua tässä kohtaamisessa. Sitten pudotat kaikki sun illuusiokuvitelmat. Ilmotat niille, et sä oot valmis luopumaan niistä ja katsomaan sitä asiaa ihan sellaisena kuin se on ilman mitään illuusiiorakenteita. Sit sä vaan oot siinä. Sulle lähtee tulemaan jotain visioita siinä. Tilanne aina lähtee liikkumaan siitä jollakin tavalla eteenpäin. Ja sit miten näitä kohdataan, niin se voi olla, et miten sä haluat ottaa vastuuta. Et jos sä päätät, et tän asian nyt mä katon sen läpi, lapioin sen pohjaan asti. Mä sen koko asian haluan tietää. Silloin sä kohtaat sitä, kuin sinnikäs sissi, niin kauan, kunnes sä koet, tunnet sen konkreettisesti, et nyt se on vapautunut. Siitä tulee semmonen olotila, mitä ei voi olla huomaamatta ja tiedostamatta. Muuttuu se perspektiivi tai joku tämmönen näin. Sä siitä sen tunnistat. (H12.)

Sielunsuunnitelman noudattamista omassa elämässä pidettiin tärkeänä. Oleellista oli, että ihminen kohtaisi elämässään rohkeasti erilaisia asioita ja kokemuksia:

Mut kyllä mä oon ainakin kokoajan yrittäny niinku sen, että kun on ollut vaikeita juttuja, niin että on ollut kuolemasta kysymys, niin silloin mä oon pyytänyt vaan sitä, että mun sielunsuunnitelma toteutuu. Et se on aina mulla se kaikista tärkein lippu, että (naurua) siitä mä pidän kiinni. Että tapahtus mulle sitten mitä hyvänsä, mut mä haluan, että mun sielunsuunnitelma toteutuu, etten mä oo tullu tänne turhaan. (H7.)

Vaikka omia menneitä elämiä tutkittiin, sen tarkoituksena oli vain vapautua menneisyyden taakoista, ei jäädä roikkumaan menneisiin elämiin. Nyt-hetkessä elämisen tärkeyttä painotettiin:

Mä uskon, että kaikki on nyt. Ei kannata miettiä eilistä eikä huomista. Elää tätä elämää. Mullekin tuli vaikka kuinka monta, että mun piti jättää ne entiset elämät syrjään ja keskittyä tähän hetkeen. (H3.)

5.8 Terapeuttinen menestys ja epäonnistuminen

Meredith McGuire on pohtinut vaihtoehtohoitojen toimivuutta. Hänen mukaansa vaihtoehtohoidot eivät ole erilaisia tekniikoita, joita voisi käyttää lääketieteen sijaan, vaan niihin liittyy oma uskomusjärjestelmänsä, ja ne toimivat usealla monimutkaisella tavalla. McGuiren tutkimuksessa vaihtoehtohoidot muokkasivat ja antoivat välineitä hallita sairauden kokemusta. Osallistuneet kertoivat uudistumisen, muutoksen, parantuneiden ihmissuhteiden ja oivallusten kokemuksista. Parantamisrituaalit vapauttivat opituista rajoitteista ja avasivat uusia mahdollisuuksia valinnalle ja muutokselle. (McGuire 1988, 6, 16, 183, 187, 240-243, 254.) MacPhersonin tutkimuksessa paranemiseen naisten yhteisöissä liittyi voimaantumisen omien kokemusten uudelleen arvioinnin ja uusien yhteyksien löytämisen kautta. Paranemiseen liittyi myös vapautumista sosiaalisista rajoituksista. (MacPherson 2008, 1, 221.)

Menneiden elämien regressioterapiaa tutkinut Lightbourn kirjoitti tämän hoitomuodon johtavan samankaltaisiin tuloksiin kuin muutkin psykoterapian muodot: oireiden lievittymiseen ja parempiin ihmissuhteisiin. Tavoitteena hänen mukaansa oli hyväksyä itsensä, mikä johti rauhan tunteeseen ja oman paikan löytämiseen maailmassa. Muutoksen mekanismi oli sama kuin psykoanalyysissä: tiedostamattoman tekeminen tiedostetuksi. (Lightbourn 2006, 25.) Tähän tutkimukseen osallistuneet kertoivat hyötyneensä menneiden elämien parantamiskäytännöistä eri tavoin: He kertoivat saaneensa apua fyysisiin sairauksiin, ihmissuhdeongelmiin sekä kielteisiin tunteisiin. Useille osallistujille tutustuminen omiin menneisiin elämiin hoitojen avulla oli ollut avartavaa ja tärkeää myös henkisyiden kannalta.

Kuten Courtney Benderin tutkimuksessa, tässäkin tutkimuksessa tuli ilmi, että ihmiset etsivät mystisiä historioitaan menneistä elämästä ja kokivat ne merkityksellisiksi useilla eri tavoilla. Bender havaitsi, ettei menneisyyksien etsiminen ollut todellisuuspakoa, vaan mystiset tarinat yhdistyivät luovasti ja aktiivisesti nykyiseen elämään. Benderin nimitys ”mystinen kosmopoliitti” kuvaa hyvin Karitan kokemusta menneiden elämien parissa: (Bender 2007, 591, 609; 2010, 152-156.)

K: Mitä se on antanu, että sä oot päässy käsiksi itse näihin menneisiin elämiin?

V: No on se tehny elämästä jännittävän ja hirveen mielenkiintoisen, koska sillonhan näkee aina sen jutun. Et se ei oo vaan se pieni asia, minkä näkee nyt tästä vain, mitä elämäs nyt tapahtuu, vaan se avaa sen koko jutun. Ja se on avannu mulle historiaa hirveesti, koska siellähän pääsee semmisiin asioihin käsiksi, mistä ei voi lukee. Mitkä on yksityiselle ihmisille tapahtunut, että kaikkia semmosia. Just tuolla Egyptin historiaa on tullut paljon, sieltä Meksikosta hirveesti kaikkia juttuja. Tosin nää on kaikki tämmösiä aika kauheita, mutta (naurua) kuitenkin. Sillai että niihin kulttuureihin ja niihin uskonnollisiin rituaaleihin, että

niitähän on paljon tietysti nähnyt nyt sitten. Ja toihan, mikä on ollu niin kauheen kova juttu, on toi Hitlerin aika. Että sehän on monille ihmisille niin hirvittävä juttu. Et niitä on syntyny aika paljon nyt uudestaan. Et niitä on käyny mulla paljon. Ja se on jännä, että mulla on ollu siellä. Mähän oon ollu myöskin siellä ja mä oon koko elämäni joutunu käymään sitä asiaa läpi. Se, se on ollu niin paha. (H7.)

5.8.1 Terapeuttinen epäonnistuminen

Toisinaan toivottua hoitotulosta ei saavutettu. Epäonnistumisia ja kritiikkiä menneiden elämien hoitoja kohtaan ilmeni tutkimuksessa huomattavasti parantumiskokemuksia vähemmän. Meri kertoi kokeneensa regressioterapiassa kohtaamansa tapahtumat järkyttävinä, mutta toipuneensa viikossa ystävien avulla. Joskus regressioterapia ei onnistunut, asiakas ei jostain syystä päässytkään menneisiin elämiin tai mielikuvamatka muuten epäonnistui. Asiakas saattoi kokea epäonnistumisena myös sen, että hän regressioterapiassa meni menneiden elämien sijasta lapsuuteen. Epäonnistumisen ajateltiin johtuvan asiakkaan omista peloista tai alitajuisesta vastustuksesta menneiden elämien tapahtumia kohtaan:

Mutta sit varmaan voi olla sekin, että joku ihminen ei oo vaan valmis siihen sisäisesti. Et sillan se tukkii sen tarkoituksella. Et ei oo tarkoitus vielä tulla esille ne asiat. Sen ei oo tarkoitus tietää. Sieltä ei tuu mitään, jos sen ei oo tarkoitus. Meidän yliminä blokkaa sen jutun sitten. On annettava sellasta tietoo, jota ihminen pystyy käsittelemään. Et niinku esimerkiks olen kuullu, että tällaset ihmiset, joilla ei oo mitään kokemusta entuudestaan, jotka on aika noviiseja tällaisissa asioissa, niille annetaan hyvin tavallisia elämiä ensimmäisiksi mielikuviksi, et ne kokee, et ne on ollu joku farmari jossain keskilännessä. Niille ei anneta mitään sellasta kovin traumaattista tai vaikeesekoista. (H13.)

V: Mun yks ystävätär, hän avaa ne silmät: en pysty menemään. Se on aino. Sitten kun mä sanon, et kuvittele voikukkaa. En voi kuvitella. Päivänkakkara: En voi (nauraa). Oo kuvittelematta sitten.

K: Vaatiikse sit jotain visualisointikyky?

V: No sen verran, että sä voit ajatella mielessäs voikukkaa. Ei se niin vaikeeta oo. Kaikki näkee voikukan, mutta hän ei voi. Hän haluaa olla silmät auki. Jotain se pelkää. Se ei uskalla pitää silmiä kiinni. Et tällasia. (H9.)

Haastatteluista ilmeni, ettei selvänäkijöiden kertomuksiin menneistä elämistä aina uskottu varauksetta. Toisia selvänäkijöitä pidettiin parempina ja luotettavampina:

Siellä on kaikennäköistä liikkeellä ja huomaa vaan, että en tiedä mistä ne tietonsa saa. Ehkä ne luulee tietävänsä asioita. Esimerkiks se henkilö, kenellä mä kävin regressiossa Helsingissä se kerto mulle menneitä elämiä ihan noin. Mut sillä hetkellä mä aattelin, että ei, ei noi pidä paikkaansa. Mä tiesin siinä vaiheessa jo niin paljon menneisyydestä. Että sen takia mä oon Ullaan pitäytynyt niin paljon, koska mä oon huomannut, et siihen voi luottaa. En mä todellakaan usko siihenkään, en ois uskonu noin vaan. Mutta mä oon huomannut, että se kyllä osuu oikeeseen. Että se on yks tapa, mutta tietysti sun pitää vaan löytää todella hyvä

henkilö, joka kertoo sulle. Eikä vaan kerro sulle, että sä oot ollu prinsessa Lähi-Idässä, kertoo vaan pehmosii sulle. (H13.)

5.8.2 Terapeuttinen onnistuminen

Parantajien mukaan asiakkaiden paraneminen vaihtoehtohoidoissa oli tavallista ja jopa arkista. Maaritin mielestä asenteen muutos sairautta kohtaan oli tärkeää. Oli helpottavaa, jos ihminen pystyi hyväksymään sairauden eikä enää samaistunut siihen, eikä antanut sen turhaan rajoittaa omaa elämäänsä. Tutkimukseen osallistuneet kertoivat erilaisista omakohtaisista paranemisistaan. Usein niihin liittyi voimaantumista ja transformaatiota eri tasoilla. Säde koki hoitojen vahvistaneen ammatillista itsetuntoa ja itseluottamusta. Heli kertoi saaneensa menneistä elämistä tietoa ja opetusta parantajana toimimiseen. Useat tutkimukseen osallistuneet kokivat menneiden elämien hoitojen lisänneen omaa ymmärrystä maailmasta ja itsestä sekä oman käyttäytymisen taustalla olevista asioista. Paula kertoi:

K: Mikä merkitys on sun elämälle et sä oot päässy käsiksi sun entisiin elämiin?

V: Siis todella suuri. Itsetuntemusta on todella tullut lisää. Mulla on aina ollut kauhee tarve tuntea itseäni ja oppia ymmärtämään itseäni paremmin ja kyl mun mielestä ja sit tietenkin kun mä oon niin pohjattoman utelias ihminen. Täytyy tietää kaikki aina, kaikki kaikesta. (naurua) Niin tietysti se on nyt tyydyttänyt uteliaisuudenhalua. Mut kyl mä aina haluan oppii lisää itsestäni ja muistakin ihmisistä. (H13.)

Menneiden elämien hoidoista etsittiin usein apua ihmissuhdeongelmiin. Kiinnostavana pidettiin sen selvittämistä, ketkä nykyisen elämän henkilöt olivat olleet mukana aiemmissakin elämässä. Hoidot olivat auttaneet antamaan anteeksi ja ymmärtämään vaikeitakin asioita kuten työpaikkakiusaamista. Karita kertoi saaneensa menneiden elämien näkökulman avulla surutyönsä loppuun. Useat osallistujat kertoivat hoitojen auttaneen ymmärtämään hankalaa suhdetta entiseen aviopuolisoon tai omiin vanhempiin. Sofia kertoi hoitojen auttaneen irtautumaan vaikeasta liitosta:

K: Millanen merkitys sillä on sulle, et sä oot saanu tietää sun aiemmista elämistä?

V: Joo, mulla on hyvin vaikea avioliitto ollut hyvin narsistisen miehen kanssa. Se opetti. Silloin oli hyvin tärkeä tietää irtipäästämisen suhteen näistä vanhoista jutuista. Mä kävin silloin kurkkimassa tuolla. (H2.)

Samantyyppistä voimaantumista tuli esiin myös Soinnun & Woodheadin tutkimuksessa (Sointu & Woodhead 2008, 260, 270).

Tutkimukseen osallistuneet ilmoittivat päässeensä menneiden elämien lähestymistavan avulla eroon erilaisista peloista. Helena kertoi kuolemanpelon häviämisestä:

Se mitä nää entiset elämät on myöskin aikaansaanu minussa on se, että kuolemanpelko on täysin häipynyt. Koska ei me kuolla. Mun mielestä me muututaan vaan toisenlaiseen olomuotoon ja sitten joskus palataan jos palataan. (H1.)

Säde kertoi koirapelkonsa lievittyneen menneiden elämien terapian avulla:

Mä pelkäsin aina ennen koiria siis sillä tavalla, että pienikin koira kun tuli mua kohti, mä jouduin semmosen hallitsemattoman paniikin valtaan. Se oli ihan kiusallista, kun ihmiset sano, et se on meidän kiltti hauva. Ne ei tiennyt mitä tuskia mä kärsin. (naurua) Puhumattakaan, jos joku iso susikoira juoksee kohti. Mä olin aivan semmosen hyytyneen pelon vallassa. Sit kerran tuli tämmönen inkarnaatio, se on kristittyjen vainojen ajalta Roomasta. Kun silloinhan oli tää huvitustapa, että ihmisiä heitettiin sinne areenalle petojen raadeltavaksi. Niin tuli tämmönen hyvinkin tarkka kuvaus, että mä olin lääkäri, jonka piti paikata ne eloonjääneet kristityt, jotta niitä voitiin sitten uudestaan kiduttaa. Siinä visiossa vielä näkyi, että sekä eläimet raateli niitä, että sotilaat oli määrätty niitä kiduttamaan. Musta oli kauheeta katsoo sitä kärsimystä. Sitten mä jotenkin tein kuulemma semmosta joskus, et jos joku oli oikeen pahasti haavoittunu ja se ois pitäny vielä paikata uudelleen kidutettavaks tai yrittää pitää hengissä, mä laitoin sille kielen alle jonkun armopillerin. Sit mä jäin kiinni ja sitten mut ite heitettiin sinne petojen eteen. Heti kun oli tää hoitotapahtuma ohi, mä sanoinkin sitten, että häipyköhän tähän se koirapelko. (naurua) Se oli huvittavaa, kun mä olin leikkimielisesti ennen kun mä ajattelin mitään reinkarnaatiota aikaisemmin olin sanonu joskus tästä koirapelosta jollekin tutulle, että mut on varmaan heitetty joskus sinne petojen eteen areenalle ja vaan vähän ohimennen. Ja se oli niin todellinen ja kauhee se mun koirapelko. Niin sen jälkeen ei oo enää semmosta. En mä oo mikään suuri koiraihminen, mutta mä en saa enää mitään paniikkia koirista. Että se on yks tämmönen mielen alueella oleva terapoituminen. (H10.)

Tutkimukseen osallistuneet raportoivat päässeensä eroon erilaisista fyysisistä vaivoista kuten ihottumasta ja erilaisista kivuista menneiden elämien terapian avulla. Aina sairaudet tai kivut eivät hellittäneet, mutta sairauden syyn tietämisen koettiin helpottavan sairauteen liittyvää kärsimystä.

Useat vastaajat kertoivat menneiden elämien terapian lisänneen ymmärrystä maailmasta ja antaneen tietoa henkisistä asioista kuten jälleensyntymästä ja sielunsuunnitelmasta. Markku koki saaneensa selkeämmän kuvan, mistä maailmassa on kysymys. Kuten McGuiren tutkimuksessa, parantaja toimi toisinaan kulttuurisen selitysmallin välittäjänä (McGuire 1988, 165-166). Säde kertoi oman näkemyksensä muuttuneen hoitojen myötä. Hän koki maailmankuvansa avartuneen ja suvaitsevaisuuden lisääntyneen:

Siis tää rentoutusterapia on tietysti antanut niin paljon, että keho on muuttunut ihan erilaiseksi ja soitto ja laulu tullut helpoksi ja se on hirveen suuri arvo joka suhteessa. Mut sitten toi että on tullu vahingossa noi entiset elämät, niin tietysti se on antanut sen, et näkemys on tullut erilaiseksi sillä tavalla, että avartanut maailmankuvaa ja sitten semmonen

konkreettinen ihan, et kun ihmisillähän on taipumus monilla päivitellä, että kauhee kuin toi tolleen aattelee kuin toi tolleen tekee. Miten se voi toimia noin, että en mää ainakaan tekis tolla lailla. Sehän on aika tavallista. Niin on tullut niin vahvasti se ajatus, että jokaisella on, miten suhtautuu ja mitkä asiat kokee itselleen haasteellisena, niin niillä on pitkät juuret ihmisen karmallisessa menneisyydessä. Että mun on helppo uskoa se, et ihminen tulee tänne työstämään tiettyjä asioita kussakin inkarnaatiossansa ja ne asiat on erilaisia. Niin silloin ei päivittele, että kuin toi voi noin ajatella ja toi voi noin toimia. Et se on semmosta. Siitä tulee, on helpompi hengittää, kun ei tarvii ihmetellä, kun tietää että jokaisella on syytä olla just semmosii kuin on. (H10.)

Kaarina kuvasi samantyyppisiä vaikutuksia:

Regressio antoi voimia, loi uskoa ja auttoi moninaisin tavoin; ymmärrys kasvoi ja avarakatseisuus, sai käsityksiä uusista entisistä elämistä. Ymmärsin kuinka kaikki vaikuttaa kaikkeen ja miksi minulla oli esimerkiksi niin kova kaipuu tiettyyn maahan tai tiettyyn paikkaan siellä, olinhan ennen asunut siellä ja viettänyt elämäni. (K14.)

Karita näki, että menneiden elämien käsittely oli auttanut häntä kehittymään henkisesti ja hän koki hoidoilla olleen myös henkisesti transformoivan tehtävän: ne auttoivat valaistumaan ja irtautumaan tästä koulusta:

Mutta sitä mä oon ajatellu just, koska mä oon joutunut niin hirveesti näitä käymään läpi. Mä en oo todellakaan itte halunnu niitä, mutta ne vaan tulee. Ne tulee aina kauheella sairaudella ensin ja ne on ollu tosi, todella rankkoja juttuja monet. Niin että tää olis tämmönen jonkun näköinen spiraalielämä, että aina kun se tulee siihen samaan paikkaan, niin sitten on mahdollisuus alkaa taas joku uus, et jos vaikka olis niin, että mun ei nyt, kun mä oon puhdistanu nää Maan elämät pois, ettei mun tarttis enää tulla tänne muuta kuin tommosena oppaana tai jonain semmosena sitten. Kyllähän täällä on sit paljon mahdollisuuksia.

K: Mutta sulla on semmonen olo että sun ei ehkä tartte enää tulla?

V: Mulla on vähän semmonen olo, että jos mun ei nyt enää tarttis tulla, että olisin saanu pöydän puhtaaksi.

K: Semmonen niinku henkinen merkitys näil hoidoil, ne niinku tavallaan auttaa?

V: Joo kyllä ne auttaa just sillä tavalla, että ne puhdistaa sitä vanhaa kamaa mikä meil on, roinaa, mitä meis on, poijes. Niin päästään sitten irrottautuu täältä nopeemmin. (H7.)

5.9 Suhtautuminen länsimaiseen lääketieteeseen

Kaikki haastatellut olivat käyttäneet länsimaisen lääketieteen apua. Kuten aiemmissa tutkimuksissa on tullut esille, vaihtoehtohoitoja käytettiin samanaikaisesti länsimaisen lääketieteen kanssa (Ramstedt & Utriainen 2017, 217; Svennevig 2003, 40; Singer & Baer 2007, 144; McGuire 1988, 184, 161). Länsimainen lääketiede nähtiin yhtenä mahdollisena terveyspalveluna. Lääkäriin turvauduttiin toisinaan vasta, kun muut hoitokeinot eivät auttaneet tai vakavampien sairauksien ollessa kyseessä. Haastatellut kokivat vastuun terveydestään olevan heillä itsellään, eikä lääkäriä pidetty ehdottomana auktoriteettina.

Mutta mä uskon myöskin länsimaiseen lääketieteeseen, mutta se et jos mä käytän länsimaista lääketiedettä, se on mun käsittääkseni myöskin uskomuslääketiedettä sillä tavalla, että mun täytyy uskoa siihen, että se lääke auttaa. Mä tavallaan annan sille lääkkeelle mahdollisuuden hoitaa itseäni. Et jos ei ois tällanen elämäntilanne, et ei ois yrittäjä, ei ois kauheeta kiirettä, ei ois univelkaa, ei ois pieniä lapsia, ois aikaa keskittyä itseensä, mä uskon, että me voidaan parantaa ihan täysin omat itsemme. Kun elämä on tätä, et tasapainoillaan koko ajan miljoonan asian kanssa, niin on mahdotonta se, että me voidaan täysin omalla energiallamme ylläpitää sitä omaa terveyttä. (H11.)

Säde kertoi käyttävänsä lääkäreiden palveluja harvoin ja sairastuttuaan menevänsä ensin vaihtoehtohoitoon:

K: Oot sä käyttäny muita hoitomuotoja, virallista lääketiedettä tai vaihtoehtohoitoja?

V: Joo, virallista onneksi hyvin harvoin. Et joskus kaukomaissa johonkin oon tarvinnut antibioottikuuria tai tällaista. Jossain lymfahoidossa joka tekee muuten vaan hyvän olon ja jossain vyöhyketerapiassa, tämmösiä, mitkä on jo kauan ollu. Mut jos mä tuun kipeeksi, niin mun ensimmäinen kyllä on mennä tommoselle esimerkiksi Kanervan hoitoon ja sen jälkeen vasta muualle jos tarvis on. (H10.)

Länsimaista lääketiedettä kritisoitiin liiasta lääkitsemisestä. Kanervan mukaan länsimainen lääketiede oli usein oireiden poistoa eli se ei siis pureutunut sairauden todelliseen syyhyn. Sama kritiikki tuli esille McGuiren tutkimuksessakin (McGuire 1988, 189-190). Länsimaisen lääketieteen toivottiin muuttuvan kokonaisvaltaisemmaksi. Maarit oli pohjakoulutukseltaan fysioterapeutti ja kertoi hyväksi kokemastaan lähestymistavasta hoitotyössään:

No edelleen olen fysioterapeutti. Mä teen kyllä sitäkin hommaa, mutta mä aina yhdistän tämän hengen tason juttuihin, koska jos ei sitä tee, niin ei se auta mitään, jos sä teet vaan yhdellä tasolla, fyysisellä tasolla tai egon tasolla näitä vaan. Kyl se mun kokemus on nyt se, että ollaan läsnä siinä hengessä ja sen avulla poistetaan sit ne esteet, jotka käytännössä on estäny meitä. (H8.)

Vaihtoehtohoitajat toivoivat lisääntyvää yhteistyötä lääkäreiden kanssa. He suosittelivat tarvittaessa asiakkailleen lääkärissäkäyntiä. Tuli esiin, että toiset parantajat toivoivat asiakkaiden kertovan lääkärille vaihtoehtohoitojen käytöstä, jotta lääkäritkin saisivat kuulla, miten paljon niitä käytetään ja miten paljon niistä oli hyötyä. Johanna huomioi suhtautumistavan vaihtoehtohoitoihin vaihtelevan maittain ja koki Suomen erityisen konservatiivisena tässä suhteessa verrattuna esim. Englantiin.

6. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkielman tarkoituksena oli selvittää, millaisia reinkarnaatioon liittyviä parantamiskäsityksiä ja -käytäntöjä löytyy uushenkisistä vaihtoehtohoidoista. Tutkimusta voi pitää

onnistuneena, koska se auttoi näkemään aiemmin tutkimattoman ilmiön selkeämmin, jäsentyneemmin ja monipuolisemmin (Laine 2015, 49). Tutkimus tuotti runsaasti tietoa menneiden elämien näkökulmasta parantamisessa sekä vaihtoehtohoidoista ja nykyisestä uushenkisyydestä ja jätti myös riittävästi kysymysmerkkejä tulevia tutkimuksia varten. Sain selville, millaisia käsityksiä osallistujilla oli reinkarnaatiosta ja tämä auttoi kontekstoimaan tutkimukseni uushenkisyyteen. Valitsemani tutkimusmenetelmät olivat nähdäkseni hyvin perusteltuja ja toimivia tutkimuskysymykseni kannalta. Tuli esiin, että puolistrukturoitu teemahaastattelu oli aineistonhankintaan kirjoituspyyntöä huomattavasti hedelmällisempi menetelmä.

Tutkimuksessani esiin tulleet käsitykset reinkarnaatiosta resonoivat vahvasti populaarissa uushenkisyysskirjallisuudessa sekä uushenkisyyden tutkimuksessa esitettyjen käsitysten kanssa. Käsitykset erosivat selkeästi itämaisten uskontojen ja esim. teosofian käsityksistä. Kuten Courtney Benderin tutkimuksessa tutkimukseni ihmiset etsivät menneitä elämiään useilla eri tavoilla: he kävivät menneiden elämien regressioterapiassa, selvänäkijän vastaanotolla, näkivät välähdyksiä edellisistä elämistään energiahoidoissa tai kokivat menneisyyksiä erilaisten tuntemusten, déjà vu -kokemusten ja unien kautta (Bender 2007, 604-605). Merkittävää oli, että reinkarnaatiönäkökulmaa käytettiin useissa eri hoitomuodoissa esim. erilaisissa energiahoidoissa eikä se rajautunut vain eksplisiittisesti menneisiin elämiin perustuviin hoitoihin kuten menneiden elämien regressioterapiaan. Menneiden elämien parantamiskäytäntöjä tapahtui myös paljon parantaja-asiakas -suhteen ulkopuolella: perhepiirissä, sosiaalisessa mediassa, ystävien kesken ja erilaisissa ryhmätilanteissa, kuten reikikursseilla ja meditaatioissa.

Jos uushenkistä parantamista sellaisena kuin se tässä tutkimuksessa tuli esiin vertaa McGuiren parantamisryhmiin, voi todeta, että parantamisessa näkyi piirteitä kaikista McGuiren ryhmistä²². McGuiren parantamisryhmistä jälleensyntymiskäsityksiä tuli esiin itäisissä meditaatio- ja Human potential -ryhmissä sekä psyykkisen ja okkulttisen parantamisen ryhmissä. Itäisissä meditaatio ja Human potential -ryhmissä ei kuitenkaan ollut kiinnostusta menneiden elämien etsimiseen, vaan painotus oli tässä hetkessä. Näiden ryhmien jälleensyntymis- ja karmakäsitys erosi tässä tutkimuksessa esiin tulleesta: Karma nähtiin rangaistuksena edellisten elämien pahoista teoista, kun taas tutkimuksessani karma hahmotettiin omana valintana. (McGuire 1988, 106-108.) Kuten Hanegraaffinkin tutkimuksessa vaikeita olosuhteita ei nähty karmallisena rankaisuna vaan itse

²² Kristillisille ryhmille tyypillisiä esiin tulleita piirteitä olivat esim. rukoulu, anteeksianto ja Jeesuksen ja pyhän hengen merkitys.

valittuna mahdollisuutena henkiseen kasvuun (Hanegraaff 1996, 235; 1996, 286). Tutkimukseni reinkarnaatiokäsitykset muistuttivatkin eniten McGuiren tutkimuksen psyykkisen ja okkulttisen parantamisen ryhmien käsityksiä. Nämä parantamisryhmät olivat historiallisesti 1800-luvun esoteeristen liikkeiden kuten spiritualismin perillisiä. (McGuire 1988, 130-131, 141-142.)

Tutkimuksessa uushenkisen diskurssin sisäistänyt yksilö uskoi sieluun, joka kuoleman jälkeen jatkoi matkaansa tuonpuoleiseen. Menneitä elämiä uskottiin olevan satoja tai tuhansia sielun historiassa. Toisaalta käsitettä ”mennyt elämä” kritisoitiin, koska ajan lineaarisuus kyseenalaistettiin ja kaikkien elämien ajateltiin ehkä olevan läsnä samanaikaisesti. Esiin tuli myös rinnakkaiselämä: käsitys, että sielu saattoi jakautua useampaan elämään samassa ajassa. Yksi keskeisimmistä käsityksistä, joka tutkimuksessa tuli esiin, oli henkinen kehitys. Sielun ajateltiin syntyvän uudelleen henkisen kehittymisen tähden ja tähän liittyi myös sielun suunnitelma: sielun ajateltiin tuonpuoleisessa suunnittelevan tulevan elämänsä, jotta se edesauttaisi henkistä kehitystä mahdollisimman laajasti. Sielun suunnitelmäkäsitteessä korostuivat oppiminen, vastuu ja ihmissuhteiden merkitys. Aineistosta löytyikin paljon erilaisia opiskeluun liittyviä metaforia.

Jo Helena Blavatsky esitti teatterimetaforan elämästä (Näreaho 1995, 112). Nykyisessä sielun suunnitelmäkäsityksessä elämä näyttäytyikin näytelmänä, jonka käsikirjoituksen laadintaan osallistuttiin itse tuonpuoleisessa. Kuolema toi vain hetken vapautuksen tästä sosiodraamasta: näytelmä tai pahimmillaan saippuaoppera jatkui seuraavassa elämässä uusissa lavasteissa. Sielu pukeutui uuteen persoonaan ja otti uuden roolin näytelmässä, jossa sielut kehittyivät, hioivat särmiään, oppivat rakastamaan ja antamaan anteeksi elämänkoulussa kokien samoja ja uusia kohtaloita. Lopullinen vapautus ei tapahtunut kuoleman vaan valaistumisen tai heräämisen kautta, kun sielu viimein samaistui täydellisesti todelliseen itseensä eikä enää esittämäänsä roolihahmoon ja pääsi irrottautumaan tästä maailmasta tai ainakin tältä kehitysplaneetalta. Joidenkin käsitysten mukaan sielu valmistui, kun hänellä ei ollut ihmisydestä enää mitään opittavaa. Sielun suunnitelmäkäsité tarjosi nykyaikaisen ratkaisun myös teodikean ongelmaan: paha ei ollut oikeasti olemassa, vaan sekin oli teatteria, dramaturginen keino edesauttamaan sielun kehitystä tai heräämistä. Tuli myös esille, että uushenkisyyteen perinteisesti yhdistettyyn uuden ajan tulemiseen yhä uskottiin eikä sitä nähty vaihtoehtona henkiseen kehitykseen liittyvälle pelastumiselle vaan uuden ajan nimenomaan ajateltiin saapuvan ihmiskunnan ja jokaisen yksilön henkisen kehittymisen kautta.

Toisaalta käsitykset jälleensyntymästä eivät olleet täysin yksimielisiä: vaihtelua esiintyi. Perinteisen uushenkisyydiskurssin rinnalla pystyi erottamaan *Ihmeiden oppikurssi* -kirjaan

perustuvan diskurssin, joka muistutti paljon McGuiren 1900-alun metafyyysisistä liikkeistä (Christian science, Unity, Religious Science) kehittyneiden metafyyssisten ryhmien käsityksiä (McGuire 1988, 22). *Ihmeiden oppikurssin* opiskelijoiden käsityksissä menneisyys, menneet elämät mukaan lukien, nähtiin vain harhana. Nämä haastatellut eivät uskoneet menneisiin elämiin, vaan näkivät ne unen kaltaisena kuten muunkin menneisyyden. Tämä ei kuitenkaan estänyt hyödyntämästä hoidoissa menneiden elämien näkökulmaa.

Kuten McGuire kirjoittaa, tässä tutkimuksessakin esiin tulleet vaihtoehtoisten terveys-, sairaus- ja parantamiskäsitykset muodostivat täysin eri paradigman länsimaiseen biolääketieteeseen verrattuna (McGuire 1988, 5). Hanegraaffin mukaan uushenkisessä parantamisessa terapia ja uskonnollinen pelastuminen ovat sulautuneet erityisen laajasti (Hanegraaff 1996, 46). Menneiden elämien parantamiskäytännöissä yhdistyikin pyrkimys vapautua ongelmista ja samalla kehittyä henkisesti. Merkittävää oli, että käsitykset henkisyydestä yhdistyivät aineistossa tiiviisti käytäntöihin ja parantamiseen. Kiinnostavaa oli, että sairaudelle annettiin myös myönteisiä merkityksiä. Sairautta pidettiin toisinaan oppimiskokemuksena: sen tarkoituksena oli muuttaa, transformoida ihmistä ja laajentaa hänen tietoisuuttaan. Sairaus hahmotettiin jatkumona, jonka syy saattoi olla menneessä elämässä. Kaksi pääasiallista reinkarnaatioon liittyvää sairauden selitystä olivat käsitykset menneen elämän traumatisoitumisesta sekä sielun suunnitelmasta.

Tieto, ymmärtäminen ja oikea ajattelu nähtiin parantumisessa tärkeinä. Toisinaan pelkän tiedon ajateltiin riittävän parantumiseen. Menneiden elämien regressioterapiassa asiakas meni itse katsomaan alkusyytä ongelmaansa parantajan ohjaamana, selvänäkijän luona taas selvänäkijä näki sairauden syyn asiakkaan puolesta. Keskeisinä parantumisprosessissa nähtiin anteeksianto ja irtipäästäminen. Tutkimukseen osallistuneet raportoivat hyötynensä menneiden elämien parantamiskäytännöistä eri tavoin: He kertoivat saaneensa apua fyysisiin sairauksiin, ihmissuhde-ongelmiin sekä kielteisiin tunteisiin. Useille asiakkaille tutustuminen omiin menneisiin elämiin hoitojen avulla oli ollut avartavaa ja tärkeää myös henkisyyden kannalta. Kuten McGuiren tutkimuksessa, parantaja toimi toisinaan kulttuurisen selitysmallin välittäjänä (McGuire 1988, 165-166). Usein parantumiseen liittyi voimaantumista ja transformaatiota eri tasoilla.

Ihmissuhteiden merkitys painottui kuten Courtney Benderinkin tutkimuksessa (Bender 2007, 601,606; 2010, 121, 141). Ihmissuhteet eivät rajoittuneet tähän elämään, vaan suhteilla ajateltiin usein olevan jo pitkä historia menneissä elämissä. Uskottiin sieluperheisiin, siihen, että tietyt sielut olivat toisilleen läheisempiä ja kohtasivat toisensa toistuvasti eri elämissä kautta historian. Henkinen kehitys tapahtui usein nimenomaan haastavien ihmissuhteiden kautta. Hoitoonkin

hakeuduttiinkin usein juuri vaikeiden ihmissuhteiden takia. Ihmissuhteiden parantamisessa painottuivat anteeksianto, irtipäästäminen, itsen hyväksyminen ja tunteiden parantuminen.

Uushenkista parantamista on pidetty erityisen naisvaltaisena uskonnollisuutena (Heelas & Woodhead 2005, 94-95; Rose 2005, 82; MacPherson 2008, 18; Sointu & Woodhead 2008). Tutkimukseen osallistuneista 15/16 oli naisia. Uskonto on usein nähty alistavana ja sorron lähteenä (Ahonen & Vuola 2015, 7-10). Tässä tutkimuksessa uushenkisyys näyttöytyi kuitenkin voimaannuttavana ja myönteisenä naistoimijoille. MacPherson väittääkin, että nimenomaan nykyisen uushenkisyyden kentillä voi löytää uusia ihanteita ja vaihtoehtoja perinteisille sukupuoli-rooleille. Naisparantajat voivat myös muodostaa uusia ihmissuhdeverkostoja aktiivisina parantajatoimijoina. (MacPherson 2008, 11, 22.)

Haastavana tässä tutkimuksessa voi pitää valitsemani tutkimusongelman laajuutta. Lisätutkimuksessa voisikin siirtyä rajatumpiin kysymyksenasetteluihin. Aihe tarjoaa lukuisasti mahdollisuuksia jatkokysymyksille ja miltei jokaiseen tutkimuksen osa-alueeseen voisi pureutua syvällisemmin. Kiinnostavaa olisi tutkia sielunsuunnitelmakäsitetä ja sen historiallisia juuria sekä eri sairauskäsityksiä ja sitä, missä tilanteessa tietty sairauslityys aktivoituu. Menneiden elämien kertomuksiakin ja niiden sisäistä dynamiikkaa voisi tutkia tarkemmin. Uushenkiset parantamiskäytännöt osoittautuivat erittäin kiinnostavaksi, kiehtovaksi, tärkeäksi ja jatkuvasti muuttuvaksi tutkimusaiheeksi.

7. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

7.1. Lähteet

7.1.1. Teemahaastattelut

H1 Helena	15.2.2014	53 min
H2 Sofia	22.2.2014	64 min
H3 Markku	3.3.2014	48min
H4 Kanerva	6.3.2014	66min +7 min
H5 Meri	9.3.2014	23 min
H6 Irja	15.3.2014	78 min
H7 Karita	17.3.2014	91 min
H8 Maarit	18.3.2014	62 min
H9 Iiris	21.3.2014	46 min
H10 Säde	28.3.2014	51 min
H11 Heli	14.5.2014	103 min
H12 Johanna	12.6.2014	80 min
H13 Paula	14.7.2014	66 min

Henkilöiden nimet on muutettu. Litteroinnit ovat tekijän hallussa, Helsinki.

7.1.2. Vastaukset kirjoituspyyntöön

K1 Helena
K2 Sofia
K3 Markku
K5 Meri
K7 Karita
K10 Säde
K14 Kaarina
K15 Eeva
K16 Riikka

Henkilöiden nimet on muutettu. Vastaukset kirjoituspyyntöön (yht. 18 sivua) ovat tekijän hallussa, Helsinki.

7.2 Audiovisuaalinen ja internetaineisto

A.W. Yrjänä & salatieteet. 11.8.2015. Radio-ohjelma. Yle Puhe. Häkkinen, Perttu.

Cloud Atlas (Pilvikartasto)

2012 Wachowski, Andy, Wachowski, Lana & Tykwer, Tom. Elokuva. Warner Bros.

Ghost (Ghost –näkyvätön rakkaus)

1990 Zucker, Jerry. Elokuva. Paramount Pictures.

Karjalainen, J.

2012 *Et ole yksin.* CD-levy. Warner Records.

Laine, Pirjo

2017 *Adonai.* Blogi. Internet-osoitteessa: www.adonai.fi.

Weiss, Brian L.

2008 *Regression to Times and Places.* The Meditation Regression Series. Meditaatioäänite.
Hay House Inc.

7.3 Kirjallisuus

Aarva, Pauliina

2015 *Parantavat energiat. Myyttistä ja tutkittua tietoa täydentävistä hoidoista.* Helsinki: Basam Books Oy.

Adyashanti

2013 (2011) *Armoon lankeaminen. Oivalluksia kärsimyksen päättymisestä.* Suom. Porceddu, Lauri. Viisas elämä. Helsinki: Basam Books.

Ahonen, Johanna & Vuola, Elina

2015 Uskonto ja sukupuoli. Konflikteja, vuorovaikutusta ja uusia tuulia. Ahonen, Johanna & Vuola, Elina (toim.). *Uskonnon ja sukupuolen risteyksiä.* 7-31. Tietolipas 247. Helsinki: SKS.

Alasuutari, Pertti

2011 *Laadullinen tutkimus 2.0.* Tampere: Vastapaino.

Bender, Courtney

2007 American Reincarnations: What the Many Lives of Past Lives Tell us about Contemporary Spiritual Practise. *Journal of the American Academy of Religion.* September 2007, Vol 75, No.3, pp. 589-614.

2010 *The New Metaphysicals. Spirituality and the American Religious Imagination.* Chicago and London: The University of Chicago Press.

Bergman, Marikka

2014 Katri-Helena: "Kalakaveria en rasita henkimaailman jutuilla." *ET Terveys* 2/2014.

Blavatsky, H.P.

2012 [1889] *Jälleensyntymisen mysteereitä.* Suom. Biokustannuksen käännösyhmä. Biokustannus Oy.

Bowman, Marion

2000 *Healing and Religion.* Middlesex: Hisarlik Press.

Bradby, Ruth

2006 Ihmeiden oppikurssi. Partridge Christopher (toim.). *Uusien uskontojen käsikirja. Uudet uskonnolliset liikkeet, lahkot ja vaihtoehtoisen henkisyiden muodot.* 349-350. Helsinki: Kirjapaja Oy.

Broo, Måns & Moberg, Marcus & Utriainen, Terhi & Ramstedt, Tommy

2015 Diversification, Mainstreaming, Commercialization and Domestication: new religious movements and trends in Finland. Lewis, James & Bårdsen Tøllefsen, Inga (toim.). *Handbook of Nordic New Religions.* 141–157. Boston: Brill.

Christopher, Eric J.

2000 *Exploring the Effectiveness of Past-Life Therapy.* The Graduate College. University of Wisconsin.

Corrywright, Dominick

2003 *Theoretical and Empirical Investigations into New Age Spiritualities*. Peter Lang AG. Bern: European Academic Publishers.

Diem, Andrea Grace & Lewis, R. James

1992 Imagining India: The Influence of Hinduism on the New Age Movement. Lewis, R. James. Melton & J. Gordon (toim.). *Perspectives on the New Age*. 48-58. Albany: State University of New York Press.

Fingerroos, Outi

2003 Refleksiivinen paikantaminen kulttuurien tutkimuksessa. *Elore 2/2003*. Joensuu: Suomen Kansantietouden Tutkijain seura ry.

Gershon, Yonassan

1992 *Beyond the Ashes. Cases of Reincarnation from the Holocaust*. Virginia Beach: A.R.E. Press.

Gothóni, René

2004 *Uskontojen uustulkintaa*. Helsinki: Helsinki University Press.

2011 *Words Matter. Hermeneutics in the Study of Religion*. Religions and Discourse. Volume 52. Oxford, Bern, Berlin, Bruxelles, Frankfurt am Main, New York, Wien: Peter Lang.

Gustafsberg, Jutta & Piekkola, Harriet

2016 *Mielen päällä. Työkaluja henkiselle polulle*. Helsinki: WSOY.

Hammer, Olav

2006 New Age Movement. Hanegraaff, Wouter J. (toim.). *Dictionary of Gnosis & Western Esotericism*. 855-862. Leiden, Boston: Brill.

Hanegraaff, Wouter J.

1996 *New Age Religion and Western Culture. Esotericism in the Mirror of Secular Thought*. Studies in the History of Religions vol. LXXII. Leiden, New York, Köln: E.J.Brill.

2007 The New Age Movement and Western Esotericism. Kemp, Daren & Lewis, James R. (Toim.). *Handbook of New Age*. 25-50. Leiden, Boston: Brill Handbooks on Contemporary Religion. Volume 1.

Haraldsson, Erlendur

2006 Popular psychology, belief in life after death and reincarnation in the Nordic countries, Western and Eastern Europe. *Nordic Psychology, 2006, 58 (2) 171-180*.

Hay, Louise L.

1990 (1982) *Parantavat ajatukset. Miten ajatuksemme ja asenteemme vaikuttavat terveyteemme*. Suom. Pitkänen, Eeva-Liisa. Helsinki: Era Nova Publishing Oy.

Heelas Paul

1996 *The New Age Movement, The Celebration of the Self and the Sacralization of Modernity*. Oxford: Blackwell Publishers.

2001 The Spiritual Revolution: from 'Religion' to 'Spirituality'. Woodhead, Linda. Fletcher, Paul. Kawanami, Hiroko & Smith, David. (Toim.). *Religions in the Modern World. Traditions and Transformations*. 357-377. London, New York: Routledge.

2008 *Spiritualities of Life. New Age Romanticism and Consumptive Capitalism*. Maiden, Oxford: Blackwell Publishing.

Heelas, Paul & Woodhead, Linda

2005 *The Spiritual Revolution. Why religion is giving way to spirituality*. Religion and Spirituality in the Modern World. Blackwell Publishing.

Heino, Harri

1994 Jälleensyntymisusko Suomessa. Pietiläinen, Jari (toim.). *Ajatuksia jälleensyntymästä*. 15-30. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena

2011 *Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Gaudeamus Helsinki University Press.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara Paula

2009 *Tutki ja kirjoita*. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Honkasalo, Marja-Liisa, Salmi, Hannu & Launis, Veikko

2012 Johdanto. Honkasalo, Marja-Liisa & Salmi, Hannu (toim.). *Terveyttä kulttuurin ehdoilla. Näkökulmia kulttuuriseen terveystutkimukseen*. 7-24. k&h Kulttuurihistoria. Turun yliopisto.

Honko, Lauri

1994 Kulttuuri ja sairaus. Hyry, Katja (toim.). *Sairaus ja ihminen. Kirjoituksia parantamisen perusteista*. 13-40. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Hulkkonen, Katriina

2016 "Kaikki on yhtä ja samaa Jumalan merta" – New age -henkisyys ja kanavoinnin yhteisöllisyys. Hytönen, Maarit, Ketola, Kimmo, Salminen, Veli-Matti, Sohlberg, Jussi & Sorsa, Leena (toim.). *Erilaisista yhteisöistä elävä kirkko*. 43-59. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 124. Kuopio: Kirkon tutkimuskeskus.

Ihmeiden oppikurssi

2008. Suom. Pelkonen, Pirkko. Juva: WS Bookwell Oy.

Joutsijärvi, Jonimatti

2014 *Terveyskulttuurin määrittelemätön toiseus. Epävirallisen terveydenhoidon määrittelykamppailu suomalaisessa lakisääntelytarvekeskustelussa*. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto.

Juurikkala, Kaija

2011 *Varjojen taika. Matka edelliseen elämään*. Helsinki: Like Kustannus Oy.

Kampman, Reima

1975 *Et ole yksin. Tutkimus ihmisen sivupersonista*. Jyväskylä: Gummerus.

1992 *Ihmisen rajat. Miksi hypnoosi parantaa*. Helsinki. Juva: WSOY.

Karulinna, Karoliina

2014 *"Olen vain henkinen ihminen, en muuta" –reikin harjoittajien henkisyiden elementit.* Pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.

Keller, Carl A.

2006 *Reincarnation I: Antiquity.* Hanegraaff, Wouter J. (toim.). *Dictionary of Gnosis & Western Esotericism.* 980-984. Leiden, Boston: Brill.

Kelly, A. Aidan

1990 *Reincarnation and Karma.* Melton J. Gordon (toim.). *New Age Encyclopedia.* 384-390. Detroit: Gale Research.

Ketola, Kimmo

2010 *Suomalainen spiritualiteetti. Uusi henkisyys luterilaisen hengellisyyden haastajana.* Hytönen, Maarit (toim.). *Minä uskon. Jumala-usko 2010-luvulla.* Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 110. 140-160. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Ketola, Kimmo & Sohlberg, Jussi

2008 *Länsimainen esoteerinen perinne ja new age.* Ketola Kimmo (toim.). *Uskonnot suomessa 2008. Käsikirja uskontoihin ja uskonnollistaustaisiin liikkeisiin.* 190-229. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 102. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Kuula, Arja

2011 *Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys.* Jyväskylä: Vastapaino.

Laine, Timo

2015 *Voidaanko kokemusta tutkia? Fenomenologinen näkökulma.* Valli, Raine & Aaltola, Juhani (toim.). *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin.* 29-51. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lewis, R. James & Melton, J. Gordon

1992 *Perspectives on the New Age.* Albany: State University of New York Press.

Lightbourn, Christina

2006 *Past Life Therapy: An Effective Psychotherapeutic Approach.* University of Wisconsin.

Luukanen-Kilde, Rauni-Leena

1982 *Kuolemaa ei ole.* Espoo: Weilin+Göös.

Lynch, Gordon

2007 *The New Spirituality. Introduction to Progressive Belief in the Twenty-first Century.* London, New York: I.B.Tauris.

Lähteenoksa, Meri

2013 *Heräämisiä ykseyteen.* Kustantaja: Laakso, Y & Väisänen, Eija-Mariia Prem Mukti.

MacPherson, Judith

2008 *Women and Reiki. Energetic/Holistic Healing in Practise. Gender, Theology and Spirituality.* London, Oakville: Equinox.

McClelland, Norman C.

2010 *Encyclopedia of Reincarnation and Karma*. Jefferson, North Carolina and London: McFarland & Company.

McGlenn, Sari

2008 *Reiki, luonnollisen parantamisen menetelmä*. Helsinki: Harmoniahuone Harmony House Oy.

McGuire, Meredith

1988 *Ritual Healing in Suburban America*. New Brunswick and London: Rutgers University Press.

2008 *Lived Religion. Faith and Practise in Everyday Life*. New York: Oxford University Press.

McKenna, Jed

2010 *Henkinen valaistuminen – hitonmoinen juttu. Valaistumistilogia osa 1*. Suom. Pitkänen, Juha. Karjaa: Kustannus Oy Taivaankaari.

Melton J. Gordon

1990 *New Age Encyclopedia*. Detroit: Gale Research.

1992 *Perspectives on the New Age*. Lewis, R. James. Melton, J. Gordon (toim.). Albany: State University of New York Press.

Metsämuuronen, Jari

2006 *Laadullisen tutkimuksen käsikirja*. Helsinki: International Methelp.

Mikkonen, Pauliina

2001 Uushenkisyys – New Age. Kristalleja ja Tarot-kortteja? Niemelä, Jussi (toim.). *Vanhat jumalat uudet tulkinnat. Näköaloja uusiin uskontoihin Suomessa*. 179-195. Uskontotiede 6. Helsinki: Limes ry.

1998 *'Itse' psykokulttuurisena käsitteenä suomalaisissa uushenkisissä lehdissä 1996-1997*. Uskontotieteen pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.

Newton, Michael

2012 (1994) *Sielujen matka. Elämää elämien välillä*. Suom. Pitkänen, Juha. Karjaa: Kustannus Oy Taivaankaari.

Niiniluoto, Ilkka

1984 *Johdatus tieteenfilosofiaan. Käsitteen- ja teorianmuodostus*. Keuruu: Otava.

Näreaho, Leo

1995 *Jälleensyntyminen – näkemyksiä ja kokemuksia*. Hämeenlinna: Arator oy.

2002 *Rebirth and Personal Identity. A Philosophical Study on Indian Themes*. Helsinki: Luther-Agricola -Seura.

Palmu, Harri & Salomäki, Hanna & Ketola, Kimmo & Niemelä, Kati

2012 *Haastettu kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2008-2011.* Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 115. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Partridge, Christopher

2004 Johdanto. Christopher Partridge (toim.) *Uusien uskontojen käsikirja. Uudet uskonnolliset liikkeet, lahkot ja vaihtoehtoiset henkisyiden muodot.* 14–24. Helsinki: Kirjapaja Oy.

2007 Truth, Authority and Epistemological Individualism in New Age Thought. Kemp, Daren & Lewis, James R. (toim.). *Handbook of New Age.* 231-245. Leiden, Boston: Brill Handbooks on Contemporary Religion. Volume 1.

Pitkänen, Juha

2013 *Vapaus valita. Havahtumisen prosessista.* Karjaa: Kustannus Oy Taivaankaari.

Platon

1979 Faidros. *Teokset 3.* Suom. Itkonen-Kaila, Marja. Keuruu: Otava.

1982 Timaios. *Platon: Teokset, viides osa.* Suom. Itkonen-Kaila, Marja & Anttila, A.M. & Tyni, Marianna. Keuruu: Otava.

1979 Faidon. *Teokset 3.* Suom. Itkonen-Kaila, Marja. Keuruu: Otava.

2001 *Valtio.* Suom. Itkonen-Kaila, Marja. Helsinki: Otava.

Ramstedt, Tommy & Utriainen Terhi

2017 Uushenkisyys. Illman, Ruth, Ketola, Kimmo, Latvio, Riitta & Sohlberg, Jussi (toim.) *Monien uskontojen Suomi.* 213-223. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 48. Kuopio: Kirkon tutkimuskeskus.

Ramstedt, Tommy

2015 The Study of New Religious Movements in Finland: An Overview of Previous Research. Lewis, James & Bårdsen Tøllefsen, Inga (toim.). *Handbook of Nordic New Religions.* 111–125. Boston: Brill.

Rautiainen, Pirjo

2003 *Antropologinen kenttä ja työ: nojatuolista norsunluutorniin?* Jyväskylän yliopisto. Etnologiatieteiden tutkimuksia 41.

Roberts, Bernadette

2013 (1993) *Minuuden tuolle puolen. The experience of No-Self.* Suom. Mikkonen, Risto. Keuruu: Scanria Oy.

Rose, Stuart

2000 Healing in the New Age: It's Not What You Do But Why You Do It. Bowman, Marion (toim.). *Healing and Religion.* 69-80 Middlesex: Hisarlik Press.

2005 *Transforming the World. Bringing the New Age into Focus.* Peter Lang AG. Bern: European Academic Publishers.

- Ryyppö, Jenni**
2004 *Vaihtoehtolääkinnän oikeutus. Diskurssianalyttinen tutkimusvaihtoehtolääkintään kohdistuvasta argumentaatiosta Suomessa.* Uskontotiede. Pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Saari, Johanna**
2016 AuraTransformaatio –Uuden ajan mahdollisuus. *Ultra* 3/16. 20-23.
- Sanchez, Nouk & Vieira, Thomas**
2011 (2007) *Vie minut totuuteen. Vapaaksi egosta.* Suom. Pitkänen, Juha. Karjaa: Kustannus Oy Taivaankaari.
- Sarre, Heli**
1999 *Kuka olit ennen?* Hermiakirjat. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Schwartz, Robert**
2009 (2007) *Rohkeat sielut. Suunnittelemmeko elämämme haasteet ennen syntymäämme?* Suom. Alexandersson, Riitta. Espoo: Kustannus Oy Michael Kirjat.
- Sered, Susan S. & Barnes, Linda L.**
2007 *Ritual Healing. Rituals/Ritual Healing.* Bell, Katharine (toim.). *Teaching Ritual.* 195-208. Oxford University Press.
- Singer, Merril & Baer, Hans**
2007 *Introducing Medical Anthropology. A Discipline in Action.* Altamira Press. Rowman & Littlefield Publishers.
- Sohlberg, Jussi**
2017 *Länsimainen esoteria Suomessa.* Illman, Ruth, Ketola, Kimmo, Latvio, Riitta & Sohlberg, Jussi (toim.) *Monien uskontojen Suomi.* 126-137. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisu 48. Kuopio: Kirkon tutkimuskeskus.
- Sohlberg, Jussi & Ketola, Kimmo**
2015 *From Western Esotericism to New Spirituality: The Diversity of New Age in Finland.* Lewis, James & Bårdsen Tøllefsen, Inga (toim.). *Handbook of Nordic New Religions.* 126–140. Boston: Brill.
- Sointu, Eeva & Woodhead, Linda**
2008 *Spirituality, Gender, and Expressive Selfhood.* *Journal for the Scientific Study of Religion* (2008) 47 (2):259-276.
- Suutari, Sanna**
2013 *Maailman lyhin matka.* Karjaa: Kustannus Oy Taivaankaari.
- Sutcliffe, Steven & Bowman, Marion**
2000 *Beyond New Age. Exploring Alternative Spirituality.* Edinburgh University Press.
- Sutcliffe, Steven J.**
2003 *Children of the New Age. A history of spiritual practices.* Lontoo, New York: Routledge.

Sutcliffe, Steven J. & Gilhus, Ingvid S.

2013 *New Age Spirituality. Rethinking Religion*. London: Acumen. ProQuest ebrary.

Svennevig, Hanna

2003 *Hyvän olon hoidot. Kosketukseen perustuvien hoitojen käyttö hyvinvoinnin ja itseymmärryksen lisäämisen välineenä*. Acta Universitatis Tamperensis 949. Tampere University Press.

Tighe, Maria & Butler, Jenny

2007 *Holistic Health and New Age in Britain and the Republic of Ireland*. Kemp, Daren & Lewis, James R. (toim.). *Handbook of New Age*. 415-434. Leiden, Boston: Brill Handbooks on Contemporary Religion. Volume 1.

Tucker, Jim B.

2015 *Olen elänyt ennenkin. Lasten muistoja edellisestä elämästään*. Suom. Takkala, Soili. Helsinki: Basam Books.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli

2009 *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Jyväskylä: Tammi.

Utriainen, Terhi

2013 *Doing things with angels: agency, alterity and practices of enchantment*. Sutcliffe, Steven J. & Gilhus, Ingvid S. (toim.). 2013. *New Age Spirituality. Rethinking Religion*. 242-255. London: Acumen. ProQuest ebrary.

2014 *Angels, Agency, and Emotions. Global Religion for Women in Finland?* Utriainen, Terhi & Salmesvuori, Päivi (toim.). *Finnish Women Making Religion. Between Ancestors and Angels*. 237-254. New York: Palgrave Macmillan.

2015 *Lumottuja naisruumiita ja jumalallisia naisia. Uskontotiede haastaa Luce Irigarayn*. Ahonen, Johanna & Vuola, Elina (toim.). *Uskonnon ja sukupuolen risteys*. 55-81. Tietolipas 247. Helsinki: SKS.

2015 *Combining Christianity and New Age Spirituality: Angel Religion in Finland*. Lewis, James & Bårdsen Tøllefsen, Inga (toim.). *Handbook of Nordic New Religions*. 158-172. Boston: Brill.

Utriainen, Terhi & Honkasalo, Marja-Liisa

2004 *Kärsimys, paha ja kulttuuritutkimus*. Honkasalo, Marja-Liisa, Utriainen, Terhi & Leppo, Anna (toim.) *Arki satuttaa. Kärsimyksiä suomalaisessa nykypäivässä*. 11-48. Tampere: Vastapaino.

Utriainen, Terhi, Hovi, Tuija & Broo, Måns

2012 *Combining Choice and Destiny: Identity and Agency within Post-Secular Well-being Practices*. Nynäs, Peter. Lassander, Mika & Utriainen, Terhi (toim.). *Post-Secular Society*. 187-216. New Brunswick, London: Transaction Publishers.

Vaskilampi, Tuula

1986 *Vaihtoehtoiset hoitomuodot tutkimuskohteena*. Vaskilampi, Tuula (toim.). *Vaihtoehtoisten hoitomuotojen tutkimuksen problematiikkaa*. 1-12. Jyväskylän yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitoksen tutkimuksia. N:O 45 1986.

1992 *Vaihtoehtoinen terveydenhuolto hyvinvointivaltion terveystarkkinoilla.* Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

1994 Vaihtoehtolääkintä kuluttajien terveystarkkinoilla. Hyry, Katja (toim.). *Sairaus ja ihminen. Kirjoituksia parantamisen perusteista.* 220-235. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Vaskilampi, Tuula & Pykkänen, Kari

1991 Luonnollinen ja ylikuonnollinen vaihtoehtolääkinnässä. *Duodecim 107: 1060-1068, 1991.*

Vehkakoski, Tero

2014 ”Tästä aukeakin jokin ihan uusi polku minulle.” *Henkinen kehitys blogijulkaisuissa.* Uskontotieteen pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto.

Viander, Riikka

2010 *Kamppailu luontaishoidoista.* Valtio-opin pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Walter, Tony

2001 Reincarnation, Modernity and Identity. *Sociology 2001 35:21.*

Walter, T & Waterhouse, H.

1999 A Very Private Belief: Reincarnation in Contemporary England. *Sociology of Religion 60:187-97.*

Wambach, Helene

1980 *Kokemuksia edellisestä elämästä.* Suom. Malinen, Ilkka. Jyväskylä: Gummerus.

Waterhouse, Helen

1999 Reincarnation Belief in Britain: New Age Orientation or Mainstream Option? *Journal of Contemporary Religion. 14:97-109.*

Weiss, Brian L.

2009 (1996) *Rakkaus on lopullinen vastaus. Kertomus sielunkumppaneiden uudelleenkohtaamisesta.* Suom. Alexandersson, Riitta. Espoo: Kustannus Oy Michael Kirjat.

Williams, Lisa

2012 (2011) *Sielun ikuinen elämä.* Suom. Santti, Asta. Helsinki: Basam Books.

Woolger, Roger J.

1987 *Other lives, Other Selves. A Jungian Psychoterapist Discovers Past Life.* New York: A Dolphin Book.

Wyskiel, Anu

2013 *Näin luot Taivaan maan päälle.* Helsinki: Delfiini-kirjat.

Yarbro, Chelsea Quinn

1979 *Viestejä Michaelilta.* Suom. Alexandersson, Riitta. Espoo: Kustannus Oy Michael Kirjat.

8. LIITTEET

8.1 LIITE 1. Kirjoituspyyntö

Oletko käynyt menneiden elämien regressioterapiassa, jossa sinut on johdatettu menneiden elämien kokemuksiin? Teen pro gradua tästä hoitomuodosta Helsingin yliopistossa Maailman kulttuurien laitoksella ja kerään aineistoa ihmisten kokemuksista.

KIRJOITA VAPAAMUOTOISESTI NIIN LAAJASTI KUIN HALUAT

Esim:

- Miksi päätit hakeutua menneiden elämien terapiaan?
- Kerro kokemuksestasi regressioterapiassa?
- Miten menneiden elämien terapia vaikutti elämääsi?
- Mitä käsityksiä sinulla on jälleensyntymään liittyen?

Liitä mukaan perustiedot: ikä, sukupuoli, koulutus, uskontosi.

Lähetä vastauksesi 31.12. 2013 mennessä osoitteeseen:

(yhteystiedot)

Tarkoitukseni on tehdä myös haastatteluja. Jos haluat osallistua myöhempään haastatteluun, liitä mukaan yhteystietosi.

Tutkittavien mahdolliset henkilötiedot eivät käy ilmi tutkimuksesta.

Kiitos kaikille vastaajille!

Tiina Remes

8.2 LIITE 2. Tutkimustiedote

Haastatteluun osallistumisesta

-Haastattelun tarkoituksena on kerätä aineistoa Tiina Remeksen pro gradu -tutkimukseen Helsingin yliopiston Kulttuurien tutkimuksen laitoksella.

-Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja siitä voi halutessaan vetäytyä pois kesken tutkimuksen.

-Haastattelussa esille tulleet asiat raportoidaan tutkimusjulkaisussa tavalla, jossa tutkittavia tai muita haastattelussa mainittuja yksityishenkilöitä ei voi tunnistaa.

-Haastattelu äänitetään ja kirjataan tekstitiedostoksi, ja siinä yhteydessä haastateltavien ja haastatteluissa esiin tulleiden muiden henkilöiden, organisaatioiden ja paikkakuntien nimet muutetaan peitenimiksi. Kun haastattelu on kirjattu tekstitiedostoksi, haastateltavien nimet ja osoitetiedot hävitetään. Haastattelun äänitallenne hävitetään tutkimuksen valmistuttua.

Tutkimuksen aihe: menneiden elämien terapiat

Ohjaaja: Terhi Utriainen

Tiina Remes

Yhteystiedot

8.3 LIITE 3. Haastatteluteemat

1. Perustiedot, hoitopolku ja toiminta parantajana

2. Käsitukset ja kokemukset liittyen parantamiseen ja menneiden elämien parantamiskäytäntöihin:

- terveys- ja hyvinvointi-ihanteet
- sairauksikäsitukset ja sairauden syyt
- parantamiskäsitukset
- parantamis- ja terveystäytäntöt
- terapeuttinen menestyminen ja epäonnistuminen.
- hoidonetsintätavat ja suhde länsimaiseen lääketieteeseen

3. Käsitukset jälleensyntymisestä, ihmisyydestä, elämästä ja kuolemasta:

- kiinnostuksen herääminen menneitä elämiä kohtaan
- reinkarnaatiokäsitukset
- aikakäsitukset
- Ihminen
- elämän tarkoitus
- kuolema ja tuonpuoleinen
- ihmissuhteiden merkitys
- suhde uskontoihin ja kristinuskoon